

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN

JAARVERSLAG

Verslag over de werkzaamheden 2012

Ten geleide

Dit document brengt verslag uit over de werking van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen¹ gedurende het jaar 2012.

In dit verslag worden de zaken die ingeleid werden tijdens het werkjaar 2012 toegelicht. Tijdens het werkjaar 2012 werden 345 zaken ingeleid, wat een stijging met 103 zaken ten opzichte van het werkjaar 2011 is.

Na behandeling van de zaken worden de uitspraken, zoals decretaal bepaald werd, geanonimiseerd gepubliceerd op de website van de Raad met aanduiding van het rolnummer. De besluiten waarnaar in voorliggend verslag wordt verwezen, zijn dan ook te raadplegen op <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/Raad/>.

Daarnaast wordt ook het jaarverslag op deze website gepubliceerd.

Het jaarverslag volgt niet langer exact hetzelfde stramien als voorgaande werkjaren. Door een toegenomen complexiteit en door de uitbreiding van bevoegdheden is er noodzaak tot enige bijsturing. Het is thans opgebouwd uit vijf verschillende delen. Het eerste inleidende deel informeert over de bevoegdheid van de Raad, de werking van het secretariaat en de samenstelling van de Raad. Het tweede deel verstrekt eenvoudige statistische gegevens over de ingestelde beroepen bij de Raad, met desgevallend de nodige bijhorende toelichting. Het derde deel gaat ten slotte dieper in op de ontvankelijkheid en de gegrondheid van de beroepen bij de Raad. In het vierde deel kan men een overzicht van de cassatieberoepen en een verslag over de opvolging door de instellingen vinden. In het laatste deel doet de Raad nog enkele aanbevelingen.

¹ Hierna Raad genoemd.

TEN GELEIDE	2
DEEL I DE RAAD ALS ADMINISTRATIEF RECHTSCOLLEGE	5
1. BEVOEGDHEID	5
2. SECRETARIAAT	6
3. SAMENSTELLING VAN DE RAAD	6
DEEL II STATISTISCHE GEGEVENS EN TOELICHTING	7
1. VERZOEKSCRIFTEN EN ZITTINGSDAGEN	7
2. AANTAL ZITTINGSDAGEN EN BEHANDELDE VERZOEKSCRIFTEN PER ZITTINGSDAG	8
3. VERZOEKENDE PARTIJEN	11
3.1. Aantal beroepsschriften per “unieke” verzoekende partij	11
3.2. Gender	12
3.3. Geografische spreiding	12
3.4. Spreiding naar aard verwerende partij	13
3.4.1. Werkjaar 2012	13
3.4.2. Periode 2007-2012	14
3.5. Spreiding over studiegebied	14
4. VOORWERP VAN HET VERZOEKSCHEFT	16
4.1. Aard opleidingsonderdeel	16
4.2. Spreiding naar aard studievoortgangsbepaling	17
4.2.1. Werkjaar 2012	17
4.2.2. Verhouding soorten studievoortgangsbepalingen over de periode 2007-2012	18
4.3. Beslissingen inzake gelijkwaardigheid buitenlandse diploma's	21
5. UITSPRAKEN VAN DE RAAD	22
5.1. Besluiten werkjaar 2012	22
5.1.1. Met overmachtsdossiers	22
5.1.2. Abstractie van overmachtsdossiers	22
5.2. Besluiten inzake gegrondheid van de ontvankelijke beroepen	23
5.2.1. Werkjaar 2012	23
5.2.1.1. Met overmachtsdossiers	23
5.2.1.2. Abstractie van overmachtsdossiers	23
5.2.2. Periode 2007-2012	24
6. BIJSTAND DOOR EEN RAADSMAN	24
6.1. Verzoekende partij	24
6.2. Instelling	25
DEEL III INHOUDELIJKE ANALYSE VAN DE BESLUITEN VAN DE RAAD	27
1. ONTVANKELIJKHEID	27
1.1. Inleiding	27
1.2. De tijdigheid van het verzoekschrift	27
1.3. Naleving van vormvoorschriften	28
1.4. Het regelmatig instellen en uitputten van het intern beroep	29
1.5. De onbevoegdheid van de Raad	32
1.6. Gebrek aan belang	34
2. ZONDER VOORWERP	35
3. ONONTVANKELIJKHEID VAN EEN MIDDEL	35
4. UITSTEL VAN DE BEHANDELING VAN DE ZAAK	36
5. GEGRONDHEID	36
5.1. Beroep tegen een examenbeslissing	38
5.1.1. Redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel	38

5.1.2.	Begeleiding en feedback	40
5.1.3.	Rechten van verdediging	40
5.1.4.	Openbaarheid van bestuur en beginselen van behoorlijk bestuur	40
5.1.5.	Evaluatiemethodes	42
5.1.6.	Onpartijdigheidsbeginsel	45
5.1.7.	De motiveringsplicht	46
5.1.8.	Onderwijs en examenreglement	50
5.1.9.	Vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel	52
5.1.10.	Beoordelings- en deliberatiecriteria	52
5.1.11.	Gelijkheidsbeginsel	54
5.1.12.	Gezag van gewijsde	55
5.1.13.	Examenfaciliteiten	56
5.1.14.	Stagebeoordelingen	57
5.2.	<i>Beroep tegen een examentuchtbeslissing</i>	66
5.3.	<i>Beroep tegen een beslissing inzake vrijstelling</i>	68
5.3.1.	Inleiding	68
5.3.2.	Redelijkheidsbeginsel	68
5.3.3.	Motiveringsbeginsel	69
5.4.	<i>Beroep tegen een beslissing inzake samenstelling studieprogramma</i>	69
5.4.1.	Redelijkheidsbeginsel	69
5.4.2.	Motiveringsbeginsel	69
5.5.	<i>Beroep tegen een beslissing inzake studievoortgangsbewaking</i>	69
5.5.1.	Bindende studievoorwaarden vs. weigering tot herinschrijving	69
5.5.2.	Redelijkheidsbeginsel	70
5.5.3.	Gelijkheidsbeginsel	72
5.5.4.	Motiveringsbeginsel	72
5.5.5.	Onpartijdigheid	72
5.5.6.	Hoorplicht	73
5.5.7.	Zorgvuldigheidsbeginsel	73
5.5.8.	Schending examenreglement	73
5.6.	<i>Beroepen tegen beslissingen inzake gelijkwaardigheid buitenlandse diploma's</i>	73
5.6.1.	Legaliteitsbeginsel	73
5.6.2.	Redelijkheidsbeginsel	74
5.6.3.	Motiveringsbeginsel	75
5.6.4.	Gelijkheidsbeginsel	76
5.7.	<i>Beroepen inzake leerkrediet en overmacht/weigering tot inschrijving</i>	76
DEEL IV	CASSATIEBEROEPEN EN ALGEMENE OPVOLGING	78
1.	CASSATIEBEROEPEN	78
1.1.	<i>Overzicht</i>	78
1.2.	<i>Toelaatbaarheid cassatieberoep</i>	78
1.3.	<i>Gegrontheid cassatieberoep</i>	78
2.	OPVOLGING	79
DEEL V	AANBEVELINGEN	81

DEEL I De Raad als administratief rechtcollege

1. Bevoegdheid

Krachtens artikel II.1, 15° *bis* van het Aanvullingsdecreet² kan de Raad uitspraak doen over betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

De volgende studievoortgangsbepalingen kunnen voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad:

- a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;
- b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;
- c) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven;
- d) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen;
- e) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld;
- f) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel 52 van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen;
- g) het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven;
- h) een beslissing van een instellingsbestuur over de gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma genomen in toepassing van artikel 69, § 3, van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;
- i) een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel 88 van het decreet 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;
- j) een beslissing waarbij er in geval van overmacht geen aangepaste examenregeling mogelijk is om organisatorische redenen.

² Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

2. Secretariaat

Karla Van Lint en Ellen Wens waren in 2012 aangesteld als secretarissen van de Raad.

3. Samenstelling van de Raad

Tijdens het werkjaar 2012 kende de Raad volgende samenstelling:

Voorzitter	de heer Marc Boes
Plaatsvervangend Voorzitter	de heer Jean Dujardin mevrouw Kaat Leus
Werkend bijzitters	de heer Bertel De Groote de heer Jean Goossens
Plaatsvervangende bijzitters	de heer Henri Verhaaren de heer Jan Geens de heer Daniël Cuypers de heer Piet Versweyvelt

Tijdens elke zitting van de Raad zetelt er een voorzitter samen met twee bijzitters. De zetel van de Raad voor een zitting wordt samengesteld in functie van de beschikbaarheid van de leden van de Raad. Wanneer een lid verbonden is aan een bepaalde instelling, zetelt dit lid niet wanneer deze instelling één van de betrokken partijen is.

DEEL II Statistische gegevens en toelichting

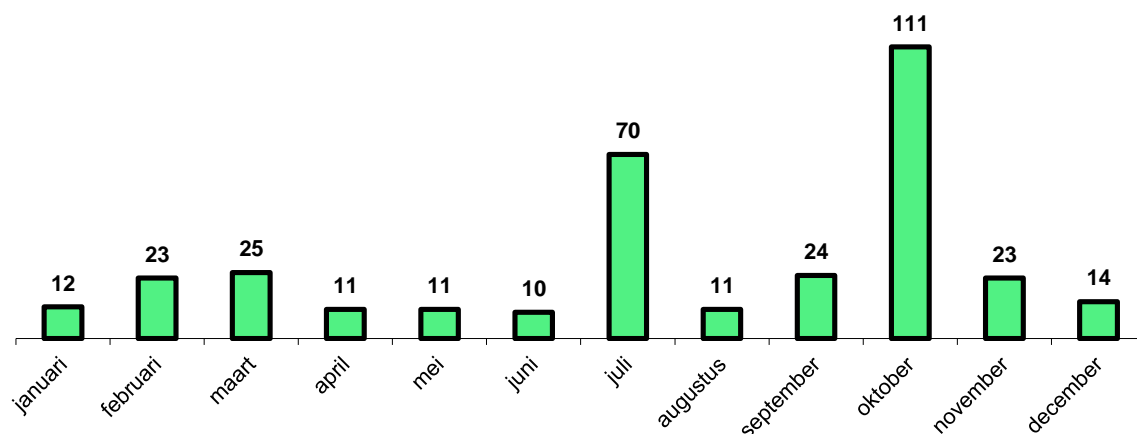
1. Verzoekschriften en zittingsdagen

In het werkjaar 2012 heeft de Raad 345 verzoekschriften ontvangen en geregistreerd. Dit betreft een significante stijging tegenover het vorige werkjaar, waar er 242 verzoekschriften werden ontvangen. Dit werkjaar werden er dus 103 zaken meer (= + 43%) ontvangen en geregistreerd. De beroepen worden heel het jaar door ingediend, met zoals steeds duidelijke pieken in juli en oktober, na de examenperiodes van juni en september.

In de maand februari is een significante stijging vast te stellen (van 5 verzoekschriften in 2011 naar 23 verzoekschriften in 2012 = + 360%). Dit valt vermoedelijk te verklaren door het feit dat verschillende instellingen de examenresultaten reeds definitief vastleggen na de januari zitting. Van een echte piek is echter nog geen sprake.

Uit de grafiek kan tevens worden afgeleid dat april, mei en juni, net zoals vorig werkjaar, een relatief rustig zijn voor de Raad.

Aantal ingediende verzoekschriften per maand

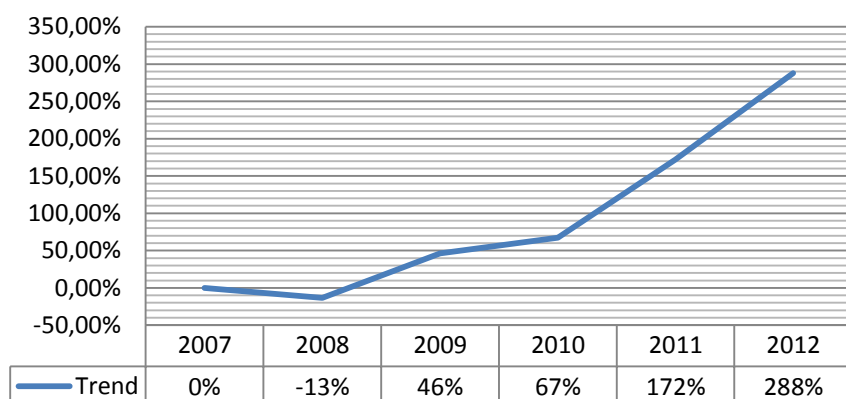

In onderstaande grafieken wordt het aantal verzoekschriften van de laatste zes werkjaren vergeleken en de trend ten aanzien van referentiejaar 2007 weergegeven.

De laatste werkjaren neemt het aantal beroepen elk jaar exponentieel toe. Hiervoor kan een aantal verklaringen worden gegeven.

De Raad is in de eerste plaats steeds bekender geworden bij de studenten. Het is tevens vereist dat de mogelijkheid om en modaliteiten voor een beroep bij de Raad duidelijk

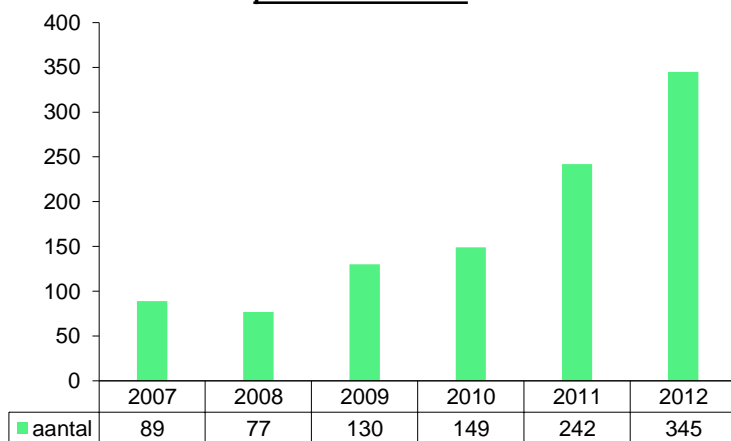
Trend in aantal beroepen

worden vermeld op alle studievoortgangsbepalingen. Bovendien werd de bevoegdheid van de Raad ook uitgebreid.

Dit werkjaar is het voornamelijk de uitbreiding van de bevoegdheid van de Raad de oorzaak voor de aanzienlijke stijging van het aantal beroepen.

Overzicht van het aantal verzoekschriften over de periode 2007-2012

Vanaf 1 september 2011 werden immers voor het eerst dossiers in verband met 'overmacht en leerkrediet' behandeld. Dit betreft in se niet echt klachten tegen een onderwijsinstelling. Het gaat immers om studenten die wegens overmacht (doorgaans ziekte) hun examenkansen niet volledig hebben kunnen benutten en bijgevolg een deel

van hun leerkrediet verloren hebben. Zij vragen de verloren studiepunten uit hun leerkrediet terug op grond van een aangetoonde overmachtssituatie. In 2012 waren er 134 dossiers betreffende leerkrediet en overmacht, terwijl er in 2011 nog maar 28 dossiers werden ingesteld. Sedert 1 september 2011 is de Raad ook bevoegd voor betwistingen inzake beslissingen over gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma. Er werden dit werkjaar 17 beroepen m.b.t. deze nieuwe bevoegdheid ingesteld terwijl er in 2011 nog geen beroepen ingesteld werden.

Wat de gebruikelijke studievoortgangsbetwistingen (examenbetwistingen, weigering van een inschrijving,...) betreft, is er geen stijging van het aantal beroepen, maar eerder een zeer kleine daling. Dit is misschien te verklaren door de betere werking van de interne beroepen waardoor de dossiers meer gefilterd worden vooraleer ze bij de Raad komen.

2. Aantal zittingsdagen en behandelde verzoekschriften per zittingsdag

De Raad heeft in 2012 338 beroepen behandeld tijdens 43 zittingsdagen. Er werden nog 3 dossiers die in 2011 ingeleid waren, behandeld in werkjaar 2012. Voorts behandelde de Raad 335 dossiers (ingesteld in 2012), waarvan één dossier voor onbepaalde tijd uitgesteld werd. De 10 dossiers, die pas eind december 2012 ingesteld werden, werden in het werkjaar 2013 behandeld. De hiernavolgende grafieken zullen telkens betrekking hebben op de dossiers die in het werkjaar 2012 werden ingeleid en tevens effectief behandeld werden op een zittingsdag in 2012.

Er waren 9 extra zittingsdagen in vergelijking met het vorige werkjaar. Niet enkel het aantal zittingsdagen, maar ook het aantal zaken dat per zitting behandeld wordt, neemt toe. Zo waren er vorig werkjaar 7 zittingsdagen met 10 of meer zaken, terwijl er in het werkjaar 2012 al 12 zittingsdagen met 10 of meer zaken werden georganiseerd, waarvan één zittingsdag met 27 dossiers (op 30 oktober 2012). Om het groot aantal beroepen binnen een redelijke termijn te kunnen behandelen is de Raad genoodzaakt met het oog op een vlotte organisatie

steeds meer zaken op de rol van één zitting te plaatsen. Wanneer de Raad meer dan 10 zaken behandelt op één dag, is er uiteraard een aantal zaken dat redelijk snel kan worden afgehandeld (Bv. zonder voorwerp, enkel de ontvankelijkheid van het beroep dient te worden behandeld, dossiers i.v.m. overmacht en leerkrediet, ...).

Op de zittingsdag worden de partijen in elkaars aanwezigheid gehoord in een openbare zitting. Ook als een partij niet ter zitting verschijnt, zal de zaak worden behandeld en neemt de Raad een besluit. Nadien wordt er onmiddellijk beraadslaagd achter gesloten deuren. Het besluit werd in dit werkjaar steeds de eerste werkdag na de zittingsdag elektronisch en per aangetekend schrijven aan de partijen bezorgd.

De duur van de behandeling van een zaak varieert in functie van de moeilijkheidsgraad, de duidelijkheid van het schriftelijk dossier en de pleidooien van de partijen. De partijen worden uitdrukkelijk gevraagd om tijdig aanwezig te zijn en om zich te beperken tot de kern van de zaak. In principe loopt de procedure grotendeels op basis van het ingediende dossier. Uit de praktijk blijkt echter wel dat de verklaringen van de partijen ter zitting een nieuw licht op de zaak kunnen werpen. Het uitstellen van een zaak om procedurele redenen gebeurt uiterst zelden.

zittingsdag	rolnummers	aantal zaken
donderdag 19 januari 2012	2011/241 en 242 -- 2012/001 002 003 004 005 007 en 008	9
vrijdag 3 februari 2012	2012/006 009 en 011	3
vrijdag 3 februari 2012	2012/010 en 012	2
maandag 20 februari 2012	2012/013 015 016 018 020 en 022	6
donderdag 23 februari 2012	2012/017 019 023 025 en 026	5
vrijdag 2 maart 2012	2012/014 021 024 027 028 029 en 030	7
dinsdag 13 maart 2012	2012/032 033 034 036 037 038 040 041 en 042	9
donderdag 22 maart 2012	2012/031, 043, 039 en 044	4
vrijdag 30 maart 2012	2012/045 046 047 048 053	5
vrijdag 6 april 2012	2012/049 051 052 054 055 056 057 058	8
donderdag 19 april 2012	2012/061 062 063 068	4
donderdag 26 april 2012	2012/060 065 066 067 069	5
donderdag 3 mei 2012	2011/155 - 2012/050 070 071	4
vrijdag 25 mei 2012	2012/072 074 075	3
donderdag 31 mei 2012	2012/076 077 078	3
donderdag 7 juni 2012	2012/080 081 en 082	3
dinsdag 26 juni 2012	2012/035 059 073 en 083	4
donderdag 12 juli 2012	2012/086 087 en 088	3
donderdag 19 juli 2012	2012/084 085 090 en 091	4
donderdag 26 juli 2012	2012/098 102 104 106 en 108	5
dinsdag 31 juli 2012	2012/112 119 123 126 en 135	5
donderdag 2 augustus 2012	2012/121 en 124	2
dinsdag 7 augustus 2012	2012/102 en 106	2
dinsdag 7 augustus 2012	2012/116 122 153 en 155	4

donderdag 9 augustus 2012	2012/109 113 118 128 129 131 133 139 140 141 145	11
dinsdag 14 augustus 2012	2012/115-156 100-103 095 101 110 120 134 138 142 143 144 146 151 152 en 154	17
vrijdag 17 augustus 2012	2012/105 107 111 130 132 en 137	5
dinsdag 21 augustus 2012	2012/093 094 096 097 099 114 117 136 148 149 en 150	11
donderdag 23 augustus 2012	2012/127 147 157 en 158	4
dinsdag 28 augustus 2012	2012/111 160 161 162 163 166 en 167	7
donderdag 30 augustus 2012	2012/092 159 164 en 165	4
vrijdag 14 september 2012	2012/079 125 168 171 173 en 176	6
vrijdag 21 september 2012	2012/089 170 172 174 175 en 177	6
donderdag 4 oktober 2012	2012/178 179 180 182 183 184 186 en 187	8
donderdag 11 oktober 2012	2012/202 193	2
donderdag 11 oktober 2012	2012/181 185 188 189 190 191 192 194 195 197 198 201 204	13
woensdag 17 oktober 2012	2012/199 200 203 205 206 207 214 224	8
dinsdag 23 oktober 2012	2012/211 221 226 229 230 231 237 238 239 240	10
dinsdag 30 oktober 2012	2012/213 215 218 227 228 232 233 236 244 248 249 254 256 257	14
dinsdag 30 oktober 2012	2012/208 209 210 216 217 219 222 223 234 241 245 261 262	13
vrijdag 9 november 2012	2012/220 225 235 242 246 250 251 252 255 258 259 265 266	13
woensdag 14 november 2012	2012/196 247 260 264 267 268 270 273 274 276 277 284 287 292 305	15
donderdag 22 november 2012	2012/212 263 269 271 278 279 293 295 306 309 310 312	12
donderdag 29 november 2012	2012/169 272 275 280 281 282 283 285 286 288 289 290 291 294	14
donderdag 6 december 2012	2012/296 297 298 302 303 307 308 315 319 321 323 331	12
vrijdag 14 december 2012	2012/243 299 301 304 311 313 317 325 327	9
donderdag 20 december 2012	2012/300 314 316 318 320 322 324 328 329 330 332 334 336 338 340	15
Totaal 43		338

3. Verzoekende partijen

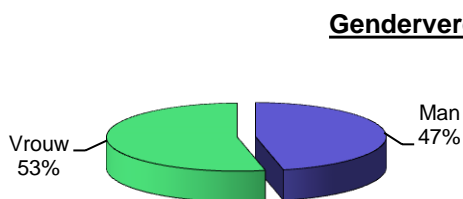
3.1. Aantal beroepsschriften per "unieke" verzoekende partij

Sommige studenten dienen meerdere beroepen in over eenzelfde betwisting (zogenaamde terugkomers). Een aantal van deze zaken heeft de toets van de ontvankelijkheid echter niet doorstaan. In andere gevallen werd tijdens het werkjaar 2012 naar aanleiding van een extern beroep de genomen interne studievoortgangsbepaling ingetrokken en werd er een nieuwe beslissing op intern beroep genomen, waartegen de student in voorkomend geval opnieuw beroep instelde. Het gebeurt ook dat eenzelfde student meerdere beroepen indient omdat de student nog steeds niet akkoord gaat met het nieuwe besluit dat de instelling heeft genomen in opvolging van het vernietigingsbesluit van de Raad. Het gebeurt dat de instelling grondiger motiveert maar dat de eerdere beslissing *in se* behouden blijft. Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de verzoekschriften die in 2012 werden ingediend door eenzelfde unieke student. Telkens wordt verduidelijkt wat de opeenvolgende besluiten van de Raad waren.

rolnummers	beslissingen
1 093/094 - 096/097	viermaal zonder voorwerp
2 031 - 043 - 067	éénmaal zonder voorwerp - éénmaal ontvankelijk en gegrond – éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
3 264 - 323 - 331	éénmaal niet ontvankelijk - tweemaal ontvankelijk en gegrond
4 232 - 295 - 334	éénmaal zonder voorwerp - éénmaal ontvankelijk en gegrond – éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
5 034 - 060 - 082	driemaal ontvankelijk - éénmaal gegrond - éénmaal deels gegrond – éénmaal niet gegrond
6 224 - 278 - 342	éénmaal zonder voorwerp - éénmaal ontvankelijk en gegrond – éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
7 092 - 159	tweemaal onontvankelijk
8 155 -284	tweemaal ontvankelijk en niet gegrond
9 265 - 281	éénmaal ontvankelijk en niet gegrond - éénmaal ontvankelijk en gegrond
10 074 - 086	éénmaal ontvankelijk en niet gegrond - éénmaal ontvankelijk en gegrond
11 236 - 316	éénmaal ontvankelijk en niet gegrond - éénmaal ontvankelijk en gegrond
12 277/305 - 337	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en gegrond
13 024 - 027	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
14 003 - 020	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en gegrond
15 292 - 308	éénmaal zonder voorwerp - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
16 118 -145	tweemaal onontvankelijk
17 231 - 317	tweemaal ontvankelijk en gegrond
18 014 - 028	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en gegrond
19 100 en 103	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en gegrond
20 194 - 244	tweemaal ontvankelijk en gegrond
21 057 - 088	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
22 056 - 293	tweemaal ontvankelijk en niet gegrond
23 005 - 007	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en gegrond
24 039 - 069	éénmaal ontvankelijk en gegrond - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
25 221 - 311	tweemaal ontvankelijk en gegrond
26 083 - 130	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en gegrond
27 013 - 016	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en gegrond
28 205 - 320	éénmaal ontvankelijk en gegrond - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
29 087 - 165	tweemaal ontvankelijk en gegrond
30 144 - 197	éénmaal ontvankelijk en gegrond - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
31 128 - 133	éénmaal niet ontvankelijk - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
32 137 - 176	éénmaal ontvankelijk en gegrond - éénmaal ontvankelijk en niet gegrond
33 044 - 079	éénmaal ontvankelijk en gegrond - éénmaal zonder voorwerp
34 148 - 179	tweemaal ontvankelijk en gegrond
35 116 - 174	tweemaal ontvankelijk en gegrond

3.2. Gender

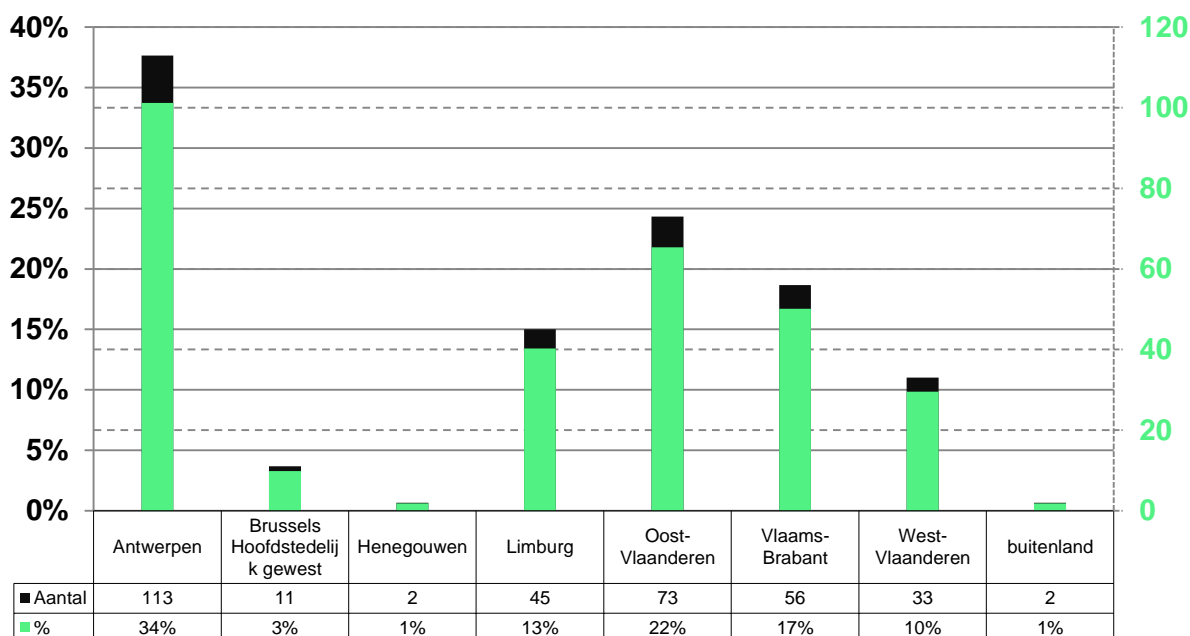
In 2012 werden er 179 verzoekschriften ingediend door vrouwelijke studenten en 156 door mannelijke studenten. Enkele jaren geleden waren de mannelijke studenten die een beroep instelden nog in de meerderheid. Vorig werkjaar was er een gelijke verdeling tussen de mannen en de vrouwen (elk 50%) en dit werkjaar zijn er voor het eerst meer vrouwelijke dan mannelijke verzoekende partijen bij de Raad. Een echte verklaring is hier niet voor te geven.

3.3. Geografische spreiding

Wat de geografische spreiding betreft, stellen we zoals elk werkjaar ook voor 2012 vast dat de meeste verzoekschriften – op basis van woonplaatscriterium – uit de provincie Antwerpen komen. Net zoals vorig werkjaar wordt Antwerpen ook in werkjaar 2012 gevolgd door Oost-Vlaanderen. Tevens kunnen we dit werkjaar vaststellen dat er een verdubbeling is van het aantal verzoekschriften uit Limburg en Vlaams-Brabant. Wanneer we de absolute cijfers van de geografische entiteit in functie van het totaal (= relativering) vergelijken met de relatieve geografische spreiding (op basis van woonplaats) van de studenten, ingeschreven aan een hoger onderwijsinstelling in de Vlaamse Gemeenschap³, dan is de provincie Antwerpen significant oververtegenwoordigd in onze cijfers, terwijl de provincie West-Vlaanderen en het buitenland volgens het verwachtingspatroon eerder significant ondervertegenwoordigd lijken.

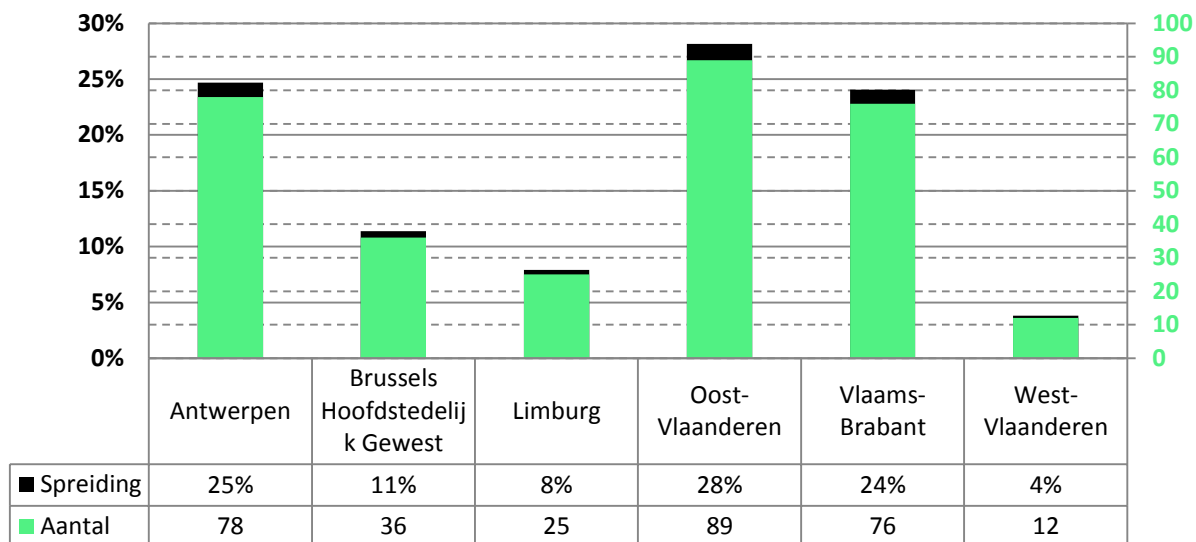
Geografische spreiding op basis van woonplaats

³ Deze cijfers zijn beschikbaar bij AHOVOS: Antwerpen (25%), BHG (2%), Henegouwen (0,2%), Limburg (12%), Oost-Vlaanderen (23%), Vlaams-Brabant (17%), West-Vlaanderen (17%), buitenland (4%)

Voorts stellen we vast dat het merendeel van de beroepen gericht wordt tegen instellingen in de provincies Antwerpen (25%); Oost-Vlaanderen (28%) en Vlaams-Brabant (24%).⁴ Hierbij moet opgemerkt worden dat er voor de cijfers abstractie gemaakt wordt van beroepen inzake gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's, waarvan de verwerende partij (*in casu* NARIC-Vlaanderen) in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest gezeteld is.

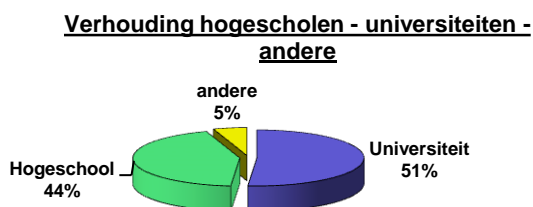
Spreiding op basis van zetel verwerende partij (abstractie NARIC)

3.4. Spreiding naar aard verwerende partij

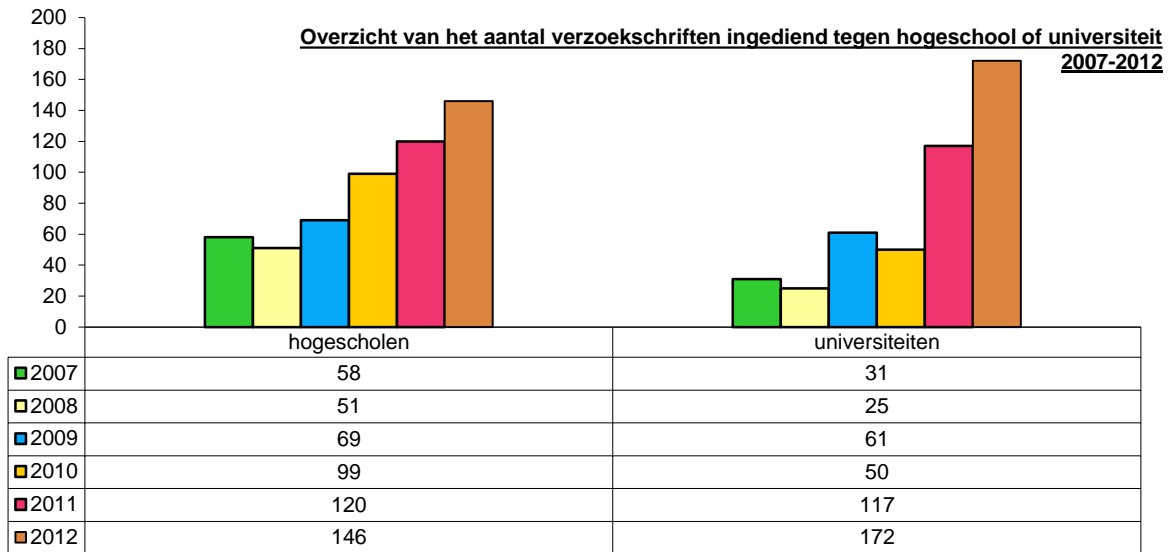
3.4.1. Werkjaar 2012

In tegenstelling tot het vorig werkjaar 2011 blijkt uit onderstaande tabel dat er dit werkjaar meer verzoekschriften tegen universiteiten werden ingesteld dan tegen hogescholen (146 tegen hogescholen - 172 tegen universiteiten). Er werden immers 51% van de verzoekschriften ingesteld tegen universiteiten, tegenover 44% tegen hogescholen. Het is het eerste werkjaar dat er meer verzoekschriften werden ingediend tegen universiteiten.

⁴ Vgl. cijfers relatieve spreiding van hoger onderwijsinstellingen: Antwerpen (8; 29%), BHG (5; 18%), Limburg (5; 18%), Vlaams-Brabant (3; 11%), Oost-Vlaanderen (4; 14%), West-Vlaanderen (3; 11%).

3.4.2. Periode 2007-2012

3.5. Spreiding over studiegebied

Zoals vorig werkjaar blijken ook de ingediende beroepen over verschillende studiegebieden gespreid te zijn. Uit onderstaande tabel blijkt dat bij de hogescholen er opnieuw uitschieters zijn bij enerzijds het studiegebied 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' en bij anderzijds het studiegebied 'Onderwijs' met respectievelijk 31 en 45 ingestelde beroepen. Beroepen met betrekking tot het studiegebied 'Gezondheidszorg' en 'Sociaal-agogisch werk' komen ook meer aan bod, net zoals vorig werkjaar.

studiegebied	soort opleiding	aantal
Hogeschool		
Architectuur	Academisch gerichte bachelor	2
	Master	5
Audiovisuele en beeldende kunst	Academisch gerichte bachelor	5
	Master	3
Bewegings- en revalidatiewetenschappen	Master	1
Biomedische wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	1
Biotechniek	Academisch gerichte bachelor	1
	Professioneel gerichte bachelor	2
Gecombineerde studiegebieden	Master	1
Geschiedenis	Master	1
Gezondheidszorg	Academisch gerichte bachelor	1
	Professioneel gerichte bachelor	11
	Bachelor na bachelor	1
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Academisch gerichte bachelor	3
	Professioneel gerichte bachelor	31
Industriële wetenschappen en technologie	Academisch gerichte bachelor	6
	Professioneel gerichte bachelor	6
	Schakelprogramma	1
Muziek en dramatische kunst	Academisch gerichte bachelor	2
	Professioneel gerichte bachelor	1
Muziek en podiumkunsten	Professioneel gerichte bachelor	1
Onderwijs	Professioneel gerichte bachelor	45
Sociaal-agogisch werk	Professioneel gerichte bachelor	14
Toegepaste taalkunde	Academisch gerichte bachelor	1

Voor de universiteiten blijken de meeste studenten te komen uit het studiegebied Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen.

Universiteit		
Archeologie en kunstwetenschappen	Academisch gerichte bachelor	5
Bewegings- en revalidatiewetenschappen	Academisch gerichte bachelor	3
	Master	1
	Schakelprogramma/master	1
	Academisch gerichte bachelor	5
Biomedische wetenschappen	Master	1
Biomedische wetenschappen en geneeskunde	Academisch gerichte bachelor	1
Diergeneeskunde	Academisch gerichte bachelor	5
	Master	1
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	8
	Master	1
	Schakelprogramma/master	1
Farmaceutische wetenschappen	Master	2
Gecombineerde studiegebieden	Academisch gerichte bachelor	6
	Master	1
	Schakelprogramma	1
	Schakelprogramma/master	1
Geneeskunde	Academisch gerichte bachelor	5
	Academisch gerichte bachelor/master	1
	Master	2
Geschiedenis	Academisch gerichte bachelor	4
	Academisch gerichte bachelor/master	1
	Vorbereidingsprogramma/master	1
Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Academisch gerichte bachelor/master	1
Politieke en sociale wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	9
	Master	1
	Schakelprogramma	2
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	11
	Academisch gerichte bachelor/master	3
	Master	6
	Schakelprogramma	1
	Schakelprogramma/master	1
	Specifieke lerarenopleiding	2
Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	20
	Academisch gerichte bachelor/master	3
	Master	9
	Postgraduaat	1
	Schakelprogramma/master	1
Sociale gezondheidswetenschappen	Schakelprogramma	1
Taal- en letterkunde	Academisch gerichte bachelor	12
	Academisch gerichte bachelor/master	1
	Master	3
Tandheelkunde	Academisch gerichte bachelor	1
Toegepaste Biologische wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	3
	Master	1
Toegepaste wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	5
	Academisch gerichte bachelor/master	3
	Master	2
	Vorbereidingsprogramma/master	1

Wetenschappen	Academisch gerichte bachelor	12
	Academisch gerichte bachelor/master	1
	Master	4
	Schakelprogramma	1
Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	Academisch gerichte bachelor	3
	Master	1

Andere		
Sociaal-agogisch werk	Professioneel gerichte bachelor	2
Zonder specifiek studiegebied/onbekend	Master	3
Zonder specifiek studiegebied/onbekend	Academisch gerichte bachelor	1

4. Voorwerp van het verzoekschrift

4.1. Aard opleidingsonderdeel

De verhouding tussen de verschillende opleidingsonderdelen die het voorwerp uitmaken van een betwisting ligt ook nu in de lijn van het vorig werkjaar. Onder de rubriek 'meerdere' wordt aangegeven wanneer de betwisting meerdere opleidingsonderdelen tot voorwerp heeft of de volledige opleiding. Dit is doorgaans het geval wanneer de betwisting de toekenning van vrijstellingen, de weigering van inschrijving, de inhoud van het studieprogramma, ... betreft.

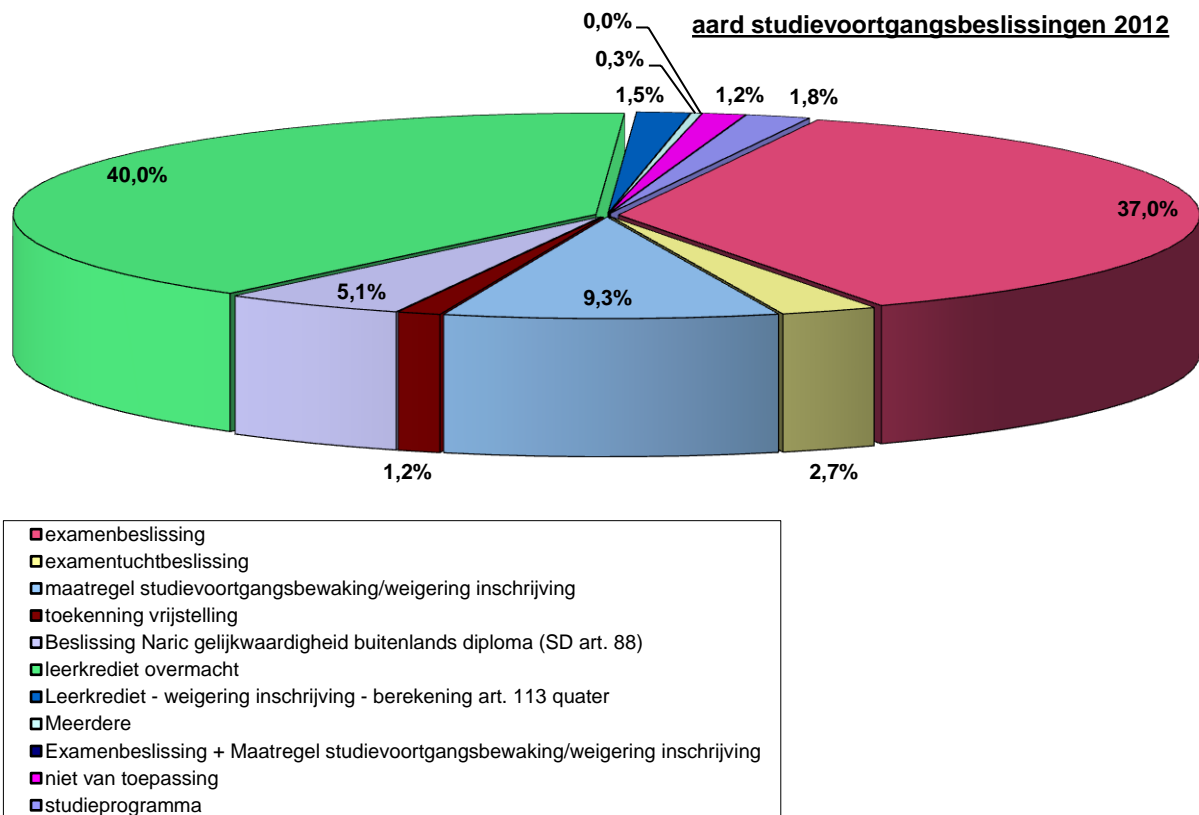
aard opleidingsonderdeel	aantal
praktijk	23
proefschrift	15
stage	28
theorie	83
praktijk + proefschrift	0
proefschrift + praktijk	0
proefschrift + stage	1
meerdere	163
diploma	19
nvt	3

Verzoekschriften tot teruggave van leerkrediet op grond een overmachtssituatie worden thans ook aangegeven onder de rubriek 'meerdere', wat de verklaring is voor de toename van deze rubriek. De Raad is met ingang van 1 september 2011 immers exclusief bevoegd voor de beroepen en dit werkjaar werden er onmiddellijk 134 beroepen m.b.t. leerkrediet en overmacht ingesteld.

4.2. Spreiding naar aard studievoortgangsbepaling

4.2.1. Werkjaar 2012

Onderstaand diagram toont aan welke soort betwistingen werden aangevochten.

Dit werkjaar werden in relatieve cijfers het meeste beroepen ingediend voor dossiers inzake leerkrediet en overmacht (40%). Dit werkjaar is het eerste werkjaar dat de Raad gedurende het ganse jaar bevoegd is voor deze studievoortgangsbepaling. Een vergelijking met de vorige werkjaren hieromtrent is derhalve nog niet mogelijk.

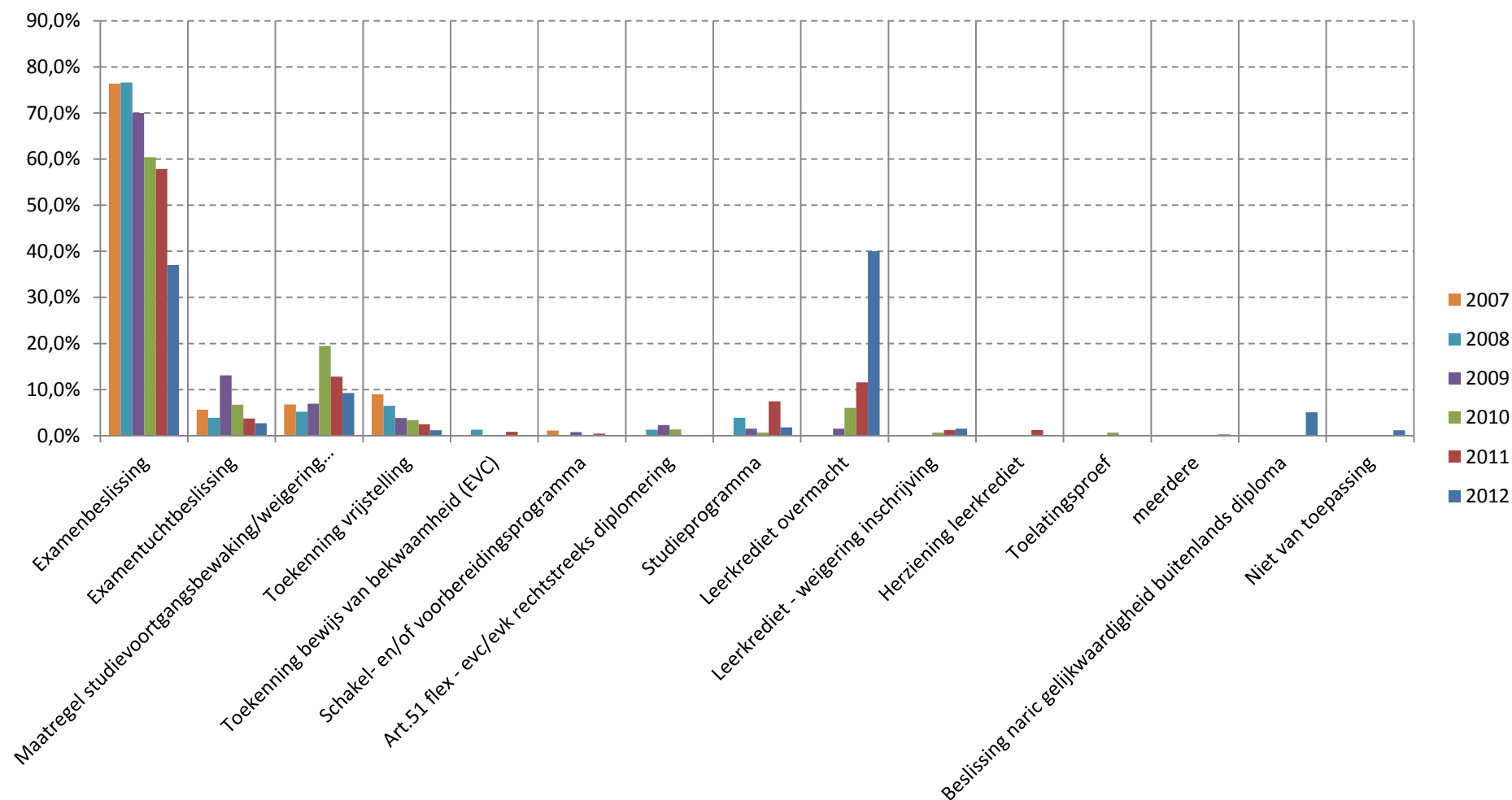
Voor de overige studievoortgangsbepalingen blijft het aandeel van de examenbetwistingen met 37% tot het meeste beroepen aanleiding geven (124 dossiers). Beslissingen inzake maatregelen van studievoortgangsbewaking vormen de tweede grootste cluster (9,3%), wat overigens in de lijn van de vorige werkjaren ligt. Het betreft in hoofdzaak studenten wiens inschrijving wordt geweigerd op basis van artikel 52 Flexibiliseringsdecreet. Betwistingen over de andere studievoortgangsbepalingen blijven ook in huidig werkjaar zeer beperkt. Er worden weinig examentuchtbeslissingen en vrijstellingsbeslissingen voorgelegd aan de Raad. Ook het aantal dossiers inzake de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's bleef dit werkjaar nog beperkt (17).

4.2.2. Verhouding soorten studievoortgangsbepalingen over de periode 2007-2012

studievoortgangsbepaling	2012	2012 %	2011	2011 %	2010	2010 %	2009	2009 %	2008	2008 %	2007	2007 %	2006	2006 %	2005	2005 %
Examenbeslissing	124	37,0%	140	57,9 %	90	60,4 %	91	70,0 %	59	76,6 %	68	76,4 %	32	74,4 %	38	79,2 %
Examentuchtbeslissing	9	2,7%	9	3,7%	10	6,7 %	17	13,1 %	3	3,9%	5	5,6%	1	2,3%	1	2,1%
Maatregel studievoortgangsbewaking/weigerin g inschrijving - art 52 flex	31	9,3%	31	12,8 %	29	19,5 %	9	6,9%	4	5,2%	6	6,7%	4	9,3%	6	12,5 %
Toekenning vrijstelling	4	1,2%	6	2,5%	5	3,4 %	5	3,8%	5	6,5%	8	9,0%	2	4,7%	2	4,2%
Toekenning bewijs van bekwaamheid (EVC)	-	-	2	0,8%	-	-	-	-	1	1,3%						
Schakel- en/of voorbereidingsprogramma	-	-	1	0,4%	-	-	1	0,8%	-	-	1	1,1%	-	-	-	-
Art.51 flex - evc/evk rechtstreeks diplomering	-	-	-	-	2	1,3 %	3	2,3%	1	1,3%	-	-	1	2,3%	-	-
Studieprogramma	6	1,8%	18	7,4%	1	0,7 %	2	1,5%	3	3,9%	-	-	-	-	-	-
Leerkrediet overmacht	134	40,0%	28	11,6 %	9	6,0 %	2	1,5%	-	-	-	-	-	-	-	-
Leerkrediet - weigering inschrijving	5	1,5%	3	1,2%	1	0,7 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Herziening leerkrediet	-	-	3	1,2%												
Toelatingsproef	-	-	-	-	1	0,7 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
meerdere	1	0,3%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beslissing NARIC-Vlaanderen gelijkwaardigheid buitenlands diploma	17	5,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Niet van toepassing	4	1,2%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

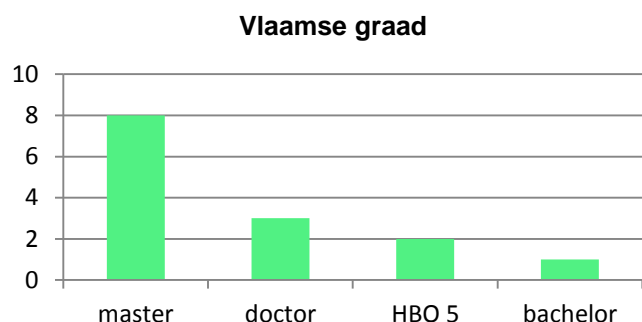
meerdere studievoortgangsbepalingen																
Maatregel studievoortgangsbewaking/weigering inschrijving - art 52 flex + toekennen vrijstelling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,1%	-	-	-	-
Maatregel studievoortgangsbewaking/weigering inschrijving - art 52 flex + examenbeslissing			1	0,4%												
Examenbeslissing + examentuchtbeslissing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	7,0%	-	-
Toekenning vrijstelling + examenbeslissing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,1%
Toekenning vrijstelling + studieprogramma	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,3%	-	-	-	-	-	-
Examenbeslissing + weigering inschrijving	-	-	-	-	1	0,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal aantal zaken	335	100%	242	100%	149	100%	130	100%	77	100%	89	100%	43	100%	48	100%

Aard opleidingsonderdelen 2007-2012

4.3. Beslissingen inzake gelijkwaardigheid buitenlandse diploma's

De ontvankelijke beroepen betreffen negatieve beslissingen inzake de gelijkwaardigheid met

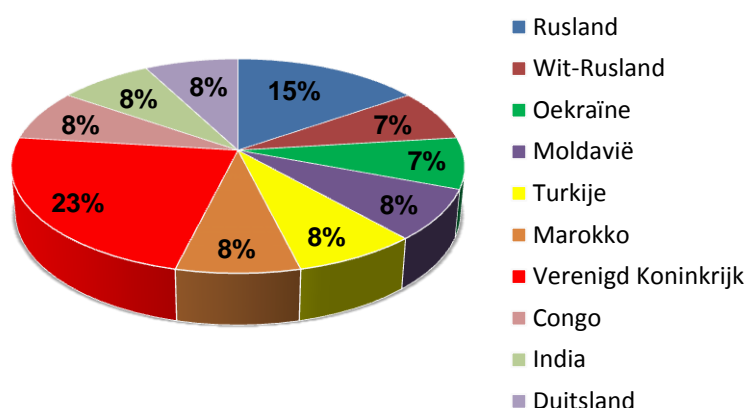
enerzijds Vlaamse doctoraten⁵ en anderzijds mastergraden⁶. Ook gelijkwaardigheid met Vlaamse HBO 5-graden werd voor de Raad ter discussie gesteld.⁷

De bestreden beslissingen hebben betrekking op diploma's inzake geneeskunde⁸, biologie⁹, economische wetenschappen¹⁰,

psychologie¹¹, verpleegkunde, geschiedenis en socio-politieke wetenschappen¹², sociologie¹³, politieke wetenschappen¹⁴ en onderwijskunde¹⁵.

Het is daarbij opvallend dat het merendeel van de verzoekers een betwisting over de

oorsprong buitenlands diploma

gelijkwaardigheid van een Oost-Europees (Rusland¹⁶, Wit-Rusland¹⁷, Oekraïne¹⁸ en Moldavië¹⁹) diploma voorleggen. Daarnaast zijn ook betwistingen over de erkenning van diploma's uit Turkije²⁰, Marokko²¹ Congo²², het Verenigd Koninkrijk²³, Duitsland²⁴ en India²⁵ aan de Raad voorgelegd.

⁵ R. Stvb. Nr. 2012/017; R. Stvb. Nr. 2012/044; R. Stvb. Nr. 2012/080.

⁶ R. Stvb. Nr. 2012/006; R. Stvb. Nr. 2012/073; R. Stvb. Nr. 2012/090; R. Stvb. Nr. 2012/099; R. Stvb. Nr. 2012/175.

⁷ R. Stvb. Nr. 2012/35

⁸ R. Stvb. Nr. 2012/006; R. Stvb. Nr. 2012/073.

⁹ R. Stvb. Nr. 2012/099.

¹⁰ R. Stvb. Nr. 2012/090; R. Stvb. Nr. 2012/044.

¹¹ R. Stvb. Nr. 2012/196

¹² R. Stvb. Nr. 2012/175.

¹³ R. Stvb. Nr. 2012/017; R. Stvb. Nr. 2012/080.

¹⁴ R. Stvb. Nr. 2012/89

¹⁵ R. Stvb. Nr. 2012/94-96; R. Stvb. Nr. 2012/93-97

¹⁶ R. Stvb. Nr. 2012/175.

¹⁷ R. Stvb. Nr. 2012/090.

¹⁸ R. Stvb. Nr. 2012/017; R. Stvb. Nr. 2012/080.

¹⁹ R. Stvb. Nr. 2012/073.

²⁰ R. Stvb. Nr. 2012/175.

²¹ R. Stvb. Nr. 2012/099.

²² R. Stvb. Nr. 2012/035

²³ R. Stvb. Nr. 2012/044.

²⁴ R. Stvb. Nr. 2012/089

²⁵ R. Stvb. Nr. 2012/325

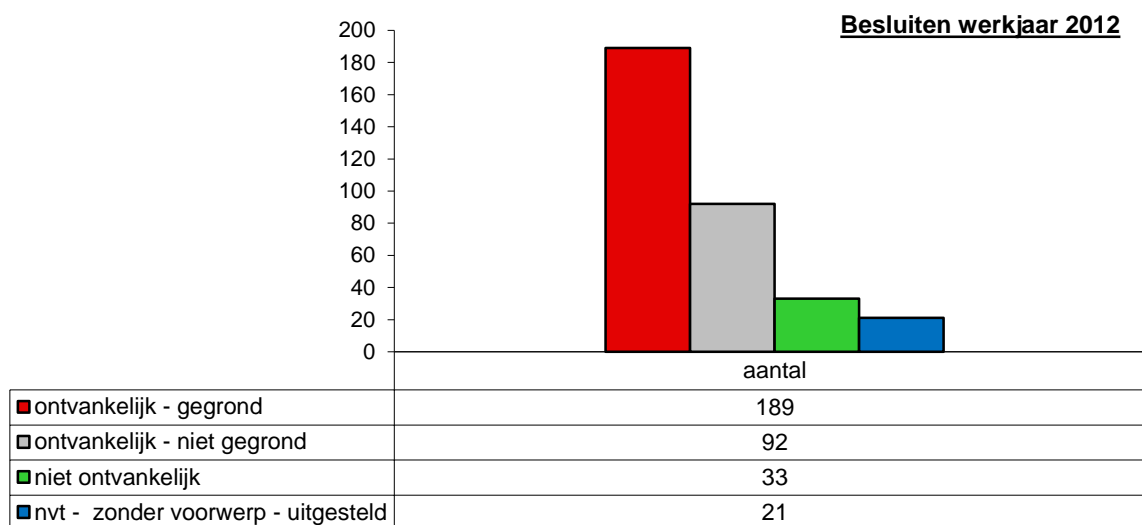
5. Uitspraken van de Raad

Zoals hierna blijkt, worden de statistieken van het huidige werkjaar sterk beïnvloed door de grote toename van het aantal dossiers waarbij studenten verloren studiepunten terugvragen omwille van een overmachtssituatie. Het beeld over het werkjaar 2012 is dus vertekend voor zover de globale cijfers niet genuanceerd en gefilterd worden. In de onderstaande grafieken wordt daarom telkens een dubbele rapportering gemaakt waarbij al dan niet abstractie wordt gemaakt van de overmachtsdossiers.

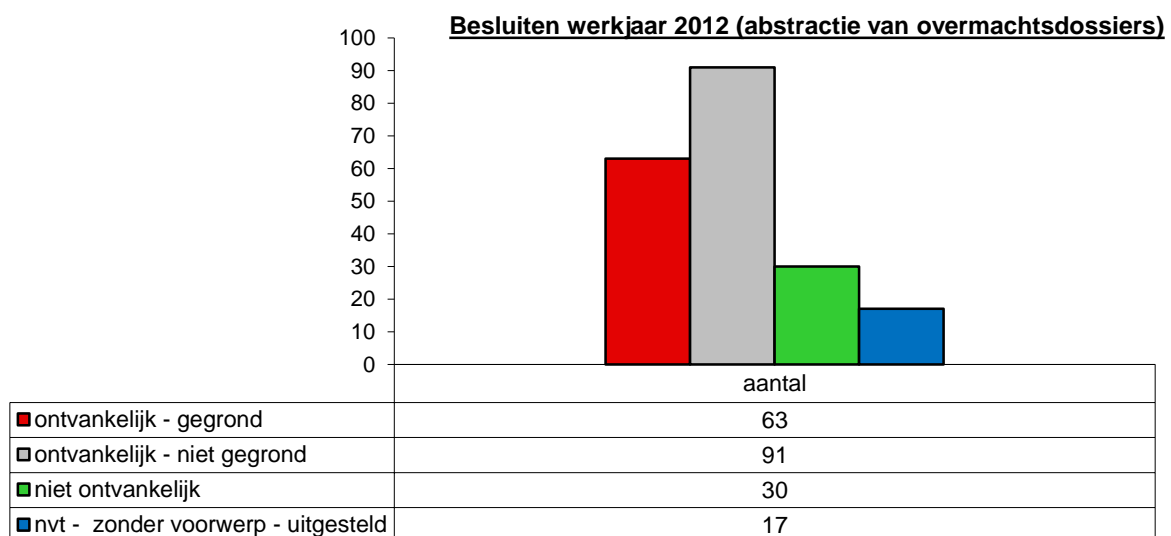
5.1. Besluiten werkjaar 2012

5.1.1. Met overmachtsdossiers

In het werkjaar 2012 werden op een totaal van 335 dossiers (de dossiers die werden ingeleid en behandeld in 2012) 281 beroepen ontvankelijk verklaard. Dit betekent dat ongeveer 84% van alle dossiers in het werkjaar 2012 ten gronde werd behandeld. Er werden 33 dossiers of 9,9% onontvankelijk verklaard en 21 dossiers of 6,3% zonder voorwerp (bv. intrekking van de bestreden beslissing) of uitgesteld.

5.1.2. Abstractie van overmachtsdossiers

Indien men abstractie maakt van de dossiers inzake overmacht en leerkrediet werden er 154 van de 201 dossiers ontvankelijk verklaard (76,61%) en bijgevolg ten gronde behandeld. Dit betreft een zeer lichte stijging ten opzichte van vorig werkjaar waar er 74,4% van de dossiers

ten gronde werd behandeld. Er werden 63 dossiers gegrond verklaard, wat overeenkomt met 31,34%. Ook dit betreft een lichte daling ten opzichte van vorig werkjaar, waar er 35,10% gegrond werd verklaard. 14,93% van de dossiers werd onontvankelijk verklaard en in 8,46% van de dossiers verklaarde de Raad het beroep zonder voorwerp of werd de zaak uitgesteld. Het aantal onontvankelijke verzoekschriften is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van vorig werkjaar. Het aantal verzoekschriften zonder voorwerp is gedaald van 11,2 % in 2011 naar 8,46% dit werkjaar. Dit wijst er onder meer op dat instellingen tijdens het werkjaar 2012 minder vaak hun bestreden beslissing hebben ingetrokken.

5.2. Besluiten inzake gegrondheid van de ontvankelijke beroepen

5.2.1. Werkjaar 2012

5.2.1.1. Met overmachtsdossiers

De Raad heeft in 2012 van de 281 ontvankelijke dossiers er 189 dossiers gegrond verklaard wat overstemt met ongeveer 67%. Dit betreft een gevoelige stijging ten opzichte van het vorige werkjaar, wat te verklaren valt door het feit dat er een grote stijging is van de dossiers m.b.t. leerkrediet en overmacht.

Alle ontvankelijke zaken en hun gegrondheid 2012

■ ontvankelijk - gegrond ■ ontvankelijk - niet gegrond

Dossiers m.b.t. overmacht en leerkrediet worden heel vaak ontvankelijk en gegrond verklaard (nl. 96,27% van de dossiers).

Tijdens het werkjaar 2012 werd door de Raad voor een globaal jaartotaal van

5716 studiepunten teruggegeven nadat er overmacht werd vastgesteld.²⁶

5.2.1.2. Abstractie van overmachtsdossiers

De Raad heeft van de 154 ontvankelijke dossiers (zonder de dossiers m.b.t. leerkrediet en overmacht) 63 dossiers gegrond verklaard, wat overstemt met ongeveer 41% en 91 niet gegrond (59%). Dit betreft een daling ten opzichte van de vorige werkjaren vermits er in 2011 47% van de ontvankelijke zaken gegrond werd verklaard en in het werkjaar 2010 werden 51% van de ontvankelijke zaken gegrond verklaard.

Alle ontvankelijke zaken en hun gegrondheid 2012 (abstractie overmachtsdossier)

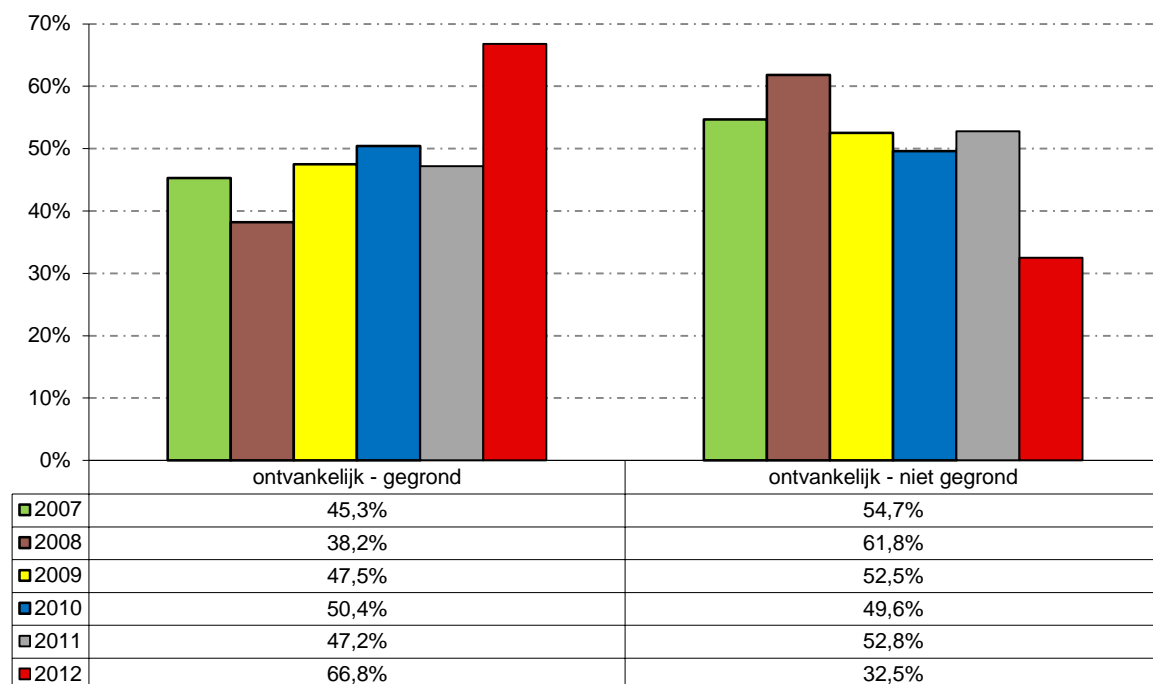

■ ontvankelijk - gegrond ■ ontvankelijk - niet gegrond

²⁶ De complexiteit van het Financieringsdecreet laat niet toe om een exacte begroting te maken, maar op basis van een gemiddelde (Cel Financiering Ahovos: financieringspunt 55,80 euro) heeft de Raad voor ca. 318.000,00 euro aan gefinancierde studiepunten teruggegeven.

5.2.2. Periode 2007-2012

Alle ontvankelijke zaken en hun gegrondheid 2007 – 2012

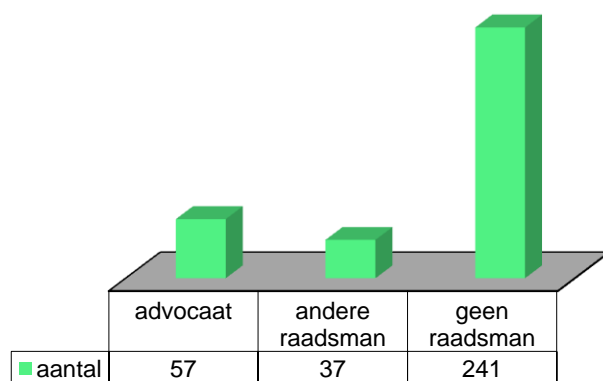
6. Bijstand door een raadsman

Er zijn dit werkjaar minder studenten en instellingen die een beroep doen op de juridische bijstand van een advocaat. Die trend kon ook vorig werkjaar al vastgesteld worden.

6.1. Verzoekende partij

Studenten kunnen zich laten bijstaan voor de procedure bij de Raad door een raadsman. Dit kan zowel een advocaat als een andere vertrouwenspersoon zijn. In 37 gevallen werd er gebruik gemaakt van een vertrouwenspersoon. In 57 gevallen werd effectief beroep gedaan op een advocaat. Dit kan in elke stand van de procedure zijn. In de loop van de procedure kan een partij in principe echter geen nieuwe middelen meer inbrengen. Dus een advocaat die op een later moment in de procedure betrokken wordt, zal binnen de krijtlijnen van het initieel ingediende verzoekschrift moeten blijven. Uit bijgevoegde tabel (links) blijkt dat in het werkjaar 2012 het overgrote deel van de studenten hun zaak zelf verdedigd hebben zonder specifieke juridische bijstand van een advocaat in te roepen.

Raadsman student

De onderstaande tabellen schetsen een mogelijk verband tussen het inschakelen van een raadsman en het resultaat van de procedure. De percentages zijn berekend in verhouding tot het aantal zaken dat binnen een bepaalde groep behandeld is om zodoende een correcte succesratio te berekenen. In 241

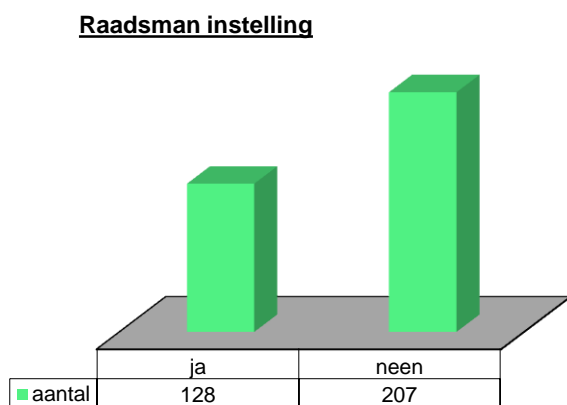
dossiers waar de student zelf zijn zaak verdedigd heeft, werden er 147 beroepen gegrond verklaard en werden er 24 dossiers niet-ontvankelijk verklaard. In 57 dossiers waar een advocaat optrad, werden er 29 beroepen gegrond verklaard en 6 dossiers werden niet-ontvankelijk verklaard.

Deze cijfers moeten echter steeds genuanceerd worden daar de inhoud van de dossiers zelf buiten beschouwing werd gelaten. Tevens dient ook hier de kanttekening te worden gemaakt dat er een zeer grote toename is van het aantal dossiers inzake leerkrediet en overmacht. Deze zaken vallen buiten de 'normale' procedures bij de Raad. Meestal wordt voor deze dossiers geen advocaat genomen en vaak zijn deze dossiers ontvankelijk en gegrond.

raadsman student	ontvankelijkheid	gegrondheid	2012	%
advocaat	volledig ontvankelijk	volledig gegrond	29	8,66%
		niet gegrond	21	6,27%
	niet ontvankelijk		6	1,79%
	nvt (zonder voorwerp)		1	0,30%
andere raadsman	volledig ontvankelijk	volledig gegrond	16	4,78%
		niet gegrond	17	5,07%
	niet ontvankelijk		4	1,19%
	nvt (zonder voorwerp)		0	0,00%
geen raadsman	volledig ontvankelijk	volledig gegrond	147	43,88%
		niet gegrond	54	16,12%
	niet ontvankelijk		24	7,16%
	nvt (zonder voorwerp - uitgesteld)		16	4,78%
			335	100,00%

6.2. Instelling

De instellingen doen vaker beroep op een advocaat dan de studenten. In 128 dossiers werd een advocaat ingeschakeld om de belangen van de instelling te verdedigen. Wat betreft de instellingen geeft onderstaande tabel het volgende weer.

In dossiers waar de instelling zelf haar belangen verdedigde, werden 128 van de 207 beroepen gegrond verklaard en werden 17 dossiers onontvankelijk verklaard. In dossiers waar een advocaat de zaak van de student ter harte nam, werden 60 van de 128 beroepen gegrond verklaard en werden 16 dossiers onontvankelijk verklaard.

Deze cijfers moeten ook hier worden genuanceerd want de inhoud van het dossier werd buiten beschouwing gelaten. Ook moet er gewezen worden op een mogelijke vertekening van het beeld door de grote toename van het aantal dossiers m.b.t. leerkrediet en overmacht. Tenslotte moet opgemerkt worden dat bij de instellingen die geen externe raadsman hebben, er vaak wel een intern juridisch adviseur is die zich met het dossier bezig houdt.

raadsman instelling	ontvankelijkheid	gegrondheid	2011	%
Ja	volledig ontvankelijk	volledig gegrond	60	46,88%
		niet gegrond	47	36,72%
	niet ontvankelijk		16	12,50%
	nvt (zonder voorwerp)		5	3,91%
Totaal			128	100,00%
Neen	volledig ontvankelijk	volledig gegrond	128	61,84%
		niet gegrond	45	21,74%
	niet ontvankelijk		17	8,21%
	nvt (zonder voorwerp - uitgesteld)		17	8,21%
Totaal			207	100,00%
			335	

DEEL III Inhoudelijke analyse van de besluiten van de Raad

1. Ontvankelijkheid

1.1. Inleiding

Tijdens het werkjaar 2012 werden 34 van de 345 beroepen onontvankelijk verklaard en vielen 17 dossiers zonder voorwerp. Deze dossiers werden niet-ontvankelijk verklaard op volgende gronden:

- laattijdigheid;
- het niet-naleven van de vormvoorschriften;
- een onregelmatig ingesteld intern beroep;
- de onbevoegdheid van de Raad;
- een gebrek aan belang;

Hieronder worden de verschillende gronden nader toegelicht.

1.2. De tijdigheid van het verzoekschrift

De Raad gaat ambtshalve na of een verzoekschrift binnen de decretaal bepaalde vervaltermijn van vijf kalenderdagen is ingediend. Deze vervaltermijn gaat in de dag na de kennisname van de beslissing op intern beroep of, in voorkomend geval, na het verstrijken van de termijn van vijftien kalenderdagen die ingaat op de dag na deze waarop het intern beroep is ingesteld.

In navolging van de Raad van State²⁷ stelt de Raad dat bij discussie over de tijdigheid van een beroepschrift niet de kennisgeving door de instelling maar de 'effectieve kennisname' door de student geldt.²⁸

De Raad van State oordeelde evenwel dat indien de adressaat van de beslissing de aangetekende brief in ontvangst heeft genomen, deze een daad heeft gesteld waardoor de bestemming van de zending geacht wordt ervan op de hoogte te zijn.²⁹

Indien de student de aangetekende zending dus zelf in ontvangst neemt, en niet binnen de 5 kalenderdagen extern beroep aantekent bij de Raad, is het beroep derhalve onontvankelijk wegens laattijdigheid.³⁰

Bij betwistingen omtrent de beslissingen i.v.m. de gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma gelden er langere beroepstermijnen dan de gewone termijnen. De beroepen tegen deze beslissingen (artikel II.1.15°bis, h) en i) van het Aanvullingsdecreet³¹) worden bij de Raad ingesteld binnen een vervaltermijn van 30 dagen die ingaat uiterlijk de eenendertigste dag na de dag van de kennisgeving van de desbetreffende beslissing. Het is hier wel de kennisgeving van de beslissing die de uiterste beroepstermijn van 30 kalenderdagen laat lopen en niet de kennisname.³²

Indien de beroepstermijn afloopt op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, dan is er een verlenging van de termijn tot de eerstvolgende werkdag.³³

²⁷ RvS nrs 206.215 en 206.216, 1 juli 2010.

²⁸ R. Stvb. nr. 2012/118-145

²⁹ RvS nr. 219.117, 2 mei 2012.

³⁰ R. Stvb. nr. 2012/075.

³¹ Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

³² R. Stvb. nrs. 2012/044, 2012/090, 2012/099,...

³³ R. Stvb. nrs. 2012/034, 2012/115, 2012/119, 2012/120, 2012/123, 2012/151, 2012/152, 2012/161, 2012/173, 2012/193, 2012/206, 2012/207, 2012/240, 2012/249, 2012/278, 2012/297.

Op de interne beroepsbeslissing dienen wel de externe beroepsmogelijkheid evenals de beroepsmodaliteiten te worden vermeld. Indien dit niet het geval is, begint de termijn om beroep in te stellen bij de Raad niet te lopen.

Zo oordeelde de Raad:

“De Raad heeft al eerder besloten dat een beroepschrift dat na de vervaltermijn werd ingesteld, toch ontvankelijk verklaard wordt omdat de beroepsmogelijkheid en/of de beroepsmodaliteiten niet, onvolledig of onjuist waren vermeld in de beslissing op intern beroep. In dat geval gaat de beroepstermijn niet in en beschikt de student onbeperkt over de mogelijkheid om een beroep bij de Raad in te stellen.

De Raad heeft in zijn besluiten ook verduidelijkt welke specifieke beroepsmodaliteiten ten minste in de interne beroepsbeslissing vermeld dienen te worden: de mededeling dat het verzoekschrift bij een ter post aangetekende brief en binnen een beroepstermijn van vijf kalenderdagen bij de Raad moet zijn ingediend en de vermelding van de adresgegevens van de Raad.”³⁴

1.3. Naleving van vormvoorschriften

Decretaal is er slechts één vormvereiste uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven, namelijk de ondertekening van het verzoekschrift door de verzoekende partij of haar raadsman. (Artikel II.24 van het Aanvullingsdecreet)

Ook dit werkjaar diende de Raad verschillende verzoekschriften onontvankelijk te verklaren wegens het niet-ondertekenen van het inleidend verzoekschrift.³⁵ De Raad wees dit jaar 16 beroepen om deze reden als onontvankelijk af.

Een niet-ondertekend verzoekschrift kan wel door een ondertekend vervangen worden, met dien verstande dat de vervanging binnen de decretaal vastgelegde vervaltermijn van vijf kalenderdagen dient te gebeuren.³⁶

Bij de vormvereisten die niet uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven, zal de Raad steeds nagaan of de rechten van de verdediging werden gerespecteerd. De Raad verwijst hierbij naar de beweegreden van de decreetgever die stelt dat bij de organisatie van het rechtscollege niet zozeer een strikte formele rechtsgang wordt betracht, maar wel het flexibel bereiken van een snelle en onderbouwde eindoplossing.

Zo is het vaste rechtspraak van de Raad dat het de plicht is van de verzoekende partij om een exacte kopie van het verzoekschrift mee te delen aan de verwerende partij. In een aantal dossiers had de student echter nagelaten dit te doen. In alle behandelde dossiers bleek echter dat de onderwijsinstelling wel kennis had kunnen nemen van het verzoekschrift daar dit door het secretariaat van de Raad bezorgd was. De onderwijsinstelling heeft zich dan ook steeds naar behoren kunnen verdedigen, wat meestal blijkt uit de antwoordnota. De beroepen werden dan ook ontvankelijk verklaard.³⁷

Verder heeft de Raad verwezen naar artikel II.24, § 2, Aanvullingsdecreet, waarin vereist wordt dat beroepen ingesteld worden bij wijze van een verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

De memorie van toelichting bij het Aanvullingsdecreet vermeldt met betrekking tot deze vormvereiste (MvT, Parl. St. 2003-2004, nr. 1960/1, p. 25):

“Het volstaat dat de verzoeker een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerd onregelmatigheid juridisch moet

³⁴ R. Stvb.nr. 2012/323.

³⁵ R. Stvb. nrs. 2012/005-007, 2012/013-016, 2012/014-028, 2012/024-027, 2012/100-103, 2012/118- 145, 2012/128-133, 2012/140, 2012/202, 2012/229, 2012/235, 2012/242, 2012/255, 2012/258, 2012/277-305, 2012/302.

³⁶ R. Stvb. nrs. 2012/005-007, 2012/013-016, 2012/014-028, 2012/024-027, 2012/100-103, 2012/118- 145, 2012/128-133, 2012/277-305.

³⁷ R. Stvb. nrs. 2012/048, 2012/072, 2012/123, 2012/135, 2012/136, 2012/148, 2012/206, 2012/207, 2012/231, 2012/238.

*worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel.
Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.”*

In casu heeft de Raad vastgesteld dat het beroepsschrift zeer summier was opgesteld en dat er geen enkele grief werd geformuleerd ten aanzien van de Erkenningbeslissing zelf, maar dat er enkel werd aangegeven dat een aanvraag voor gelijkwaardigheid werd ingediend om een ‘RIZIV nummer te bekomen en een visa’. Bij gebreke aan enig middel tot nietigverklaring van de bestreden beslissing heeft de Raad dan ook besloten dat niet aan de decretale vormvereisten werd voldaan en dat het beroep bijgevolg niet ontvankelijk was.³⁸

Ook in het volgende geval oordeelde de Raad dat het beroep niet ontvankelijk was bij gebrek aan middelen:

*“De Raad stelt vast dat het verzoekschrift bijzonder summier werd opgesteld. Er werd enkel het volgende in het verzoekschrift gestipuleerd: “Naar aanleiding van de beslissing van de examencommissie van (...) dat ik op 13/12/12 aangetekend heb ontvangen en mijn beroep van 27/11/2012 tegen de studievoortgangsbepaling van 20/11/2012 wil ik u melden dat ik hier niet mee kan akkoord gaan wat vanzelfsprekend is en wens ik verder in beroep te gaan.”
Het aanvullingsdecreet dd. 19 maart 2004 stipuleert dat de beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren. De Raad kan de argumenten van verzoekende partij in casu dan ook niet afleiden uit dit uiterst beperkte verzoekschrift.
Zo al aangenomen kan worden dat, wat de feitelijke toedracht betreft, de verzoekende partij door het toevoegen van de beslissing op intern beroep geacht kan worden te verwijzen naar de in deze beslissing weergegeven feiten, en voorts geacht kan worden daarmee ook te verwijzen naar de in het intern beroep voorgelegde grieven, blijkt daaruit op geen enkele wijze welke middelen de verzoekende partij aanvoert tegen de beslissing op intern beroep zelf, meer bepaald het antwoord dat de verwerende partij op de grieven van het intern beroep heeft gegeven.
De Raad ontwaart verder ook geen ambtshalve op te werpen middel.”³⁹*

De procedure voor de Raad voorziet niet in een uitspraak bij verstek met mogelijkheid tot het aantekenen van verzet. Bij regelmatige oproeping beletten de procedurevoorschriften niet dat in afwezigheid van één of beide partijen een beslissing wordt genomen.⁴⁰

1.4. Het regelmatig instellen en uitputten van het intern beroep

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.24 en II.13 van het Aanvullingsdecreet.⁴¹

De verplichting om conform de bepalingen van het Aanvullingsdecreet⁴² vooreerst het intern beroep op regelmatige wijze in te stellen en uit te putten geldt niet voor wat de beslissingen inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma betreft bepaald in artikel II.1.15°bis, h) en i) van het genoemde decreet.

³⁸ R. Stvb. nr. 2012/035.

³⁹ R. Stvb. nr.2012/341.

⁴⁰ R. Stvb. nr. 2012/052, 2012/118-145,

⁴¹ Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

⁴² Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

Ook dit werkjaar zijn er nog studenten die rechtstreeks een verzoekschrift bij de Raad indienen, zonder eerst intern beroep te hebben ingediend.⁴³ Het beroep bij de Raad wordt dan onontvankelijk verklaard.

Het nut van een interne procedure is dat op een snelle en efficiënte manier eventuele fouten kunnen worden rechtgezet. Een dergelijke procedure is in het voordeel van beide partijen. Door de interne beroepsprocedure krijgt de student immers de kans om een beter inzicht te verwerven in de motieven die tot de studievoortgangsbepaling hebben geleid, terwijl de instelling in de mogelijkheid is om de beslissing te heroverwegen, rekening houdend met de elementen die door de student naar voren worden gebracht.

Gezien het belang van de interne beroepsprocedure, verwondert de Raad zich erover dat er nog steeds studenten zijn die rechtstreeks hun toevlucht bij de Raad zoeken zonder eerst een interne beroepsprocedure aan te vatten.

Tevens zijn er studenten die de interne beroepsprocedure niet eerst regelmatig hebben uitgeput. In dat geval gaat de Raad na of de interne beroepsinstantie terecht het intern beroep onontvankelijk heeft verklaard. De beslissing van de Raad hieromtrent wordt steeds bij de grond van de zaak behandeld. In volgende gevallen werd door de Raad geoordeeld dat de interne beroepsinstantie het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard en werd het beroep bij de Raad ongegrond verklaard:

- een laattijdig verzoek op intern beroep, hoewel de beroepsmogelijkheid en modaliteiten correct werd aangegeven op het puntenblad⁴⁴;
- een verzoek op intern beroep dat door de moeder van een student was ingesteld, zonder volmacht, hoewel het OER aangaf dat het intern beroep door de student zelf moet worden ingesteld⁴⁵;
- een verzoek op intern beroep dat niet binnen de 5 kalenderdagen bij aangetekend schrijven of door afgifte op het secretariaat werd ingediend, hoewel de beroepsmodaliteiten op het puntenbriefje stonden. Het feit dat de student in het buitenland was, maakt volgens de Raad geen overmacht uit, vermits niet werd aangetoond dat het niet mogelijk was om vanuit het buitenland bij aangetekend schrijven een intern beroep in te dienen⁴⁶;
- een niet ondertekend verzoek tot intern beroep⁴⁷;
- een laattijdig ingesteld intern beroep, buiten de termijn van 5 dagen na de proclamatie van de examenbeslissing; De Raad gaf aan dat bij gebrek aan wettelijke definitie van het woord 'proclamatie', dit in zijn spraakgebruikelijke betekenis moet worden begrepen, wat volgens het woordenboek van Dale 'afkondiging, openlijke bekendmaking' is. Het versturen van een examenbeslissing langs elektronische weg beantwoordt aan dat begrip.⁴⁸

De instellingen moeten op de initiële studievoortgangsbepalingen de mogelijkheid tot intern beroep en de modaliteiten steeds vermelden. In het Aanvullingsdecreet werd in artikel II.7 gesteld dat het bestuur ten aanzien van de studenten optreedt als bestuursinstantie voor wat betreft de toepassing van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. De Raad stelt vast dat dit niet altijd correct gebeurt.

Zo oordeelde de Raad dat, in strijd met artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet van 26 maart 2004, nergens op de initiële studievoortgangsbepaling was vermeld dat er tegen de beslissing een intern beroep kon worden ingesteld. De sanctie op de miskenning van dit voorschrift is dat de termijn voor het intern beroep niet ingaat.⁴⁹

⁴³ R. Stvb. nrs. 2012/021, 2012/092-159, 2012/200, 2012/230, 2012/264.

⁴⁴ R. Stvb. nrs. 2012/051, 2012/052.

⁴⁵ R. Stvb. nr. 2012/129.

⁴⁶ R. Stvb. nr. 2012/173.

⁴⁷ R. Stvb. nr. 2012/141.

⁴⁸ R. Stvb. nr. 2012/260.

⁴⁹ R. Stvb. nrs. 2012/074, 2012/339.

De Raad oordeelde ook dat op het per mail meegedeelde document met de beslissing van de examencommissie de beroepsmodaliteiten vermeld moeten worden. *In casu* was dit niet het geval en pas nadat de student kennis had genomen van het resultaat werden de modaliteiten van het intern beroep vooralsnog aan de mail toegevoegd. Deze toevoeging is echter laattijdig en aan de verzoekende partij niet tegenstelbaar. De termijn voor het intern beroep had dus geen aanvang genomen.⁵⁰

In een andere zaak stelde de Raad vast dat op het puntenrapport de specifieke beroepsmodaliteiten noodzakelijk voor het instellen van een intern beroep niet werden vermeld. Onderwijsdecreet XIX heeft inzake de procedure aan de instellingen de verplichting opgelegd om vanaf het academiejaar 2009-2010 ook bij de initiële studievoortgangsbepaling de mogelijkheid tot het intern beroep bij de onderwijsinstelling en de bijhorende modaliteiten te vermelden. Indien de beroepsmogelijkheid en/of de beroepsmodaliteiten niet, onvolledig of onjuist worden vermeld in de beslissing, gaat de beroepstermijn niet in en beschikt de student onbeperkt over de mogelijkheid om een beroep bij de Raad in te stellen.

De Raad stelt vast dat het puntenbriefje enkel de termijn tot het instellen van een intern beroep vermeldt. De andere beroepsmodaliteiten zoals de wijze waarop dit beroep moet worden ingesteld als de bevoegde instantie waartoe de student zich moet richten, ontbreken volledig. Een loutere verwijzing naar het onderwijs- en examenreglement is niet voldoende. De beroepstermijn gaat dan ook niet in waardoor het intern beroep niet laattijdig werd ingesteld.⁵¹

Niet enkel de initiële studievoortgangsbepaling, maar ook de beslissing op intern beroep dient de beroepsmogelijkheid en modaliteiten te vermelden.

Zo oordeelde de Raad:

“De Raad stelt vast dat de beslissing op intern beroep de specifieke beroepsmodaliteiten noodzakelijk voor het instellen van een extern beroep niet vermeld.

Artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet van 26 maart 2004 luidt als volgt: “Een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking, die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, wordt slechts geldig ter kennis gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld. Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van het beroep geen aanvang.”

Deze bepaling is ook van toepassing op de mededeling van studievoortgangsbepalingen (zie artikel 2.7 Aanvullingsdecreet⁵²).

Ingeval de beroepsmogelijkheid en/of de beroepsmodaliteiten niet, onvolledig of onjuist worden vermeld in de beslissing, gaat de beroepstermijn niet in en beschikt de student onbeperkt over de mogelijkheid om een beroep bij de Raad in te stellen.”⁵³

Het is dan ook vaste rechtspraak van de Raad dat een beroepsschrift dat na de vervaltermijn werd ingesteld, toch ontvankelijk is omdat de beroepsmogelijkheid en/of de beroepsmodaliteiten niet, onvolledig of onjuist waren vermeld in de beslissing op intern beroep. In dat geval gaat de beroepstermijn niet in en beschikt de student onbeperkt over de mogelijkheid om een beroep bij de Raad in te stellen. Een verwijzing naar het onderwijs- en examenreglement is onvoldoende.⁵⁴

Artikel II.24 § 1 van het Aanvullingsdecreet stipuleert dat de beroepen bij de Raad moeten worden ingesteld binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat de dag na die

⁵⁰ R. Stvb. nr. 2012/192.

⁵¹ R. Stvb. nr. 2012/048.

⁵² Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

⁵³ R. Stvb. nr. 2012/148.

⁵⁴ R. Stvb. nr. 2012/304.

van kennisname van de beslissing op intern beroep. Bij het uitblijven van een tijdige beslissing op intern beroep, dient het beroep bij de Raad binnen de vervaltermijn van vijf kalenderdagen na het verstrijken van deze termijn te worden ingesteld, tenzij vóór het verstrijken van de termijn van 15 kalenderdagen waarover de interne beroepsinstantie beschikt, deze aan de student meedeelt op welke latere datum zij uitspraak zal doen.

De Raad oordeelde meermaals dat uit artikel II.24 § 1 van het Aanvullingsdecreet niet blijkt dat de decreetgever aan het overschrijden van de reguliere of verlengde beslissingstermijn de sanctie verbonden heeft dat de beroepsinstantie niet meer bevoegd is om te beslissen na het verstrijken van deze termijn. Een laattijdige genomen beslissing of een laattijdig meegedeelde beslissing is dus nog geldig.⁵⁵ Weliswaar heeft de Raad in het vorig werkjaar (besluit nr. 2011/170) beslist dat, bij uitblijven van een mededeling van beslissing op intern beroep of mededeling dat de beslissing op latere datum zal worden meegedeeld, een verzoekende partij die verzuimd heeft een beroep bij de Raad in te stellen binnen de vervaltermijn van 5 dagen na het verstrijken van de termijn van beslissing op intern beroep, later geen ontvankelijk beroep meer kan instellen als daarna toch nog een beslissing op intern beroep wordt meegedeeld. Dit werkjaar oordeelde de Raad echter dat er bij nader inzien geen goede reden valt te ontwaren waarom een bij de Raad ingesteld beroep tegen een geldige beslissing niet ontvankelijk zou moeten zijn omdat de student verzuimd heeft een tijdig beroep in te stellen tegen het uitblijven van een beslissing binnen de termijn van 15 dagen nadat het intern beroep werd ingesteld.⁵⁶

1.5. De onbevoegdheid van de Raad

De bevoegdheden van de Raad staan opgesomd in artikel II.1.15° *bis* van het Aanvullingsdecreet.

De Raad is bevoegd om te oordelen over een examenbeslissing, een examentuchtbeslissing, de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, de toekenning van een vrijstelling, een beslissing over het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma of het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking zoals bepaald in artikel 52 van het Flexibiliseringsdecreet.

Daarnaast kan de Raad uitspraak doen over beslissingen in verband met het leerkrediet die door het instellingsbestuur of door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs zijn genomen. De Raad is verder ook bevoegd om te oordelen over het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven.

Verder is de Raad sedert 1 september 2011 bevoegd om te oordelen over een beslissing waarbij er in geval van overmacht geen aangepaste examenregeling mogelijk is om organisatorische redenen.

Sedert 1 september 2011 is de Raad ook bevoegd voor een beslissing van een instellingsbestuur over de gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma genomen in toepassing van artikel 69, §3, van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en voor een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel 88 van datzelfde decreet.

De Raad verwees m.b.t. haar bevoegdheid, in verschillende gevallen naar artikel II.1, 15°bis, litt. a) van het Aanvullingsdecreet, waarin een examenbeslissing als volgt wordt gedefinieerd:

“zijnde elke beslissing, die al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleidingsonderdeel, of een opleiding als geheel”.

⁵⁵ R. Stvb. nr. 2012/297, 2012/304, 2012/307.

⁵⁶ R. Stvb. nr. 2012/297, 2012/304, 2012/307.

Meerdere malen werd geoordeeld dat het niet ging om een eindoordeel over het al dan niet geslaagd zijn voor een opleidingsonderdeel en dat er dan ook geen studievoortgangsbepaling in de zin van artikel II.1, 15°bis, litt. a) was. Hierdoor werd het beroep als voorbarig beschouwd door de Raad en werd geoordeeld dat de Raad in de huidige stand van de zaak niet bevoegd was.⁵⁷

De Raad oordeelde m.b.t. haar bevoegdheid ook dat een beroep tegen het uitsluiten van een bepaald opleidingsonderdeel van een tweede examenkans op zich genomen geen studievoortgangsbepaling is waarvoor de Raad op grond van artikel II.1, 15°bis Aanvullingsdecreet⁵⁸ bevoegd is.⁵⁹

De vermelding NA (niet afgelegd) voor een opleidingsonderdeel is daarentegen wel een examenbeslissing in de betekenis van artikel II, 1, 15°bis van het Aanvullingsdecreet, omdat niet werd betwist dat de vermelding NA deel uitmaakt van de beslissing die de examencommissie in hoofde van verzoekende partij heeft genomen over de opleiding tot master.⁶⁰

Ook een beslissing waarbij de student met onderscheiding geslaagd werd verklaard en waarbij aan de student de mogelijkheid werd ontzegd van een tweede examenkans voor de opleidingsonderdelen waarvoor credits werden behaald, behoort tot de bevoegdheid van de Raad. Deze beslissing beantwoordt immers in ruime zin aan de invulling van het begrip examenbeslissing welke een studievoortgangsbepaling is waarvoor de Raad op grond van artikel II.15 bis van het Aanvullingsdecreet⁶¹ bevoegd is.⁶²

Volgens de vaste rechtspraak van de Raad is het niet omdat de instelling aangeeft dat beroep kon worden ingesteld bij de Raad, dat daaruit volgt dat de Raad ook bevoegd is. De Raad moet immers, desnoods ambtshalve, zijn eigen bevoegdheid onderzoeken. Conform artikel II.1,15°bis Aanvullingsdecreet is de Raad wat betreft tuchtbeslissingen enkel bevoegd voor examentuchtbeslissingen, in die bepaling omschreven als *“zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten.”* Hieruit volgt dat de Raad niet bevoegd is voor geschillen over gelijk welke tuchtbeslissing, maar enkel die tuchtbeslissingen die opgelegd zijn naar aanleiding van feiten in verband met een examen.⁶³

De Raad oordeelde daarnaast dat een weigering tot inschrijving wegens ontoereikend leerkrediet wel onder zijn bevoegdheid valt.

De bevoegdheid van de Raad hieromtrent volgt uit de combinatie van de hiernavolgende decretale bepalingen. Artikel 113quater, eerste lid, van het Structuurdecreet van 4 april 2003 bepaalt immers dat de hoger onderwijsinstellingen een procedure moeten instellen “betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbepaling, een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel 48 van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen of de vaststelling, de vermeerdering, of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig hoofdstuk IV van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering

⁵⁷ R. Stvb. nr. 2012/020, 2012/088, 2012/147.

⁵⁸ Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

⁵⁹ R. Stvb. nr. 2012/059, 2012/083.

⁶⁰ R. Stvb. nr. 2012/130.

⁶¹ Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

⁶² R. Stvb. nr. 2012/174.

⁶³ R. Stvb. nr. 2012/115.

van de werking van de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen.” Artikel 48 lid 1 van genoemd decreet luidt als volgt: “Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.” De bevoegdheid van de Raad betreffende leerkrediet staat aldus omschreven in artikel II.15 van het Aanvullingsdecreet.⁶⁴ De beslissingen genomen door het instellingsbestuur en, voorts (artikel 113quater, tweede lid) door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs op grond van de procedure, zoals vastgelegd in artikel 113 quater, kunnen worden aangevochten voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. De Raad kan dan beoordelen of de bestreden vermeldingen in overeenstemming zijn met de decretale en reglementaire bepalingen en desgevallend met de van toepassing zijnde onderwijs- en examenregelingen.⁶⁵

Tevens oordeelde de Raad dat hij wel bevoegd is met betrekking tot betwistingen over het al dan niet slagen voor artistieke toelatingsproeven:

“Artikel II.15, tweede lid, van het Aanvullingsdecreet luidt als volgt, na de wijziging door het Onderwijsdecreet XXI van 1 juli 2011: “De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in onderafdeling 1 bedoelde interne beroepsprocedure”.

De Raad ziet niet in waarom, na de decreetwijziging van 1 juli 2011, de uitslag van een toelatingsproef niet als een studievoortgangsbepaling kan worden beschouwd in hoofde van iemand die zich slechts voor een opleiding kan inschrijven na het slagen voor een toelatingsproef. De verwijzing naar de beslissing van 20 september 2010 is niet meer dienend omdat het voormelde artikel II.15 ondertussen is gewijzigd.

De Raad is van oordeel dat de toelatingsproef om ingeschreven te worden voor een opleidingsonderdeel of een opleiding, bedoeld is om na te gaan of de kandidaat-student(e) vanuit zijn of haar vooropleiding of eerder verworven competenties of kwalificaties aan de vereiste voorwaarden voldoet om voor dat opleidingsonderdeel of opleiding ingeschreven te worden in de onderwijsinstelling waar de toelatingsproef werd afgelegd.

Dit is des te meer het geval bij een toelatingsproef voor een opleidingsonderdeel of een opleiding met een artistieke inslag, waarbij gepeild wordt of de kandidaat-student(e) de minimale aanleg heeft om, in normale omstandigheden en met een voldoende studie-efficiëntie, het opleidingsonderdeel of de opleiding met succes te volgen.

De Raad is van oordeel dat in deze gedachtegang de beslissing over het al dan niet slagen voor een artistieke toelatingsproef kan worden beschouwd als een examenbeslissing in ruime zin, waarvoor de Raad bevoegd is om over de eventuele betwistingen uitspraak te doen. Dit oordeel sluit aan bij de overwegingen zoals verwoord in het arrest van de Raad van State nr. 200.012 van 26/1/2010.

Uit het Onderwijs- en Examenreglement blijkt overigens dat de “kandidaat-student die oordeelt dat een ongunstige artistieke toelatingsproefbeslissing aangetast is door een schending van het recht” een intern beroep kan instellen bij de decaan. De procedure is geënt op de interne beroepsprocedure zoals die bestaat voor de andere studievoortgangsbepalingen.”⁶⁶

1.6. Gebrek aan belang

De student dient een actueel persoonlijk belang te hebben om op ontvankelijke wijze een beroep bij de Raad in te stellen.

De Raad oordeelde dat elke student in wiens hoofde een examenbeslissing is genomen voldoende belang heeft om deze beslissing in te leiden bij de Raad wat ook het toebedeelde resultaat is en onafgezien van de examenkansen die hij nog heeft.⁶⁷ Ook al is een student geslaagd verklaard en heeft hij het diploma verworven, toch heeft hij nog belang vermits hij nog een creditbewijs of een hoger cijfer dan vermeld staat op het creditbewijs kan behalen

⁶⁴ Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

⁶⁵ R. Stvb. nr. 2012/301.

⁶⁶ R. Stvb. nr. 2012/074.

⁶⁷ R. Stvb. nr. 2012/153.

voor een opleidingsonderdeel en een hoger cijfer kan mogelijk ook leiden tot de toekenning van een hogere graad.⁶⁸

De Raad oordeelde daarentegen in volgend geval dat de verzoekende partij geen belang meer had:

“De Raad stelt vast dat verzoekende partij niet is ingegaan op het aanbod van verwerende partij om bij wijze van eerste examenkans op 19 augustus 2011 het geïntegreerd mondeling examen af te leggen (op basis van een schriftelijk werkstuk en met een schriftelijke voorbereidingstijd van ten minste twintig minuten). De Raad stelt verder vast dat verzoekende partij wel op 19 augustus 2011 een examen heeft afgelegd, bij wijze van tweede examenkans, waarbij zij een score van 8/20 heeft behaald voor het betwiste opleidingsonderdeel ‘mar33 Management’. Dit resultaat werd door verzoekende partij niet betwist. Op grond van artikel 149 van het OER werd verzoekende partij bijgevolg globaal geslaagd verklaard voor het laatste studietraject en werd haar het diploma toegekend. Tegen deze beslissingen is geen beroep ingesteld zodat die definitief zijn geworden. Bij de beoordeling van de zaak dient de Raad rekening te houden met deze gegevens. De verwerende partij stelt dat de verzoekende partij daarom geen belang meer heeft bij de nagestreefde vernietiging en de verzoekende partij gedraagt zich wat dat betreft naar de wijsheid van de Raad. De Raad stelt vast dat de verzoekende partij geen belang meer heeft bij de vernietiging van de beslissing van 7 maart 2011.”⁶⁹

2. Zonder voorwerp

Ook in 2012 werden er verschillende dossiers zonder voorwerp verklaard.

In sommige gevallen doet de student afstand van zijn/haar vordering waarbij de Raad geen reden ziet om het afstand van beroep niet in te willigen.⁷⁰ Er werden ook enkele beroepen zonder voorwerp verklaard omdat de verwerende partij de beslissing die het voorwerp uitmaakt van het verzoekschrift in de loop van de procedure voor de Raad had ingetrokken.⁷¹ Het merendeel van de beroepen zonder voorwerp vloeit voort uit de intrekking van de initiële weigeringsbeslissing inzake erkenning door Naric-Vlaanderen.⁷²

Dit werkjaar werden er ook verschillende dossiers zonder voorwerp verklaard vermits de studenten tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep, terecht, al extern beroep bij de Raad hadden ingesteld. Conform de bepalingen van artikel II.14, tweede lid van het Aanvullingsdecreet⁷³ en de rechtspraak van de Raad moet de beslissing op intern beroep immers aan de student ter kennis worden gebracht binnen een termijn van 15 kalenderdagen. Uit artikel II.24 § 1 van het Aanvullingsdecreet blijkt echter niet dat de decreetgever aan het overschrijden van de reguliere of verlengde beslissingstermijn de sanctie verbonden heeft dat de beroepsinstantie niet meer bevoegd is om te beslissen. Een laattijdige beslissing of een laattijdig ontvangen beslissing is dus nog geldig. Door de devolutieve werking van de interne beroepsbeslissing die in de plaats treedt van de initiële beslissing, is het beroep dat enkel gericht is tegen de initiële studievoortgangsbepaling zonder voorwerp geworden.⁷⁴ De studenten dienen dan ook tegen deze (laattijdig genomen of laattijdig overgemaakte) interne beroepsbeslissing beroep in te stellen binnen de vijf kalenderdagen nadat zij hiervan heeft kennis genomen.⁷⁵

3. Onontvankelijkheid van een middel

Dit werkjaar is de onontvankelijkheid van een middel een aantal keren aan bod gekomen.

⁶⁸ R. Stvb. nr. 2012/072, 2012/174.

⁶⁹ R. Stvb. nr. 2012/030.

⁷⁰ R. Stvb. nrs. 2012/009, 2012/079, 2012/125, 2012/158, 2012/287.

⁷¹ R. Stvb. nr. 2012/089, 2012/093-097, 2012/094-096, 2012/224, 2012/226, 2012/325.

⁷² R. Stvb. nr. 2012/93-97; 2012/94-96; 2012/89; 2012/325.

⁷³ Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

⁷⁴ R. Stvb. nr. 2012/031, 2012/264, 2012/292, 2012/343.

⁷⁵ R. Stvb. nr. 2012/232.

De Raad heeft aangegeven dat een klacht die voor het eerst in het extern beroep bij de Raad wordt aangebracht niet ontvankelijk is.⁷⁶

Op deze regel dat in het beroep bij de Raad geen nieuwe middelen kunnen worden aangevoerd dan in het interne beroep, zijn er wel uitzonderingen. De verzoekende partij kan uiteraard wel middelen aanvoeren die gericht zijn tegen de beslissing op intern beroep zelf indien deze steunen op feiten die zij niet kon kennen op het ogenblik dat het intern beroep werd ingesteld of indien het middelen van openbare orde zijn.⁷⁷

Tevens heeft de Raad aangegeven dat de middelen reeds aanwezig moeten zijn in het verzoekschrift en niet voor het eerst in de wederantwoordnota naar voor kunnen worden gebracht⁷⁸, tenzij de verzoekende partij de middelen niet kon kennen bij het opstellen van het verzoekschrift.⁷⁹

4. Uitstel van de behandeling van de zaak

In 2012 werd er ook één dossier voor onbepaalde tijd uitgesteld.⁸⁰

5. Gegrondheid

De toetsingsmarge van de Raad als administratief rechtscollege beperkt zich bij de behandeling van de verzoekschriften tot de legaliteitstoets, i.e. de conformiteit met de rechtsregels. Dit houdt in de toetsing aan de wetten, decreten, reglementen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De Raad toetst de opportuniteit van de beslissing slechts marginaal.

De Raad onderzoekt derhalve enkel of de beslissing regelmatig is tot stand gekomen en of ze niet kennelijk onredelijk is.

De Raad kan zich niet in de plaats stellen van de onderwijsinstelling en een nieuwe studievoortgangsbepaling nemen.

De Raad wijst ook dit werkjaar veelvuldig, ongeacht de soort studievoortgangsbepaling, op deze beperkte toetsingsbevoegdheid.⁸¹

De Raad is bevoegd om in geval van een vernietiging de onderwijsinstelling te bevelen een nieuwe beslissing te nemen onder de door de Raad gestelde voorwaarden. Zo kan de Raad bijvoorbeeld voorwaarden inzake de organisatie van het examen of inzake de motieven die bij het nemen van de studievoortgangsbepaling moeten worden betrokken, verbinden aan het nemen van een nieuwe beslissing.

Bijgevolg neemt de Raad in verschillende besluiten overwegingen op in het licht waarvan een nieuwe beslissing moet worden genomen.⁸² In enkele gevallen werden ook specifieke voorwaarden opgenomen in het dispositief van het besluit.

Zo werd bv. in het beschikkend gedeelte van het besluit als volgt gestipuleerd:

⁷⁶ R. Stvb. nr. 2012/ 029, 2012/057, 2012/069, 2012/100-103, 2012/135, 2012/155, 2012/193.

⁷⁷ R. Stvb. nr.2012/071.

⁷⁸ R. Stvb. nr. 2012/049, 2012/067.

⁷⁹ R. Stvb. nr.2012/071, 2012/109.

⁸⁰ R. Stvb. nr. 2012/169.

⁸¹ R. Stvb. nrs 2012/031-043, 2012/032, 2012/033, 2012/039, 2012/047, 2012/049, 2012/050, 2012/060, 2012/067, 2012/072, 2012/082, 2012/104, 2012/106, 2012/111, 2012/112, 2012/114, 2012/123, 2012/127, 2012/136, 2012/138, 2012/142,2012/143, 2012/149, 2012/150, 2012/160, 2012/205, 2012/214, 2012/320, 2012/334,....

⁸² R. Stvb. nrs. 2012/004, 2012/138,

"De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 31 augustus 2012 een nieuwe beslissing rekening houdend met de hoger vermelde overwegingen, nadat de verzoekende partij haar projecttekeningen en andere documenten zal voorgelegd hebben aan de jury, op dezelfde wijze of anders samengesteld, onder dezelfde omstandigheden als dat gebeurd zou zijn op 30 mei 2012, en na onderzoek van de weerslag van de evaluatie van de jury op het aspect "evolutie en voortgang".⁸³

"De bevoegde instantie van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen uiterlijk op 31 augustus 2012 nadat er voorafgaand een nieuwe berekeningswijze voor het peerassessment gehanteerd werd.⁸⁴

"De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 21 augustus 2012 een nieuwe beslissing, waarbij zij de deliberatieregels zal toepassen zonder rekening te houden met de in de loop van het academiejaar aangenomen wijzigingen of richtlijnen.⁸⁵

"De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 6 november 2012 een nieuwe beslissing rekening houdend met de hoger vermelde overwegingen, met dien verstande dat de verzoekende partij de gelegenheid moet krijgen om het intern beroep te bevestigen en aan te vullen.⁸⁶

"De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 7 november 2012 een nieuwe beslissing, nadat de verzoekende partij het gesprek in het kader van de vervangende opdracht opnieuw zal mogen voeren, nadat zij het thuis voorbereid heeft, en daarover schriftelijk gerapporteerd zal hebben.⁸⁷

"De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 31 december 2012 een nieuwe beslissing, tenzij partijen een andere datum overeenkomen, nadat de verzoekende partij haar bachelorproef opnieuw zal hebben verdedigd voor een reglementair samengestelde jury.⁸⁸

"De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 30 oktober 2012 een nieuwe beslissing, waarbij op gemotiveerde wijze beslist wordt of de verzoekende partij, gelet op een resultaat 9/20 voor de bachelorproef, al dan niet geslaagd kan worden verklaard voor de volledige opleiding.⁸⁹

Zoals blijkt uit de rechtspraak geeft de Raad in het dispositief van het vernietigingsbesluit steeds een termijn op waarbinnen de nieuwe beslissing moet worden genomen.⁹⁰ Hierbij wordt doorgaans geopteerd voor een redelijke termijn waarbij rekening wordt gehouden met de organiseerbaarheid door de instelling en de rechtspositie van de student die niet al te lang in het ongewisse mag gelaten worden

In artikel II.40 van het Aanvullingsdecreet wordt expliciet gesteld dat de Raad bij het vastleggen van die termijn op verzoek van de instelling kan rekening houden met een gestaafde onderbezetting van de instelling ten gevolge van de jaarlijkse vakantie.

Bij de besluiten waar een herziening van leerkrediet wordt gevorderd of leerkrediet wordt teruggevraagd op grond van een overmachtssituatie wordt expliciet in het beschikkend gedeelte opgenomen hoeveel studiepunten teruggeven worden en voor welk academiejaar.⁹¹

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de ingeleide betwistingen in 2012 volgens de aard van de studievoortgangsbepalingen:

- een examenbeslissing;
- een examentuchtbeslissing;
- toekenning van een bewijs van bekwaamheid;
- de toekenning van een vrijstelling;

⁸³ R. Stvb. nr.2012/119.

⁸⁴ R. Stvb. nr.2012/144.

⁸⁵ R. Stvb. nr.2012/154.

⁸⁶ R. Stvb. nr.2012/207.

⁸⁷ R. Stvb. nr.2012/231.

⁸⁸ R. Stvb. nr.2012/238.

⁸⁹ R. Stvb. nr.2012/240.

⁹⁰ R. Stvb. nrs. 2012/004, 2012/017, 2012/031-043, 2012/142, 2012/153, 2012/192.

⁹¹ R. Stvb. nrs. 2012/008, 2012/012, 2012/038, 2012/068, 2012/084, 2012/166.

- een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd;
- Het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt zich inschrijft.
- het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking;
- een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma;
- een beslissing over het leerkrediet.

5.1. Beroep tegen een examenbeslissing

5.1.1. Redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel

De Raad heeft zich in verschillende dossiers gebogen over het redelijkheidsbeginsel.⁹² In volgende zaken achtte de Raad het redelijkheidsbeginsel geschonden

“Uit de voorgelegde stukken blijkt dat de Interne Beroepscommissie op 22 december 2011 de zaak heeft onderzocht met het oog op de toepassing van artikel 68, § 3, 3° van het Onderwijs- en Examenreglement, dat artikel 36 van het Flexibiliseringsdecreet implementeert. Deze bepaling laat toe om een student die een tekort heeft toch geslaagd te verklaren indien hij zich in uitzonderlijke omstandigheden bevindt en indien mag aangenomen worden dat, ondanks een tekort, toch de doelstellingen van het deliberatiepakket bereikt zijn.

Zonder dat de Raad zich in de plaats mag stellen van de Interne Beroepscommissie is het, naar het oordeel van de Raad, hoogst verwonderlijk dat verzoekende partij niet als geslaagd werd verklaard. De Raad verwijst hiervoor naar de quoterings van 9/20 voor het opleidingsonderdeel “Logopedie II”, de voorlegging van het examen aan een externe expert, het behalen van 15/20 op een verwant opleidingsonderdeel “Basisbegrippen logopedie” uit het schakelprogramma, het volledig curriculum van verzoekende partij en het behaalde diploma van bachelor in de logopedie en de audiologie-afstudeerrichting audiologie, het slagen voor alle opleidingsonderdelen van het schakelprogramma in de eerste zitting behalve voor het opleidingsonderdeel “Logopedie II” en het gemiddeld resultaat van 81/100 voor het volledige schakelprogramma.

Al het voorgaande in acht genomen, ziet de Raad niet in waarom verzoekende partij zich niet in de voorwaarden zou bevinden om globaal als geslaagd te kunnen worden beschouwd. In die gedachtegang kan de Raad niet anders dan besluiten dat de beslissing van de Interne Beroepscommissie kennelijk onredelijk is.”⁹³

“Ongeacht het antwoord op de vraag of verzoekende partij die wegens ziekte aan het examen niet heeft kunnen deelnemen, recht heeft op een inhaalexamen en verwerende partij de plicht heeft om een dergelijk examen te organiseren, kan de Raad er niet om heen dat verwerende partij, binnen haar discretionaire bevoegdheid en een behoorlijk handelen, toch goede redenen moet hebben om aan de vraag van verzoekende partij geen gevolg te geven. Dit klemmt des te meer daar de examencommissie de beslissing om geen inhaalexamen te organiseren, tot de hare heeft gemaakt.

Met de gegevens die thans bekend zijn, is de Raad van oordeel dat er geen redelijke verantwoording voorhanden is om niet in te gaan op de vraag van verzoekende partij om alsnog een inhaalexamen te organiseren - eventueel aan de hand van een andere examenvorm – voor de kans die ze op 27 maart 2012 wegens ziekte heeft gemist.”⁹⁴

De Raad oordeelde daarentegen dat het redelijkheidsbeginsel niet geschonden was doordat voor het eerste overgangsjaar een ‘afwijkende’ overgangsregeling als gevolg van de overstap naar de één-diploma-ruimte werd toegepast, maar dat dezelfde ‘afwijkende’ overgangsregeling niet meer werd toegepast voor het daaropvolgende academiejaar. De ‘organieke’ overgangsregeling voor de berekening van de toleranties was *in casu* voldoende bekend bij de studenten en de verzoekende partij kon daarvan niet onwetend zijn. De overgangsregeling is op verzoekende partij bovendien toegepast zoals op de andere studenten.⁹⁵

⁹² R. Stvb. nr. 2012/004.

⁹³ R. Stvb. nr. 2012/004.

⁹⁴ R. Stvb. nr. 2012/130.

⁹⁵ R. Stvb. nr. 2012/053.

In een andere zaak werd eveneens geoordeeld dat het redelijkheidsbeginsel niet geschonden was. *In casu* oordeelde de Raad, zonder zich uit te spreken over de gepastheid dat een jurylid aan studenten mededelingen doet over de jurywerkzaamheden en over zijn eigen beoordelingsgedrag, dat het betrokken jurylid (tevens tutor) moeite had om het afstudeerwerk te verdedigen omdat, naar zijn oordeel, de student niet of onvoldoende gevolg heeft gegeven aan zijn raadgevingen. De Raad meende dat de houding van de tutor tijdens de jurywerkzaamheden niet in het voordeel heeft gewerkt van de student maar meent niet dat de andere juryleden zich bij het nemen van de collegiale beslissing hierdoor zodanig hebben laten beïnvloeden dat de eindbeslissing niet de objectieve weergave zou zijn van de boordeling en wegens het onredelijk karakter de beslissing zou moeten worden vernietigd.⁹⁶

Tenslotte oordeelde de Raad dat er meerdere technieken zijn om een omzettingstabel vast te stellen maar dat de wijze waarop een omzettingstabel wordt vastgesteld, tot de beleidsautonomie van de onderwijsinstelling behoort en de Raad daarin niet kan tussenkomen, behalve in het geval vaststaat dat de onderwijsinstelling wettelijke en/of decretale regels heeft geschonden of manifest onredelijk heeft gehandeld. *In casu* was dit niet het geval. De onderwijsinstelling had weliswaar streng maar niet onredelijk gehandeld bij het opstellen van de omzettingregels. Bovendien heeft de instelling de eigen regels correct toegepast met dien verstande dat ze ook heeft onderzocht of er individuele redenen waren om af te wijken van de gehanteerde omzettingsschaal (wat niet het geval was).⁹⁷

De Raad oordeelde ook dat een bepaald niveau van zelfstudie en concrete verwachtingen naar inzicht ten aanzien van master studenten niet kennelijk onredelijk is.

De Raad stelt voorts vast dat partijen niet van mening verschillen over het feit dat door de betrokken docent bij aanvang van de colleges mondeling is meegedeeld dat de te kennen examenstof die aangelegenheden en/of materies inzake "familiaal geschillenrecht" betreft die tijdens de hoorcolleges werden gedoceerd. Evenmin bestaat er betwisting over het feit dat de via Toledo ter beschikking gestelde informatie (waaronder geziene rechtspraak) hulpmiddelen zijn om een beter inzicht te krijgen omtrent datgene, i.e. de leerstof, die tijdens de hoorcolleges is gedoceerd. Het is niet onredelijk van een student in het masterprogramma in de rechten te verwachten dat hij de in het kader van de te kennen leerstof ter beschikking gestelde rechtsbronnen (waaronder rechtspraak die tijdens de hoorcolleges aan bod is gekomen) ook effectief raadpleegt en analyseert met het oog op het verwerven van inzicht, op masterniveau, in de betrokken materie om zijn kennis van de leerstof, i.e. wat hij hoort tijdens het hoorcollege, aan de hand van de ter beschikking gestelde hulpmiddelen, aan te scherpen door inzicht en begrip. De graad van inzicht en begrip draagt uiteraard bij tot het studieresultaat bij het afleggen van de proef en de beoordeling van dat resultaat (schaal van 0/20 tot 20/20)

De Raad moet bovendien vaststellen dat de verzoekende partij geen eigen studienota's als overtuigingsstuk voegt. Deze eigen collegenota's zouden nochtans door verzoekende partij zijn gebruikt voor de voorbereiding van de eerste zitting. De collegenota's die worden gevoegd (stukken 6, 7 en 8) zijn deze van (geslaagde) medestudenten die door de verzoekende partij zijn gebruikt ter voorbereiding van de derde zitting.

Het door verzoekende partij overgelegde stuk (collegenota's 2011-2012) zes vermeldt "Cursus: geen cursus zoals in de bachelor. Voor de meeste colleges worden teksten ter beschikking gesteld. Examenstof is hetgeen gedoceerd wordt. Dat op Toledo is geen cursus maar dit zijn hulpmiddelen om de materie beter te begrijpen". In die collegenota zes wordt uitdrukkelijk verwezen naar de besproken (en ter beschikking gestelde) arresten van het Grondwettelijk Hof.

Het overgelegde stuk 7 vermeldt "Examenstof is hetgeen gedoceerd werd. Teksten zijn soms veel ruimer, uitbreiding dan ook niet kennen! Examen peilt naar kennis en inzicht (vergelijking, persoonlijke mening)". Wat deze nota's betreft, moet de Raad met verwerende partij vaststellen dat het gaat om collegenota's van de gedoceaarde stof tijdens het academiejaar 2010-2011.

Het overgelegde stuk 8 heeft tot slot, enkel betrekking te hebben op de collegenota's met betrekking tot les 1 en zijn voorts, zeer summier.

In de mate de via Toledo ter beschikking gestelde teksten uitgebreider waren dan datgene wat tijdens de hoorcolleges is gedoceerd (i.e. volgens Van Dale "een groter oppervlakte laten beslaan"), was daarmee geen rekening te houden; teksten die evenwel nader inzicht geven in de leerstof die wel degelijk behandeld werd tijdens de hoorcolleges, strekten daarentegen tot hulpmiddel om inzicht te verschaffen over de gedoceaarde stof en worden om die reden ter beschikking gesteld."⁹⁸

⁹⁶ R. Stvb. nr.2012/106.

⁹⁷ R. Stvb. nr.2012/176.

⁹⁸ R. Stvb. nr.2012/249.

5.1.2. Begeleiding en feedback

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat een negatieve evaluatie niet onrechtmatig wordt omwille van een gebrekkige begeleiding, behoudens zeer uitzonderlijke omstandigheden. Een gebrekkige begeleiding is m.a.w. behoudens uitzonderlijke omstandigheden geen reden om een negatieve evaluatie in een voor de student meer gunstige zin te wijzigen.

In de meeste dossiers die door de Raad werden behandeld is er geen sprake van dergelijke uitzonderlijke omstandigheden.⁹⁹

Zo werd o.a. geoordeeld dat een kritische begeleiding daarom nog geen gebrekkige begeleiding is, laat staan een zodanig gebrekkige begeleiding dat daarvan een beslissende invloed op de evaluatie is uitgegaan.¹⁰⁰

Slechts in één geval oordeelde de Raad dat er wel sprake was van uitzonderlijke omstandigheden. Hier bleek dat er diverse begeleidingsmomenten werden georganiseerd, maar dat de student, die werkstudent was, daarop niet altijd aanwezig kon zijn. Volgens de Raad nam dit niet weg dat de onderwijsinstelling de zorg had om de projecten van werkstudenten te begeleiden of minstens in bijzondere begeleiding te voorzien. De student heeft in diverse mails begeleiding gevraagd, maar zij kreeg geen (bevredigend) antwoord. In dat geval werd de beslissing op intern beroep wel vernietigd.¹⁰¹

5.1.3. Rechten van verdediging

De Raad oordeelde dit werkjaar ook dat de rechten van verdediging geschonden waren. *In casu* gaf de Raad aan dat het al dan niet inzage geven in een document geen invloed had op de rechtmatigheid van de aangevochten beslissing. Dit gebrek aan behoorlijke informatie kon wel een invloed hebben op de wijze waarop de student het beroep kon onderbouwen. De Raad oordeelde dat het verweer van de onderwijsinstelling, dat het beoordelingsdocument niet mag worden meegedeeld omdat het gelijkgesteld moet worden met een examen, niet opgaat. Het is immers voldoende om een kopie mee te delen en het origineel bij te houden. Het middel werd dan ook gegrond bevonden door de Raad.¹⁰²

5.1.4. Openbaarheid van bestuur en beginselen van behoorlijk bestuur

De Raad oordeelde, in navolging van de rechtspraak van de vorige werkjaren, in verschillende dossiers dat de hoorplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur niet verplicht tot het horen van de student, voor zover de student alle nuttige gegevens en argumenten heeft kunnen bijbrengen.¹⁰³

Er dient wel steeds naar het onderwijs en examenreglement (OER) te worden gekeken. Indien er een verplichting tot het horen van de student is opgenomen in het OER, dient dit uiteraard wel te gebeuren.

Het OER verschilt van instelling tot instelling:

- Zo voorzag het OER van een bepaalde onderwijsinstelling niet in het horen van de student door de interne beroepsinstantie of de examencommissie. De student had schriftelijk alle argumenten kunnen overmaken.¹⁰⁴
- In een ander dossier daarentegen werd in het examenreglement van de onderwijsinstelling gestipuleerd dat indien het beroep door de Algemeen Directeur ontvankelijk werd verklaard, de partijen door de Algemeen Directeur moeten worden

⁹⁹ R. Stvb. nr.2012/060, 2012/105, 2012/106, 2012/112, 2012/205, 2012/206, 2012/231, 2012/238.

¹⁰⁰ R. Stvb. nr.2012/039.

¹⁰¹ R. Stvb. nr.2012/003.

¹⁰² R. Stvb. nr.2012/148.

¹⁰³ R. Stvb. nr.2012/086, 2012/142, 2012/148, 2012/161.

¹⁰⁴ R. Stvb. nr.2012/034.

gehoord. *In casu* bleek niet dat de partijen werden gehoord en de beslissing werd dan ook vernietigd door de Raad.¹⁰⁵

- In nog een ander geval was de procedure voor de Institutionele Beroepscommissie een schriftelijke procedure die toeliet om schriftelijk aanvullende gegevens aan te brengen om het intern beroep te ondersteunen. Het OER voorzag niet in de verplichting om een student voorafgaandelijk te horen. In dat geval kon de Institutionele Beroepscommissie oordelen dat zij voldoende was voorgelicht om over het beroep uitspraak te doen en ze heeft hierbij niet manifest onredelijk gehandeld door de student niet te horen hoewel deze hierom vroeg.¹⁰⁶

De Raad ziet een schending van de hoorplicht in het feit dat de student geweigerd werd om zijn standpunt aangaande het overschrijden van de deadline voor het indienen van het project voor de jury uiteen te zetten daar dit verbod als zwaarwichtige sanctie niet expliciet is opgenomen in het OER. Het is aan de jury om de gevolgen van de laattijdigheid te bepalen.

“In deze middelen laat de verzoekende partij gelden dat de hoorplicht werd geschonden, doordat zij haar standpunt i.v.m. het overschrijden van de limiet voor het indienen van de projecttekeningen niet naar behoren heeft kunnen uiteenzetten, dat de coördinator niet bevoegd was om haar te verbieden voor de jury te verschijnen, en dat dit verbod overigens ook niet in de reglementen was opgenomen, terwijl het reglement op dit punt restrictief moet worden geïnterpreteerd.

De verzoekende partij betwist niet dat zij terecht 0/20 kreeg wegens het laattijdig indienen van de projecttekeningen.

Het examenreglement bepaalt evenwel niet dat het overschrijden van deze termijn automatisch tot gevolg heeft dat de student zijn projecttekeningen niet aan de jury mag voorstellen. Een dergelijk zwaarwegend gevolg kan alleen maar in werking treden wanneer het uitdrukkelijk is bepaald, zelfs bij termijnen die belangrijk zijn¹⁰⁷. De coördinator kon dan ook niet, bij gebrek aan reglementaire bepaling, de verzoekende partij verbieden haar projecttekeningen en andere documenten aan de jury voor te leggen.

Dat wil niet zeggen dat de laattijdige indiening van de projecttekeningen geen ander gevolg kan hebben dan 0/20 voor de projecttekeningen zelf. Het is evenwel aan de jury om daarover te oordelen: die kan bij haar evaluatie rekening houden met het feit dat zij de projecttekeningen niet vooraf heeft kunnen inzien, of daarvoor minder tijd had dan bij tijdige inlevering het geval zou geweest zijn, en zij kan meteen ook oordelen over de redenen die de verzoekende partij aanvoert voor de laattijdigheid van de indiening. Op die wijze wordt ook de hoorplicht op correcte wijze nagekomen. Dat die van toepassing is staat buiten kijf: “.. de hoorplicht [is] als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur van toepassing, voor zover de overheid een individuele beslissing neemt die een ernstig nadeel meebrengt voor de betrokkene en die gebaseerd is op een gegeven dat de bestuurde als een tekortkoming wordt aangerekend”¹⁰⁸

In samenhang daarmee kan ook de evaluatie voor “evolutie en voortgang” (12/30) niet in stand blijven omdat deze deels steunt op de hiervoor onregelmatig bevonden 0/20 voor de jurybeoordeling.

Daar deze middelen gegrond zijn, hoeven de andere middelen niet onderzocht te worden.”¹⁰⁹

De Raad heeft zich ook uitgesproken over de zorgvuldigheid waarmee een intern beroep behandeld moet worden.

“Het staat aan de verzoekende partij om in haar intern beroep de grieven te formuleren die zij meent te moeten aanvoeren, en vervolgens aan de interne beroepsinstantie om daarover uitspraak te doen. Aangenomen mag worden dat zij daarvoor de stukken zal raadplegen die relevant zijn voor het onderzoek van de grieven. Ook al zou het beter zijn zo de interne beroepsinstantie die stukken in een inventaris oplijst, in voorliggende zaak ligt geen bewijs voor dat de interne beroepsinstantie zonder onderzoek van de relevante stukken, zijnde de beoordeling door de Staf sociaal werk en de stukken waarop dat oordeel steunt, en de beslissing van de examencommissie, het beroep beoordeeld heeft.”¹¹⁰

¹⁰⁵ R. Stvb.nr. 2012/087.

¹⁰⁶ R. Stvb.nr. 2012/272.

¹⁰⁷ Ook al is elke vergelijking benaderend, zie Cass. 30 april 1999, RW 2001-02, 305: een laattijdig ingediende inschrijving is niet noodzakelijk onregelmatig, terwijl die termijn toch als bedoeling heeft eventuele fraude te voorkomen.

¹⁰⁸ RvS 24 mei 2012, nr.219.470, Van Den Meerschaut.

¹⁰⁹ R. Stvb. nr.2012/119.

¹¹⁰ R. Stvb. nr. 2012/148.

De Raad oordeelde dit werkjaar ook dat een onderwijsinstelling tekort is gekomen aan de verplichtingen inzake openbaarheid. Er werd immers slechts een feedbackmoment georganiseerd met de inzage van de examenkopij na het verstrijken van de termijn voor het ontvankelijk instellen van een beroep bij de Raad. Aan de student kan dan ook niet verweten worden dat zij geen bezwaren heeft geformuleerd tegen de beslissing zelf, vermits zij niet tijdig inzage heeft gekregen van de verbeterde examenkopij en dus niet heeft kunnen nagaan of de motivering van de beslissing aan de wettelijke vereisten voldoet. Het neerleggen van de verbeterde kopij tijdens de behandeling van het beroep kon dit niet goedmaken volgens de Raad en de beslissing werd vernietigd.¹¹¹

5.1.5. Evaluatiemethodes

De Raad benadrukte dit werkjaar dat de evaluatiemethode op voorhand aan de studenten moet worden meegedeeld en dat deze evaluatiemethode dan ook dient te worden nageleefd en niet in de loop van het academiejaar kan worden gewijzigd.

Zo oordeelde de Raad *in casu* dat de student wist op welke wijze de evaluatie zou gebeuren, en de onderwijsinstelling dus niet kan aanvoeren dat die per student had moeten gebeuren. De student gaf aan wat zijn bijdrage was in het product, gezamenlijk gepresteerd door alle studenten, maar er werd niet aangegeven waarom dit ten onrechte als onvoldoende werd geëvalueerd, en het staat niet vast dat het aandeel van de desbetreffende student in dat product zelfstandig beoordeeld moest worden, zo dit al mogelijk was.¹¹²

In een ander dossier oordeelde de Raad dat een klacht dat van de 4 geplande delen er slechts 3 werden georganiseerd en geëvalueerd, gegrond is. De onderwijsinstelling kon het deel 'Project' integreren in het deel 'Wiskunde', maar zo'n wijziging kon in de loop van het jaar niet tot gevolg hebben dat er slechts één evaluatie diende te worden gemaakt.¹¹³

Tevens werd een beslissing vernietigd omdat de evaluatiemethode conform het stagehandboek niet werd nageleefd. In het stagehandboek werd immers aangegeven dat de stage werd beoordeeld in een driehoeksgesprek tussen de promotoren van de hogeschool en het bedrijf en de student. *In casu* bleek niet dat rekening werd gehouden met de zelfevaluatie van de student, ook niet voor de sterk uiteenlopende deelquoteringen. De eindquotering was enkel gebaseerd op de deelquoteringen van de bedrijfspromotor en de onderwijsinstelling miskent hierdoor de waarde van de zelfevaluatie in de globale evaluatie.¹¹⁴

In een ander dossier oordeelde de Raad dat het examenreglement niet alle quoteringsregelen moet bevatten, op voorwaarde dat de quoteringsregelen aan de studenten transparant worden medegedeeld en ter beschikking zijn. *In casu* werd het volgende gestipuleerd in het besluit van de Raad:

"De Raad kan er niet aan voorbijgaan dat voor het academiejaar 2011-2012 de informatie i.v.m. de weging van de quoteringsregels en de examenvorm niet eenduidig was voorgesteld door het feit dat op Toledo tot 13 september 2012 de slides konden worden geraadpleegd die betrekking hadden op het academiejaar 2010-2011 en waarvan de informatie afweek van de handelwijze die van toepassing was voor het academiejaar 2011-2012.

Uit de voorgelegde stukken blijkt echter dat de juiste informatie wel beschikbaar was op de ECTS-fiche van het betrokken opleidingsonderdeel en wat de wegingscoëfficiënten betreft, verwerende partij een herberekening heeft gemaakt op basis van de 60/40-verhouding (zoals die van toepassing was voor het academiejaar 2010-2011) en van de 50/50-verhouding (zoals die van toepassing was voor het academiejaar 2011-2012) en het meest voordelige resultaat voor de student heeft weerhouden voor het vaststellen van het eindresultaat. Voor verzoekende partij was het resultaat 10,40/20.

¹¹¹ R. Stvb. nr. 2012/207.

¹¹² R. Stvb. nr. 2012/100-103.

¹¹³ R. Stvb. nr. 2012/029.

¹¹⁴ R. Stvb. nr. 2012/104.

Wat de examenvorm betreft, heeft verzoekende partij deelgenomen aan de schriftelijke proef zoals vermeld op de ECTS-fiche.

Uit de voorliggende stukken, zowel de ECTS-fiche als de slides die op Toledo ter beschikking waren, blijkt dat de docent een penaliserende van -1 toepast als 8/20 of 9/20 wordt behaald voor een van de onderdelen (verzoekende partij behaalde 12/20 voor theorie en 8/20 voor praktijk) en voor zover het decimaal getal van de totale score kleiner is dan 5 (verzoekende partij behaalde met de voordeligste verhouding een resultaat van 10,4).

De Raad herinnert eraan dat het examenreglement niet alle quoteringsregelen moet bevatten die voor de opleidingsonderdelen door de docenten worden toegepast en de docent niet gebonden is door een loutere lineaire combinatie van de deelquoteringen, op voorwaarde dat de quoteringsregelen aan de studenten transparant worden medegedeeld en ter beschikking zijn, o.m. via de ECTS-fiche.

Daar in het voorliggend geval niet wordt ontkend dat de quoteringsregelen, met inbegrip van de penaliserende regel, waren weergegeven op de ECTS-fiche en ook op de slides die op Toledo konden worden geraadpleegd, is de Raad van oordeel dat de quotering 9/20 voor het opleidingsonderdeel "Fluidummechanica" overeenkomstig de ECTS-fiche en de Toledo-info correct is vastgesteld."¹¹⁵

Dit werkjaar werd ook een dossier behandeld waarin de student klaagt over onduidelijke vragen en over het feit dat de puntenverdeling voor onderdelen van vragen niet duidelijk is aangegeven. De Raad oordeelde dat de onduidelijkheid van de vraagstelling enkel werd geconcretiseerd voor een vraag waaruit volgens de student niet zou blijken dat ook een chronologisch overzicht werd verwacht. Deze klacht is volgens de Raad niet gegrond vermits in de vraagstelling het woord "stapsgewijs" gebruikt is en het dan ook niet onredelijk is een antwoord te verwachten dat een chronologisch overzicht geeft. Voor het overige is deze klacht niet onderbouwd en dus ook niet gegrond. Wat de klacht betreft dat de onderverdeling van de punten per vraag niet werd gespecificeerd toont de student niet aan op welke wijze dit het resultaat beïnvloed heeft.¹¹⁶

"In de eerste klacht stelt de verzoekende partij dat een aantal van haar antwoorden op examenvragen ten onrechte als fout werden aangemerkt, dat er naar informatie werd gevraagd die gegeven werd bij presentaties in de loop van het jaar maar die niet als cursusmateriaal beschikbaar werd gesteld, en dan nog in een andere taal dan de onderwijstaal, het Nederlands. [...]"

De verzoekende partij betwist specifiek de vraagstelling en de in functie daarvan door haar gegeven antwoorden voor een aantal vragen.

Uit het antwoord van de verzoekende partij op vraag 4 zijn er drie van haar benoemingen van de structuren als foutief beoordeeld, zonder dat de verzoekende partij aannemelijk maakt noch dat de door de examinerator als juist voorgestelde antwoorden foutief zijn, of minstens de door de verzoekende partij gegeven antwoorden ook aanvaardbaar zijn. Wat de twee identificaties van structuren in het Nederlands betreft (hoed en steel) kan met de verwerende partij worden aangenomen dat de wetenschappelijke termen gebruikt moeten worden. In een professionele context kan dit anders tot misverstanden leiden. Het gebruik van een wetenschappelijke woordenschat is nu eenmaal eigen aan de meeste disciplines, en is als zodanig geen onderwijs in een andere taal dan de onderwijstaal.

Vraag 7 vroeg onder meer een voorbeeld een schimmel die toegepast kan worden in de productie voor chemische componenten. De verzoekende partij geeft als voorbeeld een in de natuur voorkomende schimmel die een rol speelt bij de productie van een bepaald type kaas. Dat dit antwoord als fout werd aangemerkt is kennelijk redelijk.

De klacht in verband met de evaluatie van het antwoord op vraag 3 is evenmin gegrond.

De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat de in Engelse taal gestelde tabellen niet op normale grootte werden weergegeven zoals de verwerende partij stelt, en dat de toelichting ervan wel degelijk in het Nederlands gebeurde, zonder dat de verzoekende partij op enig moment liet blijken dat zij toch nog taalmoeilijkheden had.

Voor wat het antwoord op vraag 5 betreft, is de evaluatie dat de verzoekende partij ten onrechte alle schimmels gelaagd had weergegeven, terwijl de verschillende soorten bacteriën een verschillend groeipatroon vertonen zodat ze niet gelaagd kunnen worden weergegeven, zonder meer redelijk.

Hetzelfde geldt tenslotte voor de evaluatie van het antwoord op vraag 6, waarbij geen gewag gemaakt wordt de Ph verandering.

De klacht over het verloop van de feedback is niet gegrond, omdat de feedback op het examen zonder invloed is op de rechtmatigheid van de evaluatie ervan.

Het middel is niet gegrond."¹¹⁷

¹¹⁵ R. Stvb. nr.2012/241.

¹¹⁶ R. Stvb. nr.2012/049.

¹¹⁷ R. Stvb. nr. 2012/055.

Er kwam ook een aantal dossiers aan bod waarbij de Raad zich moest buigen over *peer assessment*.

De Raad gaf aan dat er geen principiële bezwaren zijn tegen het gebruik van *peer assessment* als evaluatiemethode. Uit de voorgaande rechtspraak bleek evenwel dat dit niet altijd zonder problemen verloopt.

In casu werd niet bewezen enige vijandigheid van de medestudenten was, zoals de student had opgeworpen in het verzoekschrift. De onderwijsinstelling had echter aangegeven dat bij *peer assessment* enkel rekening werd gehouden met het beste en het slechtste resultaat. De Raad oordeelde dat deze werkwijze onredelijk was vermits het de student aanzet om zichzelf maximale cijfers toe te kennen, en anderzijds de vijandigheid van een medestudent volstaat om een extreem negatief resultaat te verkrijgen. Zo wordt het risico van een subjectieve en niet betrouwbare meting aanzienlijk verhoogd. De beslissing werd dan ook vernietigd en de onderwijsinstelling moest een meer betrouwbare berekeningswijze hanteren voor *peer assessment*.¹¹⁸

De Raad stipuleerde tevens in een dossier dat er bij de meeste vormen van evaluatie enige ruimte is voor persoonlijke appreciatie, en dat gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator, diens evaluatie alleen dan onwettelijk zal zijn als blijkt dat ze niet het gevolg is van de toepassing van de evaluatiecriteria of kennelijk onredelijk is. *In casu* brengt de student niets aan waaruit blijkt dat de evaluatiecriteria niet gevolgd zouden zijn, of dat de prestaties op kennelijk onredelijke wijze zouden zijn geëvalueerd. Verder werd geoordeeld dat loutere beweringen niet volstaan en dat de student *in casu* niet aantoonde dat de bijkomende opdracht niet geëvalueerd is.¹¹⁹

De Raad oordeelde dat het duidelijk moet zijn of en hoe een toegelaten afwezigheid tijdens een bepaalde periode werd meegenomen in de permanente evaluatie.

“Verzoekende partij beklaagt er zich in de eerste plaats over dat haar voor het opleidingsonderdeel Engels 2 de quotering 7/20 werd toegekend, hoofdzakelijk als gevolg van de deelquotering 5/30 voor de permanente evaluatie tijdens de lessen die verzoekende partij – naar eigen zeggen – niet kon volgen door het feit dat de lessen van het opleidingsonderdeel Engels 2 op hetzelfde moment werden gegeven als de lessen van de opleidingsonderdelen van het derde jaar.

Uit de bijlage bij het Studiecontract dat verzoekende partij heeft gesloten voor het academiejaar 2011-2012 blijkt dat zij zich heeft ingeschreven voor de opleidingsonderdelen van het derde jaar in combinatie met het opleidingsonderdeel Engels 2 van het tweede jaar en daarbij de goedkeuring heeft gekregen om gewettigd afwezig te zijn voor het volgen van de lessen van het opleidingsonderdeel Engels 2 tijdens de stage gedurende de derde lessenperiode. Uit niets blijkt dat er een afwijkende regeling werd gevraagd en ook niet werd verkregen voor het bijwonen van de lessen gedurende de eerste en de tweede lessenperiodes.

Met die regeling voor ogen mag de Raad er redelijkerwijs vanuit gaan dat verzoekende partij zich had ingelicht over de dagen en uren waarop Engels 2 werd gedoceerd.

De Raad neemt akte van het feit dat op het ogenblik van het sluiten van het studiecontract zij enkel kennis kon hebben van het lessenrooster van de eerste periode, maar verzoekende partij geen bijzonder regeling voor de eerste lessenperiode heeft voorgesteld of kon krijgen.

Er zijn evenmin stukken voorhanden waaruit blijkt dat verzoekende partij de docent(e) of enig ander orgaan van verwerende partij heeft ingelicht over problemen m.b.t. het niet kunnen volgen van de lessen. Het is naar het oordeel van de Raad, niet onredelijk dat verwerende partij in elk geval de afwezigheden voor Engels 2 tijdens de eerste lessenperiode heeft verrekend in de permanente evaluatie.

Verzoekende partij had enkel voor de derde lessenperiode tijdens welke zij stage deed, de goedkeuring om afwezig te zijn voor de lessen Engels 2 en in het verlengde daarvan kunnen haar afwezigheden tijdens die periode niet als negatief worden aangerekend.

Uit voorliggend dossier blijkt echter niet hoe de permanente evaluatie is gebeurd en de Raad kan evenmin nagaan of en op welke wijze de toegelaten afwezigheden tijdens de derde lessenperiode in de evaluatie zijn betrokken en de deelquotering niet negatief hebben beïnvloed. Het middel is in die mate gegrond.”¹²⁰

¹¹⁸ R. Stvb. nr. 2012/144.

¹¹⁹ R. Stvb. nr. 2012/231.

¹²⁰ R. Stvb. nr. 2012/193.

De Raad is van oordeel dat het belang van een jury vereist dat er voldoende leden aanwezig zijn om de prestatie te beoordelen daar afwezigheid impact kan hebben op de beoordeling.

“Wat betreft het eerste middel: door de verwerende partij wordt niet betwist dat de jury uit vier leden bestaat. Zij erkent tevens dat de presentatie en vragenronde voor de helft (100/200 punten) in de evaluatie wegen. Tenslotte blijkt dat bij dit onderdeel slechts twee van de vier juryleden aanwezig waren. Gelet op het grote gewicht van de presentatie en vragenronde in de beoordeling kan niet worden uitgesloten dat de afwezigheid van juryleden een beslissende invloed heeft gehad op deze beoordeling.”¹²¹

Tenslotte oordeelde de Raad dat de kritiek van de student over het al dan niet aanwezig zijn van bepaalde personen bij het examen in de derde examenperiode in vergelijking met het examen tijdens de vorige periode, niet gegrond is. Uit de fiche van het opleidingsonderdeel blijkt immers niet dat er bij de verdediging meer personen aanwezig moeten zijn dan de titularissen, waarvan niet betwist wordt dat zij bij beide examens aanwezig waren, en er blijkt evenmin uit dat de evaluatie door meer personen dan de titularissen diende te gebeuren. Bij traditie zijn examens openbaar, zodat de aan- of afwezigheid van andere personen zonder invloed is op de regelmatigheid van het examen en de evaluatie ervan.¹²²

5.1.6. Onpartijdigheidsbeginsel

De Raad oordeelde meermaals m.b.t. het onpartijdigheidsbeginsel dat loutere beweringen niet volstaan, maar dat er ook bewijzen van de beweerdde onpartijdigheid naar voor moeten worden gebracht.¹²³

Zo werd geoordeeld dat er geen schending van het onpartijdigheidsbeginsel was door het loutere feit dat een jurylid aanwezig is in de examencommissie die over een proef moet oordelen. Er kan immers enkel een schending worden overwogen als de student ernstige en concrete feiten aanbrengt die onomstootbaar vaststaan. Niet elke kritische commentaar van een jurylid leidt tot de vaststelling dat dit jurylid later niet meer op voldoende objectieve wijze over de prestaties van een kandidaat zou kunnen oordelen. *In casu* oordeelde de Raad dan ook dat de beweerdde uitlatingen van een jurylid niet van een vooringenomenheid doen blijken. De bestreden beslissing kwam overigens tot stand binnen een jury van verschillende personen die de beslissing met unanimititeit nam.¹²⁴

Er is volgens de Raad ook geen schending van het onpartijdigheidsbeginsel als de interne jury, die de masterscriptie en het masterproject na intern beroep heeft beoordeeld, op dezelfde wijze was samengesteld als voor de initiële beoordeling.

De Raad oordeelde in dezelfde zaak wel dat het onpartijdigheidsbeginsel geschonden was doordat het opleidingshoofd een e-mailbericht had verzonden aan de student met kopie aan de andere leden van de interne jury. Alhoewel de Raad er van uit gaat dat aan de hoedanigheid van examinatoren een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit kleeft, kan de Raad er niet omheen dat door volgende gebruikte bewoordingen in de mail: “vermits ik van jouw project nog geen ontwerpproces gezien en begeleid heb, ging ik er van uit dat je het masterproject pas in januari 2012 zou presenteren. Maar je hebt uiteraard het recht om nu reeds op 8 september op zelfstandige basis jouw project aan de jury voor te stellen. De jursamenstelling is dezelfde als voor andere kandidaten.” toch geen neutraal beeld wordt opgehangen van de student (die werkstudente is), bij de voorbereiding van het masterproject en door de adressering aan de andere juryleden mogelijks het oordeel van leden van de jury negatief zou kunnen hebben beïnvloed.¹²⁵

¹²¹ R. Stvb. nr. 2012/238.

¹²² R. Stvb. nr. 2012/247.

¹²³ R. Stvb. nr. 2012/039, 2012/161, 2012/131.

¹²⁴ R. Stvb. nr. 2012/0086.

¹²⁵ R. Stvb. nr. 2012/003.

De Raad oordeelde in een andere zaak dat het onpartijdigheidsbeginsel niet geschonden is door het feit dat een aangestelde van de onderwijsinstelling die de behandeling van de beroepen bij de Interne Beroepscommissie voorbereidt, ook de beslissing voor de Raad verdedigt, zelfs in het geval dat die aangestelde als juridisch adviseur aanwezig was bij de heroverweging van de zaak na vernietiging door de Raad. In alle gevallen treedt de deze juridisch adviseur immers op als vertegenwoordiger van de verwerende partij en verdedigt zij de belangen van de onderwijsinstelling.¹²⁶

Tevens werd geoordeeld m.b.t. het onpartijdigheidsbeginsel dat de verwijzing naar het aantal examenkansen een feitelijk gegeven is dat op zich niet impliceert dat er een vooringenomenheid zou bestaan.¹²⁷

De Raad oordeelde eveneens dat het feit dat de examinerator waarvoor de onvoldoende werd behaald ook voorzitter is van de examencommissie, niet impliceert dat er een persoonlijk belang is in hoofde van die voorzitter, noch wordt zulks enigszins in concreto onderbouwd. Dit geldt des te meer vermits het toegekende resultaat voor dat opleidingsonderdeel niet betwist wordt. Bovendien heeft verzoekende partij de interne beroepsmogelijkheid benut en is deze in ieder geval onpartijdig en onbevangen.¹²⁸

Voorts oordeelde de Raad dat het enkele feit dat de examinerator de directe overste en coördinator van de opleiding is, niet volstaat om aan te nemen dat de examencommissie niet tot een eigen oordeel over de evaluatie zou zijn gekomen.¹²⁹

Tenslotte heeft de Raad zijn rechtspraak bevestigd waarin wordt gestipuleerd dat de aanwezigheid bij de interne beroepsbeslissing van een examinerator van wie de evaluatie wordt betwist, een zodanige schijn van partijdigheid wekt dat de bestreden beslissing daardoor niet in stand kan blijven. Alleen wanneer de afwezigheid van de examinerator ertoe zou leiden dat de interne beroepsinstantie niet zou kunnen beslissen omdat geen quorum wordt bereikt, dient het onpartijdigheidsbeginsel te wijken voor de continuïteit van de openbare dienst.¹³⁰

5.1.7. De motiveringsplicht

Op grond van de wet van 29 juli 1991¹³¹ dienen de individuele bestuurshandelingen formeel gemotiveerd te zijn. De bestreden studievoortgangsbepalingen zijn individuele bestuurshandelingen in de zin van de wet. Formele motivering vereist dat het bestuur de motieven van zijn beslissing in de beslissing - voor zover op schrift gesteld - opneemt, of minstens in toegevoegde stukken die samen met de beslissing aan wie het behoort, wordt meegedeeld. De bedoeling van het opnemen van de motieven in de beslissing is om de lezer in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van de redenen die het bestuur gehad heeft, om die beslissing te nemen, en met die kennis te beslissen of hij zich bij die beslissing neerlegt of niet.

De motieven in een beslissing moeten de Raad in staat stellen om zelf na te gaan of het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel gerespecteerd werden.

“Uit de bestreden beslissing blijkt dat de examencommissie tijdens haar bespreking rekening heeft gehouden met de globale studieresultaten van de verzoekende partij, doch dat er geen redenen waren

¹²⁶ R. Stvb. nr. 2012/004.

¹²⁷ R. Stvb. nr. 2012/072.

¹²⁸ R. Stvb. nr. 2012/236.

¹²⁹ R. Stvb. nr. 2012/317.

¹³⁰ R. Stvb. nr. 2012/238.

¹³¹ Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, B.S. 12 september 1991.

tot afwijking op de tolerantierregels omdat de examenresultaten van de verzoekende partij 'in globaliteit als onvoldoende worden beschouwd' om haar geslaagd te verklaren. De Raad stelt nochtans vast dat de betrokken student 64% van de punten behaalde als globale resultaat en 75% van de punten op de masterproef, wat in ieder geval een voldoende resultaat is. Er wordt onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom dit resultaat geen afwijking op de nultolerantierregel toelaat. Ook de stelling van verwerende partij in de antwoordnota 'dat het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel strafrecht niet als werkelijk uitzonderlijk wordt beoordeeld', draagt niet bij tot een beter begrip omdat het nu net dit resultaat is dat aan de oorsprong ligt van het niet geslaagd zijn.

*Een afdoende motivering is noodzakelijk om te kunnen nagaan of al dan niet sprake is van een schending van het redelijkheid- proportionaliteits- en gelijkheidsbeginsel.*¹³²

Elke individuele studievoortgangsbepaling dient niet enkel formeel maar ook materieel gemotiveerd te worden. Of een motivering afdoende is en m.a.w. toelaat om na te gaan op grond van welke juridische en feitelijke gegevens de beslissing is tot stand gekomen, kan door de Raad worden onderzocht.

In diverse dossiers werd door de student opgeworpen dat de motiveringsplicht werd geschonden.

De Raad gaf aan dat de motivering gebrekkig was doordat de jury in haar beoordeling voor de tweede examenkans een passage had overgenomen uit het evaluatieverslag afstudeerproject dat werd neergelegd voor de eerste examenkans in plaats van te verwijzen naar het evaluatieverslag afstudeerproject voor de tweede examenkans.¹³³

Ook in de volgende gevallen werd een schending van de motiveringsplicht door de Raad vastgesteld:

"De Raad stelt vast dat geen stukken werden voorgelegd waaruit de verhouding blijkt tussen de quoterings voor het groepswork en de quoterings voor de individuele presentatie. Enkel in de antwoordnota en de verklaringen van verwerende partij ter zitting wordt vermeld dat de quoterings voor het groepswork voor 80 % en voor de presentatie voor 20 % in aanmerking komen voor het bepalen van het eindresultaat. Er worden echter geen stukken voorgelegd waaruit blijkt dat de studenten tijdig en permanent over deze informatie konden beschikken.

Bijkomend merkt de Raad op dat geen motivering wordt voorgelegd m.b.t. de individuele presentatie van de verzoekende partij en dus kan niet worden uitgemaakt op welke gronden de quoterings 10/20 werd toegekend. Tevens kan de Raad niet uitmaken hoe de individuele presentatie zich verhoudt tot het 'mondeling examen' zoals vermeld in de ECTS fiche.

Ten slotte blijkt uit het voorliggend dossier evenmin of en in hoeverre rekening werd gehouden met de medewerking van de student tijdens de contactmomenten zoals vermeld in de ECTS fiche.

*De Raad is om die redenen van oordeel dat de beslissing niet naar behoren is gemotiveerd.*¹³⁴

"Wat de motivering van de evaluatie betreft wijst de verzoekende partij meer in het bijzonder op het feit dat eenzelfde motivering gebruikt wordt om de ene specifieke competentie als 'goed' te 'evalueren en de andere als 'zwak'.

Hoewel in beginsel niet is uitgesloten dat, gelet op de eigen aspecten van de te evalueren competenties, eenzelfde motivering tot verschillende resultaten kan leiden, doet de verwerende partij geen enkele poging om dit opmerkelijk verschil te verklaren, behoudens dat in de nota van antwoord het standpunt wordt ingenomen dat het om een materiële vergissing gaat, en dat vanzelfsprekend de evaluatie 'goed' voor de ene competentie behouden blijft.

Bij het overlopen van het eindrapport kan worden vastgesteld dat bij de competenties wel commentaar wordt gegeven, maar niet uitdrukkelijk een evaluatie is gevoegd, behoudens bij de specifieke competenties (14-16) waar het hiervoor geschetste probleem van eenzelfde motivering met uiteenlopende evaluatie zich voordoet.

Bij de rubrieken 'Principes' en 'Attitudes' zijn wel evaluaties gevoegd, die niet of nauwelijks gemotiveerd zijn wanneer de evaluatie 'goed' is (in de veronderstelling dat de student dan wel geen behoefte heeft aan motivering), maar voor aspecten waar de verzoekende partij als 'zwak' wordt geëvalueerd is de motivering (Attitude 15 en 17) wel erg mager, terwijl verder eenzelfde motivering ('positieve evolutie') zowel tot een evaluatie 'goed' kan leiden (Attitude 18) als 'matig' (Attitude 21).

¹³² R. Stvb. nr. 2012/236.

¹³³ R. Stvb. nr. 2012/205.

¹³⁴ R. Stvb. nr. 2012/047.

In de algemene conclusie wordt veel belang gehecht aan het laag niveau van reflecteren van de verzoekende partij, maar gelet op het uiterst summiere karakter van de motivering van deze zelfreflecties kan deze motivering niet als afdoende beschouwd worden.

Voorts dient te worden vastgesteld dat de bestreden beslissing geen antwoord geeft op de vraag van de verzoekende partij waarom haar evaluatie 8/20 is, terwijl het advies van de faculteit het heeft over 9/20. Kortom, zowel de evaluatie zelf als de bestreden beslissing zijn, aan de hand van de aan de Raad voorgelegde gegevens, niet afdoende gemotiveerd.”¹³⁵

“Het wordt niet betwist dat de verzoekende partij voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek II’ 6/20 behaalde, waardoor zij volgens de geldende deliberatiecriteria niet geslaagd verklaard kan worden voor het bachelor diploma Pedagogische wetenschappen. De examencommissie kon ondanks dit tekort de verzoekende partij geslaagd verklaren in uitzonderlijke omstandigheden en indien blijkt dat de opleidingsdoelstellingen globaal bereikt zijn.

De examencommissie, daarin bijgetreden door de interne beroepsinstantie, was van oordeel dat gelet op de plaats en het belang van het betrokken opleidingsonderdeel en de omvang van het tekort de opleidingsdoelstellingen globaal niet bereikt waren.

Een dergelijke motivering zou afdoende zijn als dit een enige evaluatie zou geweest zijn van het opleidingsonderdeel, en geen credits behaald zou hebben voor alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding.

Wat de evaluatie betreft, ook al is het juist dat in principe enkele rekening moet gehouden worden van de betrokken examenperiode, wanneer een oordeel moet worden uitgesproken over de vraag of een student globaal de opleidingsdoelstellingen heeft bereikt, moet met het hele studietraject met inbegrip van andere resultaten voor hetzelfde opleidingsonderdeel rekening te worden gehouden, mede wat betreft de vraag of er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden.

In dezelfde zin moet ook de vaststelling dat de verzoekende partij credits behaald heeft voor alle opleidingsonderdelen van de aansluitende masteropleiding het nodige gewicht te worden gegeven, omdat de masteropleiding gericht is op de wetenschappelijke verdieping van de basisvaardigheden die in de bacheloropleiding worden verworven, en het op het eerste gezicht moeilijk te begrijpen lijkt hoe alle credits voor de masteropleiding verworven kunnen worden zonder dat de opleidingsdoelstellingen van de bacheloropleiding globaal bereikt werden. De bestreden beslissing is niet afdoende gemotiveerd.”¹³⁶

“In deze zaak voert de verwerende partij aan dat een voldoende verzorgd en correct gebruik van het Standaardnederlands een basisvoorwaarde is om te slagen voor het opleidingsonderdeel. In casu heeft verzoekende partij daar niet aan voldaan en dat werd ook telkens meegedeeld, met uitgebreide suggesties in de verschillende zittingen om dit te remediëren. In de studiewijzer wordt expliciet het volgende vermeld: de evaluatie is gebaseerd op de beoordeling van competenties en de verdeling van de gewichten van de onderdelen voor de tweede zitting kan daarom verschillend zijn; bij een ernstig tekort op één van de onderdelen wordt bij de berekening van het totaal niet met een rekenkundig gemiddelde gewerkt; een voldoende verzorgd en correct gebruik van het Standaardnederlands is een basisvoorwaarde om te slagen.

Het is juist dat een tekort zelfs voor maar één competentie een onvoldoende voor het geheel van een opleidingsonderdeel kan verantwoorden. De Raad dient evenwel vast te stellen dat van de beweerde gebrekkige kennis van het Standaardnederlands geen bewijs voorligt, en dat het enige document in die taal dat betrekking heeft op de evaluatie van het opleidingsonderdeel, namelijk het verslag van het interview, document dat naar men mag aannemen is opgesteld door de verzoekende partij – die daarvoor overigens maar over een dag beschikte – in keurig Nederlands is geschreven.

De Raad dient vast te stellen dat, in functie van de aan de Raad voorgelegde informatie, de bestreden beslissing niet afdoende is gemotiveerd.

Er valt niet uit te sluiten dat het beweerde tekort op een niet kennelijk onredelijke wijze kan worden afgeleid uit de opname van het interview, maar die opname werd aan de Raad niet voorgelegd. Het middel is in de aangegeven mate gegrond.”¹³⁷

De Raad oordeelde in verschillende dossiers dat de formele motiveringsplicht inhoudt dat enkel rekening kan worden gehouden met de in de beslissing opgenomen of bij de beslissing gevoegde motieven, en niet met achteraf toegevoegde motieven.¹³⁸ Indien de motivering of het juryrapport pas in het kader van het beroep voor de Raad wordt meegedeeld, is dit laattijdig. De formele motiveringsplicht was dan ook geschonden.¹³⁹

¹³⁵ R. Stvb. nr. 2012/142.

¹³⁶ R. Stvb. nr. 2012/267.

¹³⁷ R. Stvb. nr. 2012/317.

¹³⁸ R. Stvb. nr. 2012/278.

¹³⁹ R. Stvb. nr. 2012/034, 2012/122.

In één beslissing voegde de Raad er nog aan toe dat een vernietiging op grond van het ontbreken van een formele motivering vaak frustrerend is, als de student vaststelt dat achteraf dezelfde beslissing wordt genomen, temeer omdat een gebrek in de formele motivering achteraf kan worden goedge maakt in de beslissing die na de vernietiging van de betwiste beslissing wordt genomen. Toch wees de Raad erop dat men er niet aan mag voorbij gaan dat een bestuur als het een nieuwe beslissing moet nemen, zich niet zal vergenoegen met het hernemen van de beslissing zonder meer, met de enkele toevoeging van de eerder maar laattijdig medegedeelde motieven, maar de zaak helemaal opnieuw zal beoordelen.¹⁴⁰

Met betrekking tot de formele motivering werd tenslotte in een ander dossier geoordeeld dat deze niet geschonden was. *In casu* was er weliswaar geen formele motivering van de evaluatie van de voorzitter, maar de voorzitter evalueert alleen op hetgeen hij verneemt tijdens de verdediging. In het licht van de unanieme gemotiveerde evaluatie van de andere leden van de jury (4/10) kon worden gesteld dat de evaluatie van de voorzitter (5/10) geen nadere expliciete motivering behoefde.¹⁴¹

De Raad benadrukte m.b.t. de motiveringsplicht dit werkjaar dat voor kennisvragen het cijfermatig resultaat als voldoende motivering kan gelden, maar dat dit niet geldt voor de vragen die tijdens de verdediging werden gesteld en evenmin voor wat betreft de evaluatie van het proces dat de student doorgemaakt heeft in het eindwerk. *In casu* had alleen de eerste ondervrager elementen van evaluatie van de verdediging aangebracht. Men had het raden naar de feitelijke appreciatie van de antwoorden van de student op de door de tweede ondervrager gestelde vragen. Buiten de bewering van de examencommissie zelf dat de student op cruciale punten niet goed geantwoord zou hebben ontbreekt elke motivering. Het zou volgens de Raad dan ook niet onredelijk zijn om meer duidelijkheid te scheppen dat er een tweede verdediging zou plaatsvinden.¹⁴²

Om te voldoen aan de motiveringsplicht, moet in ieder individueel geval een gemotiveerde uitspraak worden gedaan. De student gaf *in casu* aan dat omzettingstabel voor studenten die in het buitenland opleidingsonderdelen hebben gevolgd, op systematische wijze werd toegepast en dat er geen deliberatieve beslissing van de examencommissie meer gebeurd is, waardoor het resultaat de uitslag is van een rekenkundige bewerking. De Raad oordeelde dat een loutere rekenkundige omzetting de examencommissie niet ontheft van haar taak om in een individueel geval een gemotiveerde uitspraak te doen over de punten¹⁴³

De Raad oordeelde dat het feit dat in een vorige academiejaar stage 1 voortijdig afgebroken werd niet als gevolg heeft dat op de onderwijsinstelling een zwaardere motiveringsplicht rust.¹⁴⁴

De Raad bevestigde zijn eerdere rechtspraak en oordeelde dat de vermelding 'delibereerbaar' wil zeggen dat een student met een delibereerbaar tekort kan, maar niet moet geslaagd worden verklaard. De bevoegde instantie dient dan wel te motiveren waarom de student niet slaagt ondanks een delibereerbaar tekort. In de bestreden beslissingen wordt niet gemotiveerd waarom de student niet geslaagd kan worden verklaard hoewel deze, gelet op de deliberatieregels, daarvoor in aanmerking komt. De beslissingen werden dan ook vernietigd omwille van een schending van de motiveringsplicht.¹⁴⁵

¹⁴⁰ R. Stvb. nr. 2012/278

¹⁴¹ R. Stvb. nr. 2012/082.

¹⁴² R. Stvb. nr. 2012/060.

¹⁴³ R. Stvb. nr. 2012/137.

¹⁴⁴ R. Stvb. nr. 2012/179.

¹⁴⁵ R. Stvb. nr. 2012/221, 2012/240.

5.1.8. Onderwijs en examenreglement

De Raad gaat steeds na of de bepalingen van het onderwijs en examenreglement niet geschonden zijn.

Zo oordeelde de Raad dat het OER aangaf dat enkel de beoordelingen 8 of 9 op 20 tolereerbaar zijn. De student had slechts 6/20 behaald, wat een niet-tolereerbaar onvoldoende is. De examencommissie had bij het nemen van de betwiste beslissing de bepalingen van het Onderwijs- en Examenreglement dan ook correct toegepast.¹⁴⁶

De Raad heeft in verschillende dossiers aangegeven dat dat belangrijke elementen van de studie- en examenverrichtingen met verstrekende gevolgen voor de student, op een eenduidige wijze geformuleerd moeten worden en zodanig aan alle studenten worden medegedeeld dat die elementen aan de studenten bekend zijn en permanent kunnen worden geraadpleegd.

In casu gaf de Raad aan dat andere vormen van bekendmaking nuttig kunnen zijn maar dat dit niets af aan het principe dat dergelijke zaken in het onderwijs- en examenreglement of in de Studiegids moeten worden opgenomen. Het bleek niet dat de 'bijkomende opdracht' in het onderwijs- en examenreglement of in de Studiegids was opgenomen en de student had onmiddellijk gereageerd op een e-mailbericht waarin sprake was van een 'bijkomende opdracht'. Het middel werd dan ook gegrond verklaard.¹⁴⁷

De Raad oordeelde in een ander dossier dat een onderwijsinstelling over een zeer ruime beoordelingsvrijheid beschikt bij het vastleggen van de wijze waarop de evaluatie van opleidingsonderdelen tot stand komt, en als een evaluatie uit verschillende onderdelen bestaat, dan hoeft het eindresultaat, zelfs als de deelresultaten in cijfers worden uitgedrukt, niet het rekenkundig gemiddelde te zijn van de deelresultaten. Voorwaarde is wel dat zulke wijze van evalueren in het examenreglement is bepaald, of bij stilzwijgen van het reglement, en voor zover het reglement dat niet uitsluit, door de betrokken examinerator vooraf aan de studenten is meegedeeld.

In casu had de student een eindresultaat van 9,545/20. In het examenreglement was gestipuleerd dat het examencijfer wordt afgerond naar boven voor de decimalen groter dan 0,5. De Raad kon niet anders dan oordelen dat de examinatoren gekozen hadden voor een zuiver cijfermatige beoordeling van elk van de deelvragen, zonder dat in het examenreglement of in de opleidingsonderdeelfiche een van het rekenkundig gemiddelde van de cijfermatige beoordeling afwijkende beoordeling mogelijk is. De Raad neemt aan dat de examinatoren te goeder trouw en in eer en geweten geoordeeld hebben aan de student niet meer dan 9/20 te kunnen toekennen, wat in het licht van een niet onaanzienlijk aantal ernstige tekorten zelfs niet onredelijk genoemd kan worden, maar de Raad kan niet om de vaststelling heen dat de reglementen en andere relevante bepalingen van de verwerende partij een dergelijke wijze van evalueren niet toelaten.¹⁴⁸

Het onderwijs en examenreglement moet echter wel conform hogere wetsbepalingen zijn. Zo oordeelde de Raad in een welbepaald geval dat het OER niet mocht worden toegepast vermits het in strijd is met het flexibiliseringsdecreet:

"Het argument van de verzoekende partij dat artikel 13.4.5 van het OER haar niet kan worden tegengesteld op grond van artikel 159 van de Grondwet, wegens strijdigheid met artikel 29 § 2 van het Flexibiliseringsdecreet, kon door de examencommissie niet worden aangenomen omdat zij als orgaan van actief bestuur artikel 159 van de Grondwet niet mocht toepassen.

De Raad is als rechtscollege wel gehouden artikel 159 van de Grondwet toe te passen.

Artikel 29, §2 van het Flexibiliseringsdecreet kent aan elke student twee examenkansen toe in de loop van hetzelfde academiejaar, en maakt dat recht niet afhankelijk van het al dan niet behaald hebben van een credit bij de eerste examenkansen.

¹⁴⁶ R. Stvb. nr.2012/199.

¹⁴⁷ R. Stvb. nr. 2012/003.

¹⁴⁸ R. Stvb. nr. 2012/153.

Daarmee lijkt artikel 13.4.5 van het OER van de verwerende partij het recht van de student op twee examenkansen te beperken, in strijd met artikel 29 § 2 van het Flexibiliseringsdecreet.

Maar de vraag moet gesteld worden of een student die ondanks een behaalde credit een tweede examenkans wil benutten de credit niet verzaakt, wat dan in strijd zou zijn met artikel 31, §1, vierde lid van het Flexibiliseringsdecreet. Anders gezegd, ook al beperkt artikel 29 § 2 niet het recht van een student op een tweede examenkans, wordt dat recht dan mogelijk wel beperkt door artikel 31§1, vierde lid van hetzelfde decreet, omdat het benutten van een tweede examenkans door een student die al een credit behaald heeft zou neerkomen op het verzaken van die credit.

Artikel 31, §1 vierde lid van het Flexibiliseringsdecreet werd ingevoegd door artikel 64 van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen. In de memorie van toelichting noch in de uitgebrachte adviezen en andere stukken van de parlementaire voorbereiding is er enige toelichting te vinden bij deze bepaling. Gelet op de duidelijk financiële doelstellingen van het decreet van 14 maart 2008, dat onder meer het instrument van het leerkrediet heeft ingevoerd, kan verondersteld worden dat deze bepaling bedoeld is om de studenten tegen zichzelf te beschermen. Een student die een credit verzaakt verliest immers de studiepunten verbonden aan het opleidingsonderdeel waarvoor hij een credit behaald heeft (tenzij hij nog een tweede examenkans zou kunnen benutten, maar waarvan de uitslag onzeker is), en houdt daardoor mogelijk te weinig leerkrediet over om zijn studies met succes af te ronden.

Naar het oordeel van de Raad is artikel 31, §1 vierde lid van het Flexibiliseringsdecreet niet te lezen als een beperking van het recht van een student om twee examenkansen te benutten in hetzelfde academiejaar (tenzij natuurlijk de aard van het opleidingsonderdeel met zich meebrengt dat er geen tweede examenkans mogelijk is zoals artikel 29 § 2 van het Flexibiliseringsdecreet zelf bepaalt).

Vooreerst is er de vaststelling dat een student die ondanks een eerder behaalde credit toch een tweede examenkans wenst te benutten, daarom niet per definitie bij die tweede examenkans zijn credit niet zal behalen, en vervolgens zijn er nogal wat onderwijsinstellingen die bepaald hebben dat een student die twee examenkansen benut, in ieder geval het beste van de twee resultaten behoudt, in welk geval de student die een credit behaald heeft geen enkel risico op verlies van leerkrediet loopt.

Meer fundamenteel moet, gelet op de strekking van artikel 31, §1 vierde lid van het Flexibiliseringsdecreet om de student te beschermen tegen onbedoeld verlies van leerkrediet, worden aangenomen dat deze bepaling wel van dwingend recht is, maar niet van openbare orde, zodat de persoon wiens bescherming de bepaling beoogt, van die bescherming afstand kan doen. Die bepaling staat er dus niet aan in de weg dat een student die al een credit behaald heeft, maar die een tweede examenkans wenst te benutten, dat recht dat hem door artikel 29 § 2 van hetzelfde decreet wordt toegekend kan uitoefenen, ook al loopt hij het risico dat hij bij die tweede examenkans geen credit behaalt, en ook al bevat het examenreglement van de onderwijsinstelling geen bepaling op grond waarvan hij het beste resultaat van de twee examenkansen behoudt. Het is zijn vrije keuze om dat risico te lopen.

De Raad komt tot de conclusie dat artikel 13.4.5 van het OER van de verwerende partij, wegens strijdigheid met artikel 29 § 2 van het Flexibiliseringsdecreet, niet toegepast mag worden. Daaruit volgt dat de bestreden beslissing op een onwettelijke basis berust en vernietigd moet worden.¹⁴⁹

De Raad onderzoekt ambtshalve of de bestreden beroepsbeslissing genomen werd door een bevoegde persoon of instantie.

Het wordt niet betwist dat alleen de voorzitter van de examencommissie uitspraak gedaan heeft over het door de verzoekende partij ingestelde intern beroep.

De verzoekende partij gaat ervan uit dat de voorzitter binnen de grenzen van zijn bevoegdheid heeft gehandeld.

De verwerende partij stelt dat weliswaar haar interne beroepsprocedure uit twee fasen bestaat, waarbij de voorzitter enkel uitspraak doet over de ontvankelijkheid van het beroep en de examencommissie over de grond van de zaak zo het beroep ontvankelijk werd bevonden, maar zij leidt uit de woorden 'in principe', gebezigd in artikel 24 van het onderwijs- en examenreglement af dat de bevoegdheid van de examencommissie niet absoluut is, en dat in die gevallen waar de examencommissie dus uitzonderlijk niet bevoegd is, de bevoegdheid moet toevallen aan het enige andere interne beroepsorgaan, dat is de voorzitter van de examencommissie.

Bevoegdheidskwesties raken aan de openbare orde en moeten zo nodig door de rechter ambtshalve worden onderzocht (zie bijvoorbeeld Raad van State, 18 januari 2012, nr.217.299, Boone en Marmoy).

De bevoegdheid van de voorzitter van de examencommissie en van de examencommissie zelf worden in artikel 24.2 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij als volgt bepaald: "Zulk verzoek, door de voorzitter en zijn/haar plaatsvervanger ontvankelijk verklaard, wordt in principe door de examencommissie in bijzondere zitting besproken."

De bevoegdheid van de voorzitter wordt aldus beperkt tot het onderzoek van de ontvankelijkheid van het intern beroep, dat houdt in nagaan of het verzoek vormelijk juist is en tijdig is ingediend door een daartoe

¹⁴⁹ R. Stvb. nr.2012/174.

gerechtigd persoon en bij de bevoegde instantie, maar die bevoegdheid houdt niet in dat de voorzitter over de grond van de zaak uitspraak mag doen. Daaraan doet niet af dat de examencommissie 'in principe' bevoegd is. Als die woorden al betekenen dat er uitzonderingen bestaan op de bevoegdheid van de commissie, dan is volstrekt niet duidelijk wat die uitzonderingen zijn en volgt daar zeker niet uit dat de voorzitter eigenmachtig over de grond van de zaak mag beslissen als naar zijn mening de commissie dat niet behoort te doen.

Daaruit volgt dat de bestreden beslissing genomen is door een daartoe niet bevoegd orgaan.

In het belang van de rechtszekerheid wordt de beslissing van de voorzitter van de examencommissie integraal vernietigd, wat betekent dat hij zich opnieuw zal uitspreken over de ontvankelijkheid van het door de verzoekende partij ingestelde beroep, en zo hij het ontvankelijk bevindt, het beroep zal voorleggen aan de examencommissie voor een beslissing over de grond van de zaak. Het ambtshalve middel is gegrond.¹⁵⁰

"Uit de door de verwerende partij meegedeelde stukken blijkt dat het examen bestond uit verschillende evaluaties, en dat de examiner van de door de verzoekende partij bekritiseerde evaluatie niet heeft deelgenomen aan de beraadslaging en stemming in de examencommissie. Dat een examiner van een andere, door de verzoekende partij niet bekritiseerde, evaluatie van het betrokken examen wel heeft deelgenomen aan de beraadslaging en stemming is niet in strijd met artikel 57, §2 van het examenreglement en schendt evenmin het onpartijdigheidsbeginsel. Het middel is niet gegrond."¹⁵¹

5.1.9. Vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel

De Raad oordeelde in volgend geval dat het rechtszekerheidsbeginsel geschonden was:

"De tweede klacht is gericht tegen de wijziging van het resultaat voor het opleidingsonderdeel van 9/20 naar 7/20. Hoewel deze wijziging pas na het indienen van het intern beroep kenbaar werd gemaakt, heeft de interne beroepsinstantie die gewijzigde evaluatie als juist aangenomen. Proceseconomisch kan van de verzoekende partij niet verwacht worden dat zij, nadat zij kennis heeft gekregen van de gewijzigde evaluatie, in dat verband een afzonderlijke procedure start, terwijl de interne beroepsinstantie te kennen heeft gegeven dat het voor de uitkomst van het beroep geen verschil maakt of het resultaat 7/20 dan wel 9/20 was. Die laatste veronderstelling is trouwens alleen maar correct in de hypothese dat na de tweede examenperiode geen enkele tolerantie aanvaard kan worden, ongeacht het tekort, hypothese die de Raad hiervoor onwettelijk bevonden heeft.

In de voorliggende zaak ligt geen bewijs voor van een materiële vergissing, en voorts zijn er aanwijzingen – de door de partijen verstrekte informatie is op dit punt niet geheel duidelijk – dat de evaluatie voor het betrokken opleidingsonderdeel eind januari – begin februari tot stand kwam. De rechtszekerheid verzet zich ertegen dat een rechtzetting zonder beperking van tijd mogelijk is. Als het reglement zelf geen termijn bepaalt, moet in ieder geval de termijn van artikel II.12 van het Aanvullingsdecreet gerespecteerd worden, artikel dat luidt als volgt: 'De onderwijs- en examenregeling bepaalt de wijze waarop studievoortgangsbepalingen worden herzien, wanneer deze zijn aangetast door materiële vergissingen die worden vastgesteld binnen een vervaltijd van 10 kalenderdagen na de dag waarop deze zijn genomen'. Het middel is gegrond."¹⁵²

5.1.10. Beoordelings- en deliberatiecriteria

De Raad oordeelde dat het legitiem is voor de examencommissie om binnen de discretionaire bevoegdheid die het examenreglement haar toestaat, richtlijnen vast te stellen die vooropstellen wat het gevolg is van onvoldoendes voor de basiscompetenties, voor zover die richtlijnen enkel als een leidraad dienen en de autonomie en de bevoegdheid van de examencommissie ongemoeid laten. Zo zag de Raad geen probleem in een 'interne instructie' volgens welke maximum 9/20 kan worden toegekend als er 2 onvoldoendes zijn op de basiscompetenties. In dezelfde zaak werd geoordeeld dat de evaluatiecriteria voldoende bekend waren bij de studenten en de docenten van de onderwijsinstelling vermits deze waren opgesomd in de Praktijkids.¹⁵³

De Raad oordeelde dat de deliberatieregels niet meer in de loop van het academiejaar gewijzigd mogen worden. Een dergelijke ingrijpende wijziging in de rechtspositie van een

¹⁵⁰ R. Stvb. nr.2012/116.

¹⁵¹ R. Stvb. nr. 2012/155.

¹⁵² R. Stvb. nr.2012/151.

¹⁵³ R. Stvb. nr. 2012/108.

student kan immers niet doorgevoerd worden nadat het academiejaar van start is gegaan. *In casu* werd er niet geraakt aan de tolerantieregels, maar wel aan het tijdstip waarop daarmee rekening mocht worden gehouden. Tot voor de doorgevoerde wijziging kon een examencommissie een student delibereren als aan de voorwaarden voldaan was, ook al had die student nog een tweede examenkans. Ten gevolge van die zogenaamde richtlijnen werd de rechtspositie van de verzoekende partij in ongunstige zin gewijzigd: zij kon niet geslaagd verklaard worden na de tweede examenperiode, en zij moet het examen voor het betrokken opleidingsonderdeel opnieuw afleggen, met het risico dat zij een slechter resultaat behaalt. Het staat vast dat de examencommissie niet gedelibereerd heeft, omdat de gewijzigde regeling zich daartegen verzet. Ook al binden de richtlijnen enkel de examencommissie, zij hebben wel degelijk rechtsgevolgen naar de studenten toe.¹⁵⁴

Uit het feit dat een student voor alle andere opleidingsonderdelen gunstig beoordeeld werd, volgt volgens de Raad niet dat ze voor het enige vak met een tekort eveneens als geslaagd verklaard moet worden.

Ten tweede stelt de verzoekende partij dat zij voor alle andere opleidingsonderdelen dan het opleidingsonderdeel Pathologie gunstig beoordeeld werd. In zoverre dit begrepen kan worden als een beroep op het redelijkheidsbeginsel, faalt de klacht. Het is niet omdat een student slaagt voor alle opleidingsonderdelen behalve een, dat daaruit moet worden afgeleid dat hij ook voor dat ene onderdeel geslaagd moet worden verklaard.”¹⁵⁵

De Raad stelde in volgende zaak dat in geval van vooraf bekendgemaakte deliberatieregels er door de examencommissie niet nader gepreciseerd moet worden waarom er geen gebruik werd gemaakt van de facultatieve deliberatiebevoegdheid.

“In de derde klacht doet de verzoekende partij een beroep op het motiveringsbeginsel; zij klaagt erover dat de examencommissie niet aangeeft op welke basis zij geen afwijking wil toestaan ondanks de andere gunstige resultaten.

Artikel 59 § 1, 1° en 2° van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij luidt als volgt:

“1° Een student die voor alle opleidingsonderdelen van zijn jaarprogramma minstens 10/20 heeft behaald, kan de aangevatte studies voor het behalen van het diploma verder zetten.

2° Een opleidingsonderdeel waarvoor de student in zijn jaarprogramma geen 10/20 heeft behaald, dient te worden hernomen. De examencommissie kan beslissen een opleidingsonderdeel te delibereren zodat het niet hernomen moet worden.”

Artikel 95 §2 bepaalt dat dezelfde criteria gelden bij een examenbeslissing over het toekennen van een diploma.

Mede in het licht van de deliberatieprincipes die door de verwerende partij vooraf werden bekendgemaakt, en gegeven dat de verzoekende partij voor twee opleidingsonderdelen 5/20 behaalde, behoefde de examencommissie niet nader te motiveren waarom ze van haar facultatieve deliberatiebevoegdheid in deze zaak geen gebruik had gemaakt. De klacht is niet gegrond.”¹⁵⁶

Met betrekking tot afronding van deelresultaten oordeelde de Raad dat enkel in de fase van het eindresultaat afgerond mag worden.

“De verzoekende partij is van oordeel dat het deelcijfer dat zij behaald heeft in het academiejaar 2010-2011 en dat meetelt voor 80% van het totale resultaat een 14/20 had moeten zijn in plaats van een 13/20. De optelling van de delen van het deelcijfer geeft een totaal van 53,25/80. Zoals de Raad reeds eerder heeft geoordeeld moet een eventuele afronding niet in deze fase gebeuren maar alleen bij het eindresultaat. Voor de twee andere deelcijfers die dit jaar werden gehaald en die elk voor 10% in het eindresultaat meetellen zijn de cijfers respectievelijk 20/20 en 15/20. Dit geeft opgeteld voor het totale resultaat 70,75/100 ofwel afgerond 14/20. De verwerende partij heeft bij het deel Partim ten onrechte het deelcijfer 13/20 bepaald en had eigenlijk het brutocijfer moeten aangeven. Het middel is niet gegrond.”¹⁵⁷

¹⁵⁴ R. Stvb. nr. 2012/151, 2012/154.

¹⁵⁵ R. Stvb. nr. 2012/054.

¹⁵⁶ R. Stvb. nr. 2012/054.

¹⁵⁷ R. Stvb. nr. 2012/146.

De Raad oordeelde dat het niet kennelijk onredelijk is om een student bij een gebrek aan buitengewone omstandigheden, niet-geslaagd te verklaren daar de door de instelling zelf gehanteerde deliberatiedrempel van onderscheiding, zijnde 68%, als maatstaf niet gehaald werd.

“Uit wat voorafgaat en uit de verklaringen tijdens de hoorzitting is gebleken dat de vereiste om het niveau van onderscheiding te behalen opdat, niettegenstaande een onvoldoende, aan de leerdoelen van de opleiding kan zijn voldaan, geen deliberatieregeling is en dus ook niet onderworpen is aan de desbetreffende bekendmakingsregels. ...

De Raad stelt vast dat de verwijzing door de verwerende partij naar het niveau van onderscheiding, wat een percentage van 68% veronderstelt, geen andere bedoeling had dan in het voorliggende individuele geval na te gaan of niettegenstaande het tekort voor het betrokken opleidingsonderdeel kennelijk aan de te bereiken leerdoelen is voldaan. Daar geen niet-studiegerelateerde omstandigheden nuttig kunnen worden ingeroepen, is dit een indicator die de bevoegde instantie voor zichzelf hanteert en die de instantie ertoe zou kunnen brengen om in casu af te wijken van de nultolerantie en verzoekende partij als geslaagd te beschouwen. Verzoekende partij behaalde slechts 64%. In voorliggend geval is de beslissing om de verzoekende partij niet geslaagd te verklaren om die reden niet kennelijk onredelijk en niet in strijd met de wettelijke en decretale bepalingen, temeer daar de examencommissie vaststelt dat het tekort betrekking heeft op een majorvak dat de verdieping vormt van een wezenlijk onderdeel van de door de student gekozen oriëntatie.¹⁵⁸

5.1.11. Gelijkeheidsbeginsel

De Raad heeft geoordeeld dat het gelijkheidsbeginsel vraagt dat onderscheiden hypothesen, die feitelijk verschillend zijn normaal een verschillende behandeling krijgen.¹⁵⁹

Ook wat dit punt betreft oordeelde de Raad dat de student dient te bewijzen dat zij anders behandeld zou zijn geweest dan andere studenten. *In casu* lag zelfs geen begin van bewijs voor, waardoor het middel ongegrond werd verklaard door de Raad.¹⁶⁰

In een andere zaak oordeelde de Raad dat het niet discriminerend en niet onredelijk was dat aan de GIT studenten geen extra vraag wordt gesteld bij de evaluatie van een welbepaald opleidingsonderdeel. De studiefiche voor het opleidingsonderdeel vermeldt dat de GIT studenten bij beide examenkansen alleen op het schriftelijk examen worden geëvalueerd. Bovendien wordt de extra vraag van de reguliere studenten maar gesteld bij de tweede examenkans, terwijl het examen van de verzoekende partij een eerste examenkans van het academiejaar was. Tenslotte viel volgens de Raad ook niet in te zien hoe een extra vraag, die volgens de studiefiche betrekking had op het project waaraan een GIT student niet had meegewerkt, voor de verzoekende partij een voordeel zou kunnen opleveren.¹⁶¹

In het derde onderdeel stelt de verzoekende partij dat zij gediscrimineerd werd in vergelijking met de andere studenten, omdat zij, in tegenstelling tot de andere studenten, (1) een docent, en niet een andere student als gesprekspartner had in het gesprek, (2) zij dit gesprek niet thuis had kunnen voorbereiden, maar slechts een voorbereidingstijd van een uur had gekregen, en (3) hierover niet schriftelijk had kunnen rapporteren.

De verwerende partij stelt dat het gesprek deel uitmaakte van een vervangopdracht waarmee zij waarschijnlijk bedoelt dat, vermits de verzoekende partij het opleidingsonderdeel niet opnieuw samen met de andere studenten gevolgd had, geen medestudenten beschikbaar waren, zodat de docent de passieve rol van werknemer vervuld had. Zij stelt verder dat de inhoud beperkt werd tot de punten die de verzoekende partij had kunnen voorbereiden.

Het onderdeel is gegrond. Ook al kan worden aangenomen dat het gesprek gevoerd werd met een docent en niet met een medestudent, de verwerende partij legt niet uit, en de Raad ziet niet in, waarom de verzoekende partij het interview niet thuis kon voorbereiden zoals de andere studenten en daarover niet schriftelijk mocht rapporteren. Het middel is in de aangegeven mate gegrond.¹⁶²

¹⁵⁸ R. Stvb. nr. 2012/316.

¹⁵⁹ R. Stvb. nr. 2012/316.

¹⁶⁰ R. Stvb. nr. 2012/136.

¹⁶¹ R. Stvb. nr. 2012/049.

¹⁶² R. Stvb. nr. 2012/231.

De Raad ziet geen schending van het gelijkheidsbeginsel in het feit dat een student minder tijd heeft gekregen om een werk voor te bereiden en daarover schriftelijk te rapporteren daar de student immers in vergelijking met de andere studenten deze opdracht kon uitvoeren zonder zich te moeten concentreren op examens. Er is evenmin sprake van een schending indien de draagwijdte van de opdracht werd uitgebreid daar de Raad dit beschouwt als een extra kans voor de student om verworven competenties aan te tonen, en als een bewijs van de zorgvuldigheid van de onderwijsinstelling bij de beoordeling, in het bijzonder gelet op de eerdere vernietiging van de examenbeslissing.

"In zijn besluit nr. 2012/231 dd. 23 oktober 2012 heeft de Raad geoordeeld dat de verzoekende partij gediscrimineerd werd in vergelijking met andere studenten omdat zij het interview niet thuis had mogen voorbereiden en daarover niet schriftelijk mocht rapporteren.

Aan beide punten werd ditmaal voldaan.

De verzoekende partij stelt dat zij minder tijd heeft gekregen voor de voorbereiding van het interview dan de andere studenten (een dag in plaats van een week) en voor de schriftelijke rapportering (een dag in plaats van verschillende maanden).

In zijn besluit van 23 oktober 2012, dat 's anderendaags per mail aan de partijen werd meegedeeld, had de Raad aan de verwerende partij opgedragen een nieuwe beslissing te nemen uiterlijk op 7 november 2012.

In het licht van de opgelegde termijn kan het de verwerende partij niet ten kwade worden geduid dat zij aan de verzoekende partij een dag voorbereiding heeft gegeven en gevraagd heeft dat de rapportering de dag na het interview moest worden ingeleverd. Daar komt bij dat de verzoekende partij alleen dit ene interview moest voorbereiden en daarover rapporteren, zonder zich te moeten concentreren op andere examens. Dit alles samen genomen maakt dat de voorbereidingstijd en de termijn voor rapportering geen schending uitmaakt van het gelijkheidsbeginsel.

*Dat het interview met de verzoekende partij over 7 onderwerpen handelde en een uur duurde, terwijl andere studenten er 4 moesten voorbereiden en het gesprek maar tien minuten duurde, is evenmin een schending van het gelijkheidsbeginsel, nu het groter aantal onderwerpen en de langere duur van het interview een grondigere evaluatie van de competenties van de verzoekende partij mogelijk maakten, wat gelet op de eerder uitgesproken vernietiging, blijk geeft van een grote zorgvuldigheid. Door het groter aantal onderwerpen en de langere duur van het interview zijn noch het gelijkheidsbeginsel, noch het zorgvuldigheidsbeginsel, geschonden."*¹⁶³

5.1.12. Gezag van gewijsde

De Raad oordeelde in volgend geval dat het gezag van gewijsde van het eerder besluit van de Raad geschonden was:

"In zijn besluit nr. 2012/029 dd. 2 maart 2012 heeft de Raad geoordeeld dat de evaluatie van het opleidingsonderdeel 'Interdisciplinaire vaardigheden' niet naar behoren gemotiveerd was omdat een evaluatie over het deel Projecten ontbrak, en voorts dat een klacht van de verzoekende partij in het interne beroep niet werd beantwoord. Het gegrond bevinden van deze klachten verplichtte de verwerende partij niet de evaluatie als zodanig aan te passen, wel om uit te leggen of en zo ja hoe het deel Projecten geëvalueerd werd, en aan te geven of en zo ja hoe het deel Seminarie inhoudelijk geëvalueerd werd.

*De thans bestreden beslissing maakt wel duidelijk dat het deel Seminarie ook inhoudelijk werd geëvalueerd, zodat dit gebrek werd verholpen, maar voor wat betreft het deel Projecten komt de beslissing niet verder dan te poneren dat dit beoordeeld werd in andere onderdelen 'met name in het onderdeel seminaries', en voegt er verder aan toe dat de score voor projectmatige eindcompetenties 4,5/10 is en voor seminarie 6,5/10, zonder dat in het minst toegelicht wordt aan de hand van welke prestaties van de verzoekende partij het deel Projecten geëvalueerd werd."*¹⁶⁴

"De verzoekende partij houdt voor dat de verwerende partij het gezag van gewijsde van het besluit van de tussen partijen gewezen zaak 2012/144 dd. 14 augustus 2012 miskend heeft.

Op grond van de bij de behandeling van die zaak beschikbare informatie was de Raad tot de conclusie gekomen dat het systeem van peerevaluatie dat de verwerende partij hanteerde enkel rekening hield met het beste en het slechtste resultaat, wat de Raad om de in het besluit aangegeven redenen als kennelijk onredelijk beschouwde.

Uit het thans bestreden besluit, en uit de door de verwerende partij bijgebrachte stukken, blijkt dat bij de peerevaluatie rekening wordt gehouden met alle evaluaties, en niet alleen met de uitersten, met dien verstande dat de evaluaties "genormaliseerd" worden om rekening te houden met studenten die

¹⁶³ R. Stvb. nr. 2012/317.

¹⁶⁴ R. Stvb. nr. 2012/065.

systematisch hoge dan wel lage evaluaties toekennen, zodat hun impact op de evaluatie per student gelijk blijft. Hoewel het eindresultaat voor de verzoekende partij ongewijzigd is gebleven, heeft de verwerende partij duidelijk gemaakt dat een andere berekeningswijze werd gevolgd dan bij de behandeling van de eerste zaak aan de Raad werd voorgehouden en door de Raad werd aangenomen. Daarom kan de bestreden beslissing geacht worden aan het besluit van de Raad tegemoet te komen. Om die reden is het middel, dat voorhoudt dat het gezag van gewijsde van dat besluit geschonden werd, niet gegrond.

*Voor het overige dient de Raad vast te stellen dat de verzoekende partij geen kritiek heeft op het systeem van de peerevaluatie van de verwerende partij, en zijn de in de nota van wederantwoord aangebracht middelen laattijdig en niet ontvankelijk. Het middel is niet gegrond.*¹⁶⁵

“Het beschikkend gedeelte van het besluit van de Raad nr.2012/221 van 23 oktober 2012 luidt als volgt: “De studievoortgangsbepaling van 10 september 2012 en de beslissing van 27 september 2012 genomen in het kader van het intern beroep worden vernietigd, in zoverre niet gemotiveerd wordt waarom de verzoekende partij niet geslaagd kan worden verklaard hoewel zij, gelet op de deliberatieregels, daarvoor in aanmerking komt.”

In het thans bestreden besluit stelt de examencommissie dat de verzoekende partij niet geslaagd wordt verklaard voor ‘Visuele Communicatie 2’ en ‘Frans 2’.

In zijn besluit 2012/221 heeft de Raad aan de verwerende partij niet opgedragen om te beslissen of de verzoekende partij al dan niet geslaagd moet worden verklaard voor de beide genoemde opleidingsonderdelen, maar wel of de verzoekende partij, ondanks de tolereerbare tekorten voor beide genoemde opleidingsonderdelen, al dan niet geslaagd kan worden verklaard voor het structureel programmaonderdeel.

De examencommissie heeft, door alleen te beslissen over het al dan niet geslaagd zijn van de verzoekende partij voor de twee opleidingsonderdelen, maar niet over de vraag of de verzoekende partij, ondanks het niet geslaagd zijn voor de twee genoemde opleidingsonderdelen, al dan niet geslaagd was voor het structureel programmaonderdeel, geen uitvoering gegeven aan het besluit 2012/221 en het gezag van gewijsde van dat besluit miskent.

Het gezag van gewijsde raakt aan de openbare orde, reden waarom de Raad dit middel ambtshalve inroept en het thans bestreden besluit vernietigt.

*Gelet op de draagwijdte van het ambtshalve ingeroepen middel, is het niet vereist de door de verzoekende partij ingeroepen grieven thans te onderzoeken.*¹⁶⁶

5.1.13. Examenfaciliteiten

De Raad heeft zich dit jaar ook moeten uitspreken over de impact van examenfaciliteiten op een examenresultaat en de beoordeling door de examiner, met name over het mogelijke negatieve effect op prestaties van de student bij een eventuele schending van toegekende examenfaciliteiten.

De Raad heeft dit argument niet bij voorbaat afgewezen, maar heeft de partijen verzocht om hierover meer in detail te treden.

“Zij klaagt over de onduidelijke vraagstelling die haar in de war heeft gebracht, het feit dat er twee examenversies circuleerden en dat zij geen mondelinge toelichting heeft kunnen geven bij haar antwoorden.

In het geval van de verzoekende partij kan worden aangenomen dat het naleven van de faciliteiten essentieel was voor een goed verloop van het examen.

Ter zitting is gebleken dat bij de oorspronkelijke examenopgaven het boekjaar (2010) niet vermeld was. Volgens de verzoekende partij is deze informatie ruim na het begin van het examen meegedeeld geweest. Door die laattijdigheid is zij, gelet op haar beperkingen, niet meer in staat geweest het aanzienlijk aantal vragen waarvoor dit gegeven cruciaal was, naar behoren te beantwoorden. Volgens de verwerende partij had de docente schriftelijke instructies gegeven aan de toezichthouder om deze informatie bij het begin van het examen mee te delen en is zij zelf bij het begin van het examen deze informatie nog komen meedelen. In de huidige stand van het dossier beschikt de Raad niet over de mogelijkheden om over dit toch belangrijk punt te oordelen. De debatten worden heropend om de partijen in staat te stellen meer informatie over dit punt te verschaffen.

Wat de twee examenversies betreft stelt de verwerende partij dat het ging om hetzelfde examen maar op papier met twee verschillende kleuren. De verzoekende partij toont niet aan hoe het gebruik van twee verschillende kleuren haar een nadeel heeft kunnen berokkenen.

¹⁶⁵ R. Stvb. nr. 2012/197.

¹⁶⁶ R. Stvb. nr. 2012/311.

Wat de mondelinge toelichting bij de antwoorden betreft, stelt de verwerende partij dat de verzoekende partij daarvan heeft afgezien, evenals een andere student. Daarna heeft zij nog wel vragen gesteld over het examen aan de examiner, die daar niet op is ingegaan. Ook op dit punt ontbreekt feitelijke informatie die verschaft zou kunnen worden door de andere student die ook toelichting mocht geven. Het past ook de debatten op dit punt te heropenen.”¹⁶⁷

Uiteindelijk oordeelde de Raad dat de student onvoldoende aantoonde op welke wijze de examiner bij de beoordeling niet of onvoldoende rekening heeft gehouden met toegekende examenfaciliteiten en hoe dit tot een ander en beter resultaat geleid zou hebben.

“De verzoekende partij stelt verder dat haar antwoorden niet werden geëvalueerd rekening houdend met de haar toegekende faciliteiten. Zij leidt dit af uit een verklaring van de examinatrice dat zij het examen van de verzoekende partij geëvalueerd had in het geheel van de examens. Afgezien van de vraag of uit een dergelijke verklaring kan worden afgeleid dat de examinatrice geëvalueerd heeft zonder rekening te houden met de faciliteiten die aan de verzoekende partij waren toegekend, blijft de verzoekende partij in gebreke aan te tonen op welke wijze de examinatrice geen rekening heeft gehouden met de faciliteiten: de verzoekende partij toont niet aan dat een of meer van haar antwoorden hoger geëvalueerd zouden moeten zijn dan het geval was omwille van de impact van de faciliteiten waarmee geen rekening zou zijn gehouden. Er is dus evenmin sprake van enige ongelijke behandeling van de verzoekende partij.”¹⁶⁸

5.1.14. Stagebeoordelingen

In verschillende dossiers was de beoordeling van de stage het voorwerp van de discussie.

In de eerste plaats dient opgemerkt te worden dat de Raad oordeelt dat studenten tijdens stages weliswaar fouten, maar niet eender welke fout, mogen maken.

“Op de derde plaats klaagt de verzoekende partij erover dat ten onrechte niet aanvaard wordt dat een stagiair fouten mag maken. Met de verwerende partij kan worden ingestemd dat een stagiair weliswaar fouten mag maken, maar niet gelijk welke fouten. De stagiairs hebben wel de theorie geleerd die hen in staat moet stellen de stage goed te doorlopen, maar het verworven hebben van de theoretische kennis is daarvoor geen garantie. De klacht dat de verwerende partij niet aanvaardt dat de studenten in het geheel geen fouten mogen maken is in rechte niet gegrond.”¹⁶⁹

De Raad oordeelde dat het stopzetten van de stage een uitzonderlijke maatregel is en dat uit het niet-stopzetten dus niet kan afgeleid worden dat de stage behoorlijk verloopt.

“Tenslotte verwondert de verzoekende partij zich erover dat, als de stage zo slecht verliep zij toch haar stage mocht voleindigen. Ook dit onderdeel is niet gegrond. Het voortijdig beëindigen van een stage is een uitzonderlijke maatregel, en uit het feit dat die niet genomen werd kan niet worden afgeleid dat de stage behoorlijk verloopt. Het middel is niet gegrond.”¹⁷⁰

Vaak werd in dit kader door de student opgeworpen dat er een discrepantie was tussen de beoordeling van de mentor op de stageplaats en deze van de lector. De Raad heeft in al deze gevallen onderzocht of er niet onredelijk werd gehandeld. In de meeste zaken was dit niet het geval.

Zo oordeelde de Raad *in casu* dat de mentor voor de competenties een evaluatie goed tot voldoende geeft en de lector overwegend onvoldoende. Het bleek verder dat zowel de mentor als de lector, naast positieve punten, ook werkpunten vermelden, en uit de commentaar van de mentor blijkt ook nog dat de eerste stageweek niet goed was, en de mentor noteert ‘je zal nog verder groeien naar inhoud, diepgang (merk groot verschil met

¹⁶⁷ R. Stvb. nr. 2012/050.

¹⁶⁸ R. Stvb. nr. 2012/050.

¹⁶⁹ R. Stvb. nr. 2012/150.

¹⁷⁰ R. Stvb. nr. 2012/150.

week 1), wat aangeeft dat er nog ruimte is voor verbetering. In het licht van deze gegevens is de beoordeling D+ niet kennelijk onredelijk.¹⁷¹

In een ander geval werd geoordeeld dat het feit dat de mentor van de tweede stageperiode een positieve evolutie waarnam, niet van aard dat de motivering daarom onredelijk wordt, omdat de mentor de stage niet evalueert en zijn appreciatie van een positieve evolutie alleszins aangeeft dat de stage toch problematische aspecten vertoonde.¹⁷²

In nog een andere zaak bleek dat de student door de mentoren voor sommige lessen positief werd beoordeeld, maar door de docenten voor het vak geschiedenis grotendeels negatief werd geëvalueerd. De Raad gaf aan dat het niet de mentoren, maar de docenten zijn, die bevoegd zijn voor de evaluatie van de studenten en de verslagen van de mentoren een element zijn dat de docenten en dus ook de examencommissie dienen te betrekken in hun evaluatie. Dit is *in casu* gebeurd en de onderwijsinstelling heeft in haar beslissing na intern beroep zeer gemotiveerd uitgelegd waarom de student niet de vereiste competenties heeft om geslaagd te worden verklaard. Er werd dan ook niet onredelijk gehandeld bij het nemen van de bestreden beslissing.¹⁷³

"In voorliggend geval betwist verzoekende partij de quoterings 8/20 voor het opleidingsonderdeel "Beroepspraktijk 3-4" door o.m. te verwijzen naar de positieve vermeldingen van haar lessen door de observatoren van de stagescholen en de evaluatie van de docenten, met uitzondering van de evaluatie van een les bijgewoond op 4 mei 2012 door de docente-stagebegeleidster.

De Raad wijst erop dat het docenten zijn, en niet de mentoren, die bevoegd zijn voor de evaluatie van de studenten en de verslagen van de mentoren of observatoren van de stagescholen een element zijn dat de docenten en dus ook de examencommissie dienen te betrekken in hun evaluatie.

In voorliggend geval blijkt, naar het oordeel van de Raad, niet waarop verwerende partij zich heeft gesteund om tot een negatieve beoordeling te komen en op welke wijze de beoordelingen van de mentoren of observatoren in de beoordeling betrokken zijn. De Raad merkt op dat er geen eindevaluatieverslag is voorgelegd en is van oordeel dat de bestreden beslissing (8/20) onvoldoende is gemotiveerd om deze redelijkerwijs te kunnen begrijpen. Het middel is gegrond.¹⁷⁴

In een andere zaak stelde de Raad vast dat enerzijds het team van praktijklectoren en de examencommissie, en anderzijds de stagebegeleider, tot een andere beoordeling gekomen zijn over het al dan niet bereikt hebben van de competenties. Er zijn volgens de Raad echter andere kritische elementen waarmee rekening gehouden kon worden om het resultaat te verantwoorden.

"Wat de wijze van evalueren van het opleidingsonderdeel Stage betreft, bepaalt de ECTS-fiche: "De summatieve beoordeling van stage (score op 20) is een geïntegreerde beoordeling van competenties en geen mathematische optelling van onderdelen. Bij een tekort van het functioneren op stage wordt geen rekening gehouden met de meerwaarde van de opdrachten en blijft de score van het functioneren op stage behouden. Stagepunten zijn een weergave van de praktijkbekwaamheid van de student. De score wordt door een team praktijklectoren vastgesteld. Concreet betekent dit dat het team praktijklectoren in onderling overleg aan iedere student en voor ieder stage-opleidingsonderdeel een score toekent op 20 punten. De examencommissie bekrachtigt de score.

De student die op één van de onderdelen van dit opleidingsonderdeel een tekort behaalt van meer dan 3 gewogen punten (d.w.z. 6/20 voor minimaal één onderdeel) en/of het leven van moeder en kind in gevaar brengt kan geen voldoende behalen voor dit opleidingsonderdeel."

Daaruit volgt dat de evaluatie gebeurt door het team praktijklectoren, dat vanzelfsprekend zijn beslissing dient te motiveren. Daarvoor beschikt het team over een aantal gegevens, meer bepaald het feedback- en beoordelingsformulier dat deels door de verzoekende partij en deels door de stagebegeleidster werd ingevuld, het verslag van de stageopdracht, het reflectieverslag van de verzoekende partij en het beoordelingsformulier van de competenties, opgesteld door de stagebegeleidster.

Blijkens dat verslag heeft de stagebegeleidster geoordeeld dat de verzoekende partij de vereiste competenties bereikt heeft.

¹⁷¹ R. Stvb. nr. 2012/033.

¹⁷² R. Stvb. nr. 2012/067.

¹⁷³ R. Stvb. nr. 2012/107.

¹⁷⁴ R. Stvb. nr. 2012/160.

*Dat is ongetwijfeld een belangrijk maar niet beslissend gegeven dat het team praktijklectoren in overweging moet nemen bij het bepalen van de score van de verzoekende partij. De vraag is dus of de evaluatie van het team, ondanks het gegeven dat de verzoekende partij volgens de stagebegeleidster wel de vereiste competenties bereikt had, voldoende steun vindt in de andere aan het team voorgelegde stukken. In de bestreden beslissing worden onder punt 3 de in het feedback formulier genoteerde kritische opmerkingen aangegeven die de examencommissie ertoe gebracht hebben de evaluatie 9/20 te handhaven. In de beslissing staat ook vermeld dat aan de vergadering van de examencommissie een vergadering van de stagebegeleiders is voorafgegaan. Hoewel dit niet uitdrukkelijk als zodanig vermeld is, kan redelijkerwijze worden aangenomen dat de motivering van vermeld punt 3 het resultaat is van de samenkomst van de stagebegeleiders. In tegenstelling tot wat de verzoekende partij voorhoudt stelt de bestreden beslissing niet dat het beoordelingsformulier verkeerd werd ingevuld, maar zijn de stagebegeleiders en de examencommissie tot een andere afweging gekomen van het al dan niet bereikt zijn van de vereiste competenties. Binnen de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid kan de Raad niet stellen dat de aldus opgegeven motieven voor het handhaven van de evaluatie 9/20 kennelijk onredelijk zijn. De kritiek op de prestaties van de verzoekende partij bij de praktijkexamens is gericht tegen een overtollig motief en kan niet tot vernietiging leiden.*¹⁷⁵

Zo werd er ook in een zaak door drie lectoren dezelfde werkpunten aangegeven. Ongeacht de positieve evaluatie van de mentoren volstaan deze in de tijd gespreide vaststellingen om de door de coördinerende stagebegeleidster toegekende evaluatie niet kennelijk onredelijk te vinden. *In casu* was er ook een verklaring van de mentoren van de stageschool dat het niet de bedoeling was om aan de student een onvoldoende toe te kennen, en er is in die verklaring ook sprake van miscommunicatie met de lector. Dit doet echter geen afbreuk aan de door de lectoren vastgestelde tekorten. Tenslotte gaf de Raad nog aan dat de evaluatie van de ene stage geen indicatie is voor de evaluatie van de andere stage.¹⁷⁶

“Uit de Praktijkids 2011-2012 - Bachelor in het onderwijs: Lager onderwijs avond (pagina 71) blijkt dat bij het vaststellen van de eindbeoordeling vijf competenties in acht worden genomen. Daaruit blijkt dat aandachtspunten net zoals tekorten, zeker wanneer zij op regelmatige basis worden aangegeven, zwaar doorwegen op het eindresultaat. In casu geldt dit voor de competenties Taal, De leraar als opvoeder en De leraar als organisator en ook wat betreft De leraar als begeleider van leerprocessen, als inhoudelijk expert en als innovator. Aandachtspunten – in de omschrijving van de Praktijkids - zijn inderdaad punten die bijzondere aandacht vragen en met name in die zin dat wanneer ze niet voldoende worden opgenomen zwaar op het eindresultaat doorwegen.

Uit de stukken van het dossier blijkt dat tijdens de verschillende stages meerdere aandachtspunten, zowel de leraar als opvoeder-begeleider van leerprocessen, als innovator en als organisator, werden aangekruist en geformuleerd die bij de eindevaluatie tot een negatief examencijfer 7/20 hebben geleid.

Die aandachtspunten worden ook nader toegelicht in de evaluatieformulieren van de mentoren.

De Raad kan de verzoekende partij dan ook niet volgen in haar kritiek dat er een manifeste discrepantie zou zijn tussen de feedback/begeleiding en de eindevaluatie, althans niet wanneer men vertrekt van de betekenis die aan aandachtspunten moet worden verleend in de zin van de Praktijkids en de wijze waarop die door een student zouden moeten worden opgepakt met het oog op het remediëren en wegwerken ervan.”¹⁷⁷

In volgende gevallen werd de beslissing wel vernietigd omdat de Raad niet kon nagaan of en in welke mate rekening is gehouden met de positieve evaluaties van de mentoren en met de quoteringen 12/20 door twee verschillende docenten-stagebegeleiders. *In casu* stelde de Raad dat de evaluatie van de mentor van de eerste stageperiode ‘voldoende’ is en de evaluatie van de mentor van de tweede stageperiode ‘goed’, met in de beide gevallen een aantal opmerkingen en werkpunten. De docenten hebben de lessen tweemaal geëvalueerd met 12/20 en eenmaal met 7/20. Het didactisch atelier werd gequoteerd met 8/20. Het zijn de docenten en niet de mentoren, die bevoegd zijn voor de evaluatie van de studenten en de verslagen van de mentoren zijn een element dat de docenten en dus ook de examencommissie, moeten betrekken in hun evaluatie. *In casu* laat de quasi-uitsluitend negatieve bewoordingen in de toelichting bij het eindcijfer en in de beslissing op intern beroep, de Raad niet toe na te gaan of en in welke mate rekening is gehouden met de positieve evaluaties van de mentoren en met de quoteringen 12/20 door twee verschillende

¹⁷⁵ R. Stvb. nr. 2012/117.

¹⁷⁶ R. Stvb. nr. 2012/114.

¹⁷⁷ R. Stvb. nr. 2012/133.

docenten-stagebegeleiders. Het was niet mogelijk om uit te maken of de beslissing al dan niet binnen de grenzen van de redelijkheid bleef.¹⁷⁸

“Volgens het reglement voor de praktijk deel II, p.6 wordt het cijfer voor stage toegekend door de stage-evaluatiecommissie bestaande uit vaklectoren en de pedagoog, die zich baseren op:

-mentorenverslagen

-verslagen van de lessen geobserveerd door de vaklectoren en de pedagoog

-informatie verzameld tijdens de stagebezoeken (gesprek met de mentor, inzage van andere lesvoorbereidingen en didactisch materiaal, reflecties in het logboek van de student,...)

-stageportfoliogesprek: de student moet de voorgestelde competenties kunnen bewijzen.

Die eindevaluatie van de verzoekende partij bevat een uitgebreide algemene conclusie, waar specifiek wordt aangegeven welke tekorten er zijn. Aan de eindevaluatie is een tabel gehecht met de competenties inzake Attitudes en Vaardigheden in voorbereiding en uitvoering, waar de negatieve aspecten zijn aangegeven. Die corresponderen met de tekst van de algemene conclusie. Die werkpunten zijn ook terug te vinden in de deelevaluaties.

Het is weliswaar juist dat een aantal mentoren positief zijn in hun evaluatie, maar tenminste een mentor is zeer negatief (stage techniek van 10 oktober tot 14 november en 2 december 2011, stuk 8 van de verwerende partij) en ook de evaluatie van de alternatieve stage van 12 tot 16 december 2011 bevat een aantal kritische opmerkingen.

In het licht van die gegevens kan niet gesteld worden dat het resultaat van de evaluatie onredelijk is, laat staan kennelijk onredelijk. Dat lectoren en de pedagoog niet nogmaals zijn langsgekomen om een les te observeren, en het gevoel van de verzoekende partij dat zij wel klaar is om voor de klas te staan, zijn niet van aard afbreuk te doen aan het niet onredelijke karakter van de evaluatie.”¹⁷⁹

De Raad heeft enerzijds erop gewezen dat bij de beoordeling van stages expliciet rekening gehouden moet worden met de beoordeling van alle delen van een stage (i.e. gespreide periodes, inhoud die door de student al dan niet op basis van vrije keuze samengesteld kan worden). Dit moet duidelijk blijken uit de beslissing zelf. Anderzijds heeft zij erop gewezen dat dit niet moet leiden tot een zuiver mathematische beoordeling van de deelaspecten.

“De verzoekende partij voert aan dat bij de evaluatie van de stage geen rekening werd gehouden met de positieve evolutie van ‘Begeleide beroepspraktijk 3’ naar ‘Begeleide beroepspraktijk 4’. Die positieve evolutie is onmiskenbaar, maar het is niet onredelijk om bij de evaluatie rekening te houden met de twee stages, temeer omdat die op verschillende plaatsen werden gelopen, en de verzoekende partij zelf erkent dat ook in de tweede stage er nog problemen waren, wat ook blijkt uit de schriftelijke commentaar van de mentor van de tweede stage.”¹⁸⁰

“In zijn besluit van 22 maart 2012, nr. 2012/039, heeft de Raad gesteld dat niet duidelijk was op welke wijze de verwerende partij het resultaat voor het deel Bewegingsrecreatie in rekening had gebracht bij de eindevaluatie, en dat er onduidelijkheid was over het deel Optiesport.

In haar antwoordnota stelt de verwerende partij, met verwijzing naar door haar bijgebrachte stukken, dat het opleidingsonderdeel bestaat uit twee delen, die de student, binnen zekere grenzen weliswaar, zelf kiest. Zonder daarin te worden tegengesproken door de verzoekende partij stelt zij dat het deel Bewegingsrecreatie gecombineerd kan worden met verschillende andere delen, en dat het de verzoekende partij zelf is die gekozen heeft voor de combinatie Bewegingsrecreatie – Lichamelijke Opleiding.

Zij stelt ook dat het deel Optiesport behoort tot het deel Bewegingsrecreatie, dat de verzoekende partij maar een vrijstelling kon krijgen voor het deel Bewegingsrecreatie omdat zij haar dossier Optiesport had ingediend, dossier dat mee geëvalueerd werd door de bevoegde docent zoals blijkt uit diens aantekeningen.

Hieruit concludeert de Raad (1) dat het deel Optiesport deel uitmaakt van het deel Bewegingsrecreatie en er samen mee geëvalueerd werd, -12/20 -, (2) vermits deze evaluatie definitief is bij gebrek aan tijdige betwisting, het verder van geen belang is of het dossier Optiesport al dan niet aan de verzoekende partij werd terugbezorgd, en (3) om dezelfde reden het verder van geen belang is kennis te nemen de stagewijzer, wat dit onderdeel betreft, voor het jaar 2010-2011, stuk dat overigens in de huidige procedure door de verwerende partij wordt bijgebracht.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partij voorhoudt heeft de verwerende partij thans wel rekening gehouden met het resultaat voor Bewegingsrecreatie in het eindresultaat. De stelling van de verzoekende partij dat beide delen – Bewegingsrecreatie en Lichamelijke Opleiding – even zwaar moeten wegen vindt geen steun in enige regel, en op zich is het niet onlogisch noch onregelmatig dat een onvoldoende voor een bepaald deel een onvoldoende voor het geheel kan verantwoorden,

¹⁷⁸ R. Stvb. nr. 2012/111.

¹⁷⁹ R. Stvb. nr. 2012/032.

¹⁸⁰ R. Stvb. nr. 2012/123.

aangezien die onvoldoende kan betekenen dat de vereiste eindcompetenties niet bereikt zijn. Een en ander klemmt temeer nu de verzoekende partij zelf voor de combinatie met Lichamelijke Opleiding gekozen heeft en op de hoogte was van de deliberatiecriteria.¹⁸¹

“De ruime en zeer algemeen geformuleerde gegevens waarmee de stagecommissie rekening mag houden bij het maken van de evaluatie, maken dat de afweging waartoe zij gekomen is ook voldoende duidelijk gemaakt moet worden.

Uit de meegedeelde stukken blijkt voldoende dat de stage LO niet goed was, maar het blijkt niet op welke wijze de commissie bij de heroverweging die resultaten in weging heeft gebracht met de resultaten van het deel Bewegingsrecreatie (stage die de verzoekende partij uitzonderlijk in het academiejaar 2010-2011 heeft volbracht) noch met de andere delen van het opleidingsonderdeel. Evenmin is duidelijk tot welk deel het element ‘Bewegingsrecreatie’ moet gerekend worden. Dit geldt evenzeer voor het gedeelte ‘Optiesport’.

Daardoor is de Raad niet in staat na te gaan of de betwiste evaluatie naar behoren is gemotiveerd. Het middel is in de aangegeven mate gegrond.”¹⁸²

“De verzoekende partij voert ook aan dat haar specifieke klacht gericht tegen het resultaat 11/20 voor Casuïstiek, wat volgens haar 13/20 moest zijn, door de verwerende partij niet beantwoord werd.

De klacht is gegrond. Het intern beroep rept met geen woord over deze deelevaluatie. Het oordeel dat 9/20 een correcte reflectie is van het door de verzoekende partij bereikte niveau van haar competenties, slaat immers op het geheel van de evaluatie (Stage 8/20 – telt mee voor 85% -, Formele aspecten 20/20 telt mee voor 5% - en Casuïstiek 11/20 – telt mee voor 10%) en kan niet geacht worden een antwoord te zijn op de specifieke klacht in verband met het resultaat voor het deel Casuïstiek. Het middel is in de aangegeven mate gegrond.”¹⁸³

De Raad krijgt vaak te maken met het argument van studenten dat de globale evaluatie van een stage eenzijdig zou zijn doordat er onvoldoende rekening gehouden werd met andere (overwegend) positieve elementen. De Raad heeft echter al meermaals herhaald dat slechts één tekort bij het bereiken van één competentie voldoende kan zijn om een onvoldoende te rechtvaardigen.

“De kritiek op de evaluatie voor het deel Bewegingsrecreatie is niet ontvankelijk, omdat zoals hoger vastgesteld die evaluatie niet tijdig werd betwist, en de kritiek op de evaluatie op het deel Lichamelijke Opleiding komt erop neer dat de goede delen (keuzestage) niet nader toegelicht worden, en dat alleen voor andere delen (onderwijs) stagebegeleiders aanwezig zijn geweest, en daar vooral de slechte delen in de verf hebben gezet. Die kritiek, die overigens niet onderbouwd wordt, komt neer op een kritiek op de evaluatie zelf, en binnen de grenzen van zijn controlebevoegdheid kan de Raad niet tot de conclusie komen dat de evaluatie voor het opleidingsonderdeel op onregelmatige wijze is tot stand gekomen of kennelijk onredelijk is.”¹⁸⁴

“In tegenstelling tot wat de verzoekende partij voorhoudt zijn de evaluatieverslagen van de mentoren niet zonder meer positief: “Speelse manier om de kinderen stil te krijgen i.p.v. telkens ‘Sst... stil zijn’ want dat helpt niet meer en ze blijven hun zin doen”, “nadenken over de opbouw van sommige activiteiten”. Diezelfde mentor noteert bij vijf van de zeven rubrieken werkpunten. De tweede mentor noteert bij alle rubrieken werkpunten, en hoewel beide mentoren lovende woorden hebben voor de verzoekende partij wanneer ze hun algemene indruk weergeven, zijn er ook kritische opmerkingen (“zorg er alleen voor dat je meer rekening houdt met alle kleuters. Durf de kinderen ook eventjes aan de kant te zetten als ze te wild zijn”).

Het zou nuttig geweest zijn mocht de verwerende partij bij het nemen van de beslissing op intern beroep iets meer ingegaan zijn op de argumentatie van de verzoekende partij, en ook al is de verwijzing naar de lesvoorbereidingen niet relevant gelet op het niet betwiste gebrek aan toezicht daarop, het genuanceerd karakter van de verslagen van de mentoren, gekoppeld aan de kritische opmerkingen van de lectoren, brengen met zich mee dat de klacht over het gebrek aan motivering van het resultaat niet gegrond is.”¹⁸⁵

“In zoverre de verzoekende partij er over klaagt dat de negatieve opmerkingen niet alle maar slechts enkele competenties betreffen is het middel niet gegrond omdat een tekort voor zelfs één competentie een voldoende grondslag kan zijn voor een negatieve beoordeling. In zoverre de verzoekende partij erover klaagt dat de bestreden beslissing niet met alle opmerkingen in het feedbackformulier rekening houdt en niet nagaat of een bepaalde negatieve opmerking op een andere dag niet door een positieve

¹⁸¹ R. Stvb. nr. 2012/069.

¹⁸² R. Stvb. nr. 2012/039.

¹⁸³ R. Stvb. nr. 2012/149.

¹⁸⁴ R. Stvb. nr. 2012/069.

¹⁸⁵ R. Stvb. nr. 2012/152.

opmerking wordt gecompenseerd, mist het middel feitelijke grondslag nu de verzoekende partij niet aangeeft over welke andere opmerkingen het dan wel gaat.”¹⁸⁶

Ook klachten in verband met het optreden van een stagebegeleider (bv. partijdigheid, gebrek aan begeleiding en gebrekkige organisatie...) worden regelmatig aan de Raad voorgelegd, maar behoudens in geval van uitzonderlijke omstandigheden, zijn deze niet van aard de Raad te overtuigen dat een onvoldoende naar een voldoende resultaat omgebogen moet worden.

“Het gevoel van de verzoekende partij dat zij gedwarsboemd werd door een aantal lectoren wordt evenmin afdoende gestaafd. Het argument dat een les van de verzoekende partij door de lector werd afgebroken, terwijl een andere student voor dezelfde les wel goed scoorde, overtuigt niet, nu de verzoekende partij in gebreke blijft aan te tonen over welke les het ging, en zelfs niet aantoonde dat het om dezelfde les ging, nog minder dat haar prestatie vergelijkbaar was met die van de medestudent. [...] Een volgende klacht heeft betrekking op een gebrek aan begeleiding (de verzoekende partij stelt dat zij pas op het einde van een geobserveerde les de mededeling kreeg dat zij meer moest inspelen op de leefwereld van de leerlingen, en toen was het te laat om met die opmerking nog iets te doen). Ook die klacht is niet gegrond. Het is niet onredelijk dat de lector niet tijdens de les zelf tussenkomt en pas aan het einde zijn of haar opmerkingen aan de student meedeelt; een tussenkomst in de les zelf kan immers het verloop van de les verstoren en is niet bevorderlijk voor de concentratie van de student en van de leerlingen.

Een laatste klacht heeft betrekking op het feit dat de verzoekende partij ruim later dan de andere studenten te horen kreeg dat ze toch nog kon afstuderen in januari, waardoor ze zich minder goed kon voorbereiden dan haar medestudenten. Het enkele voorbeeld dat zij daarvoor aanhaalt – dat zij bij een les over brandveiligheid niet had kunnen inspelen over wat in de media over dat onderwerp aan bod kwam, opmerking die haar na de les gemaakt werd, omdat zij zo druk bezig was met de voorbereiding van de lessen dat zij geen tijd had om de media te volgen – overtuigt niet. Uit de meegedeelde stukken blijkt niet dat de verzoekende partij klaagde over gebrek aan tijd, en zelfs al was dat het geval, dat op zich is behoudens uitzonderlijke omstandigheden, waarvan evenmin enig bewijs voorligt, geen reden om een onvoldoende om te buigen in een voor de student meer gunstig resultaat.”¹⁸⁷

“Wat het gebrek aan opvolging betreft m.b.t. de functiebeperking van verzoekende partij, stelt de Raad vast dat geen elementen worden aangebracht die de gebrekkige opvolging bewijzen, noch dat een andere opvolging de evaluatie van het opleidingsonderdeel zou hebben verbeterd.”¹⁸⁸

“Het argument dat andere studenten met gelijkaardige lesvoorbereidingen groen worden geëvalueerd terwijl de verzoekende partij rood wordt geëvalueerd overtuigt niet, omdat het niet feitelijk onderbouwd wordt, voor zover al van gelijkaardige lesvoorbereidingen gesproken kan worden. De verzoekende partij toont evenmin aan dat de evaluatie het gevolg zou zijn van een gebrek aan objectiviteit van de stagebegeleider. Het middel is niet gegrond....”¹⁸⁹

“Ten vierde klaagt de verzoekende partij over een gebrekkige begeleiding, meer bepaald dat nooit werd meegedeeld dat de stage slecht verliep. Een gebrekkige begeleiding is behoudens uitzonderlijke omstandigheden geen reden om een negatieve evaluatie in een voor de student meer gunstige zin te wijzigen. In deze zaak is niet gebleken dat er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden.”¹⁹⁰

“Er zijn ook geen aanwijzingen dat de lectoren bij hun stagebezoek en evaluaties niet objectief zijn geweest. De conclusie dat de verzoekende partij nog niet gereed was voor een zelfstandige stage van zes weken is, op grond van de aan de Raad door beide partijen meegedeelde informatie, niet kennelijk onredelijk.

Hetzelfde geldt voor de stage van zes weken, die gelet op de negatieve evaluatie van de eerste stage van drie weken, gewijzigd werd in een reguliere stage van driemaal twee weken. Ook daar hebben zowel de mentoren als de stagebegeleiders een aantal kritische opmerkingen, waarvan de verzoekende partij niet aantoonde dat ze niet objectief zouden zijn.

Ook al heeft de verzoekende partij de indruk dat ze gezocht werd en niet objectief beoordeeld, dat blijkt niet uit de stukken, meer bepaald niet uit de gewisselde e-mails, waar integendeel uit blijkt dat de verzoekende partij op professionele en zorgvuldige manier begeleid werd.

De suggestie dat de verzoekende partij het slachtoffer was van pesterijen vindt alleszins geen steun in de aan de Raad voorgelegde stukken.

¹⁸⁶ R. Stvb. nr. 2012/117.

¹⁸⁷ R. Stvb. nr. 2012/032.

¹⁸⁸ R. Stvb. nr. 2012/105.

¹⁸⁹ R. Stvb. nr. 2012/123.

¹⁹⁰ R. Stvb. nr. 2012/150.

*De klachten in verband met gebrek aan onpartijdigheid, gebrek aan professionalisme - de verzoekende partij maakt niet duidelijk en de Raad ziet niet in waarom het ontbreken van een EHBO-attest de rechtmatigheid van de bestreden beslissingen zou kunnen beïnvloeden - en pesterijen zijn niet gegrond.*¹⁹¹

"De verzoekende partij klaagt ook over een gebrekkige begeleiding. Gebreken in de begeleiding zijn behoudens uitzonderlijke omstandigheden geen reden om een ongunstige evaluatie in een voor de student meer gunstige zin te wijzigen. In deze zaak is niet gebleken dat er dergelijke uitzonderlijke omstandigheden zijn."¹⁹²

*"Hetzelfde geldt voor het vierde onderdeel, waar de verzoekende partij klaagt over de inhoud van de stage. Als de verzoekende partij van oordeel was dat de wijze waarop de stage georganiseerd was, haar niet toestond de vereiste competenties te beoefenen en te bereiken, dan is dit gebrek in de organisatie evenmin van aard aan te tonen dat zij daarom alleen al toch geacht moet worden de vereiste competenties wel te hebben verworven."*¹⁹³

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat het eindresultaat voor het opleidingsonderdeel 'stage' niet noodzakelijk het rekenkundige gemiddelde van twee stageperiodes hoeft te zijn op voorwaarde dat de beoordeling op afdoende wijze aangeeft welke eindcompetenties niet bereikt werden en waarom daarin tekort geschoten werd. Het is wel vereist dat bij de globale eindbeoordeling van de competenties rekening gehouden wordt met de prestaties in beide stageperiodes.

"Uit de door de verzoekende partij bijgebrachte stukken 101 en 102 blijkt dat de eerste stageperiode (11-21 oktober 2011, klas van 12 kleuter, 2,5 – 3 jaar) redelijk goed beoordeeld werd (12/20).

De verzoekende partij brengt ook stukken bij die betrekking hebben op de tweede stageperiode (stukken 103.1, 103.2 en 103.4, duur vier weken, klas van 5-jarigen, variërend in aantal van 8 tot 20), waaruit blijkt dat de verzoekende partij consistent zwak scoort op een groot aantal competenties. In het licht van deze evaluaties, die door de verzoekende partij enkel maar worden tegengesproken met het argument dat zij deze stage deed zoals de eerste stage en het gevoel heeft dat zij wel gereed is om voor de klas te staan, kan niet gesteld worden dat het resultaat voor de tweede stage – 8/20 – onredelijk is.

Wat betreft het eindresultaat voor het hele opleidingsonderdeel – 8/20 – laat de verwerende partij gelden dat dit niet het rekenkundig gemiddelde is van de twee stageperiodes; zij wijst op een aantal competenties waarvan op gemotiveerde wijze wordt aangetoond dat de verzoekende partij die niet of niet voldoende bereikt heeft, en op de langere duur van de tweede stageperiode – 4 weken – in vergelijking met de duur van de eerste stageperiode – 2 weken.

*De Raad kan aanvaarden dat het eindresultaat niet het rekenkundige gemiddelde is van de evaluaties van de twee stageperiodes, en de Raad stelt verder vast dat de uitvoerige motivatie van de tekorten voor een aantal competenties door de verzoekende partij niet ernstig wordt weerlegd. Niettemin moet de verwerende partij aantonen op welke wijze zij de evaluatie van de eerste stageperiode – 12/20 – in de eindevaluatie betrokken heeft. Dat is niet het geval. Ook al moet het eindresultaat niet het rekenkundige gemiddelde zijn van de evaluaties van beide stageperiodes, het eindresultaat zoals het nu is vastgesteld wekt de indruk dat er met het resultaat van de eerste stageperiode, waar bij veronderstelling toch ook een aantal competenties beoordeeld werd, in het geheel niet in de eindevaluatie betrokken werd."*¹⁹⁴

"De verzoekende partij klaagt erover dat er teveel belang gehecht werd aan de stage in de school, waar het aspect lichamelijke opleiding voorop staat, en niet genoeg aan de stage in de sector bewegingsrecreatie. Dat belet niet dat in dit opleidingsonderdeel beide aspecten beoordeeld worden, en het oordeel dat de verzoekende partij niet geslaagd is niet onredelijk is wanneer blijkt dat zij voor een van beide de vereiste competenties niet bereikt heeft. Dat de verzoekende partij geen onvoldoende verwacht had op basis van een rekenkundige berekening van de deelscores toont evenmin aan dat de evaluatie niet afdoende is gemotiveerd, aangezien het niet gaat om een zuiver rekenkundige berekening, maar wel om de vraag of de student gelet op het geheel van de vereiste competenties, geslaagd is. Daarbij kan een tekort voor een competentie beslissend zijn voor een negatieve evaluatie.

*De overige kritiek die de verzoekende partij uit, namelijk dat de werkpunten werden besproken, dat zij zich wel verder zal ontwikkelen wat betreft het aspect 'leiderschap', en dat een nieuwe stage daartoe niet zal bijdragen, dat zij zelf denkt bewezen te hebben de vereiste competenties te hebben bereikt, zijn niet van aard dat de bestreden beslissing, waarbij gemotiveerd wordt vastgesteld dat de verzoekende partij de vereiste competenties niet bereikt heeft, onredelijk is."*¹⁹⁵

¹⁹¹ R. Stvb. nr. 2012/157.

¹⁹² R. Stvb. nr. 2012/117.

¹⁹³ R. Stvb. nr. 2012/179.

¹⁹⁴ R. Stvb. nr. 2012/031-043.

¹⁹⁵ R. Stvb. nr. 2012/143.

*"In zoverre de verzoekende partij haar klacht doet steunen op een rekenkundige berekening van de evaluaties van de competenties tijdens de stage is het middel niet gegrond. De stageleider bepaalt dat de evaluatie van de competenties niet het resultaat is van het rekenkundig gemiddelde van de door de mentoren aangevinkte scores, en een dergelijke wijze van evalueren is op zich niet onredelijk. Dat wil niet zeggen dat de evaluatie willekeurig zijn, integendeel, die evaluatie moet op afdoende wijze gemotiveerd zijn."*¹⁹⁶

Een onvoldoende resultaat voor een stage kan op afdoende wijze verantwoord worden door een combinatie van verslagen waaruit blijkt dat een student (ernstige) tekorten vertoont met betrekking tot de te bereiken eindcompetenties.

*"Wat de evaluatie (8/20) voor het opleidingsonderdeel "Praktijk deel 2" betreft, verwijst de Raad inzonderheid naar het tussentijds syntheseverslag van januari 2012 met een quotering van 10/20, naar het eindsyntheseverslag van juni 2012 met een quotering 8/20, naar het verslag van de onafhankelijk docent van 15 mei 2012, en naar de verslagen van de directie en de mentor van de stageschool, evenals naar de uitgebreide motivering van de beslissing door de examencommissie. Uit al de verslagen en de motivering van de beslissing blijkt dat de stage van verzoekende partij zodanige leemten vertoont die, naar het oordeel van verwerende partij, erop wijzen dat verzoekende partij de vereiste competenties niet heeft bereikt om voor het opleidingsonderdeel "Praktijk deel 2" als geslaagd te worden beschouwd. De Raad komt er, binnen zijn beperkte bevoegdheid, niet toe te besluiten dat verwerende partij bij het nemen van de beslissing onredelijk zou hebben gehandeld."*¹⁹⁷

De Raad verwijst naar de Studiegids Informatie 2011-2012 Bachelor in het secundair onderwijs. Wat het vastleggen van het eindcijfer voor het opleidingsonderdeel Didactische stage betreft wordt in essentie gewerkt op basis van de beoordeling door de stagebegeleiders naar aanleiding van het stagebezoek, waarbij volgende elementen het eindcijfer positief of negatief kunnen beïnvloeden: de lesbeoordelingen van de mentoren, het syntheseverslag van de mentoren, de inzet en houding van de student tijdens de stage, het naleven van de stageverplichtingen zowel ten aanzien van de instelling als van de stageplaats.

Bij de beoordeling wordt ook nog rekening gehouden met de gemaakte progressie in het voordeel van de student, maar ook omgekeerd.

Bij de eindbeoordeling voor het stagevak Fysica is een 7/20 toegekend, hetgeen mede gesteund is op twee synthesebeoordelingen van de mentor die hebben geleid tot een cijfermatige beoordeling van tweemaal 9/20. Voor het vak Fysica besloot de stagementor voor de laatste stageperiode op 24 mei 2012 tot een beoordeling 'zwak' zodat blijkt dat geen progressie heeft plaats gevonden.

Bij de eindbeoordeling voor het didactische stage aardrijkskunde is een 9/20 toegekend hetgeen mede is gebaseerd op het stagesyntheseverslag van de stagementor op 24 mei 2012 die besloot tot 'zwak – twijfel'. Het stageverslag van 17 april 2012 komt tot een lesbeoordeling 'zwak' wat een achteruitgang is ten opzichte van het verslag van 26 maart 2012 waar nog een 10/20 werd toegekend. Dus ook hier is geen sprake geweest van progressie wat de negatieve eindbeoordeling afdoende verklaart.

De negatieve scores in de Synthesebeoordelingsformulieren didactische stage BASO-AV worden ook in duidelijke bewoordingen toegelicht.

Het zijn deze verslagen die mede in ogenschouw zijn genomen naast de beoordeling van de docent-stagebegeleider zelf.

De administratieve tekortkomingen hebben ook enig effect gehad.

Uit de brief van 15 juni 2012 van de adjunct-directeur van de instelling waar de stage werd volbracht en uit het e-mailverkeer met deze instelling blijkt dat de kwaliteit van de stagelessen ondermaats was en geen tijdige en onvoldoende pogingen zijn ondernomen om nog bijkomende stagelessen te laten geven.¹⁹⁸

"Uit de aan de Raad voorgelegde stukken blijkt dat de stagementor bij een aantal competenties, zowel bij de tussentijdse als bij de eindevaluatie, kritische commentaren plaatst (bijvoorbeeld: 1.3 Gespreksmethodiek, eindevaluatie: 'Neemt uit zichzelf geen rol op in het gesprek; op die manier verzandt het in een vraag-antwoord situatie'; Integratie en indicatiestelling: 'Blijft teveel stilstaan bij de feiten en cijfertjes. Integreert de gegevens te weinig tot een geheel'; Rapportering: 'Schriftelijke rapportering is goed. Bij mondeling rapporteren hangt zij te sterk vast aan haar tekst. Komt zeer zenuwachtig over en praat dan te snel en onduidelijk.'; Opstellen van een plan van aanpak: 'Studente heeft een duidelijke leidraad nodig, maar komt hier zelf weinig toe.'; Counseling en coaching: 'Te fel gefocust [sic] op eigen agenda en vragen vanuit haar onzekerheid, andere momenten neemt ze te weinig initiatief om structuur aan te brengen.'; Leertransfer: 'Deze vaardigheid is weinig zichtbaar bij [...], vandaar de neutrale score. EE: idem als TE).

¹⁹⁶ R. Stvb. nr. 2012/149.

¹⁹⁷ R. Stvb. nr. 2012/105.

¹⁹⁸ R. Stvb. nr. 2012/113.

De tussentijdse evaluatie, ondertekend door de mentor, supervisor en de verzoekende partij, vermeldt als aandachtspunten: 'Interactie en communicatie zowel naar supervisor als team; non-verbale houding is pijnpunt, bij therapiesessies en teamoverleg; meer initiatief nemen en transparant zijn.' Dezelfde commentaren komen terug in de eindevaluatie, en bij 'evolutie' wordt opgemerkt: 'We hebben de indruk dat de stage van [...] veel te kort was. Pas nu kunnen we van haar een niveau hoger verwachten, maar dit komt wat te laat.[...] blijft te erg afgeremd worden door haar eigen onzekerheid.'

De bij de verschillende rubrieken steeds terugkerende opmerkingen – weinig initiatief, onzekerheid- zijn gemaakt door de mentor, waarvan de competentie niet in twijfel wordt getrokken, en evenmin blijkt dat de verzoekende partij na de tussenevaluatie het niet eens was met de daarin geformuleerde aandachtspunten.

Er kunnen vragen gesteld worden bij de wijze van omzetting van kwalitatieve naar de kwantitatieve omzetting en bij de rol van de supervisor, maar dit neemt niet weg dat de betwiste evaluatie in het stagedossier, meer bepaald de evaluatie van de mentoren, de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie voldoende steun vindt opdat de evaluatie niet als kennelijk onredelijk dient te worden beschouwd.¹⁹⁹

"Uit de aan de Raad voorgelegde stukken blijkt dat de stagementor bij een aantal competenties, zowel bij de tussentijdse als bij de eindevaluatie, kritische commentaren plaatst (bijvoorbeeld: 1.3 Gesprekmethodiek, eindevaluatie: 'Neemt uit zichzelf geen rol op in het gesprek; op die manier verzandt het in een vraag-antwoord situatie'; Integratie en indicatiestelling: 'Blijft teveel stilstaan bij de feiten en cijfertjes. Integreert de gegevens te weinig tot een geheel'; Rapportering: 'Schriftelijke rapportering is goed. Bij mondeling rapporteren hangt zij te sterk vast aan haar tekst. Komt zeer zenuwachtig over en praat dan te snel en onduidelijk.'; Opstellen van een plan van aanpak: 'Studente heeft een duidelijke leidraad nodig, maar komt hier zelf weinig toe.'; Counseling en coaching: 'Te fel gefocust [sic] op eigen agenda en vragen vanuit haar onzekerheid, andere momenten neemt ze te weinig initiatief om structuur aan te brengen.'; Leertransfer: 'Deze vaardigheid is weinig zichtbaar bij [...], vandaar de neutrale score. EE: idem als TE).

De tussentijdse evaluatie, ondertekend door de mentor, supervisor en de verzoekende partij, vermeldt als aandachtspunten: 'Interactie en communicatie zowel naar supervisor als team; non-verbale houding is pijnpunt, bij therapiesessies en teamoverleg; meer initiatief nemen en transparant zijn.' Dezelfde commentaren komen terug in de eindevaluatie, en bij 'evolutie' wordt opgemerkt: 'We hebben de indruk dat de stage van [...] veel te kort was. Pas nu kunnen we van haar een niveau hoger verwachten, maar dit komt wat te laat.[...] blijft te erg afgeremd worden door haar eigen onzekerheid.'

De bij de verschillende rubrieken steeds terugkerende opmerkingen – weinig initiatief, onzekerheid- zijn gemaakt door de mentor, waarvan de competentie niet in twijfel wordt getrokken, en evenmin blijkt dat de verzoekende partij na de tussenevaluatie het niet eens was met de daarin geformuleerde aandachtspunten.

Er kunnen vragen gesteld worden bij de wijze van omzetting van kwalitatieve naar de kwantitatieve omzetting en bij de rol van de supervisor, maar dit neemt niet weg dat de betwiste evaluatie in het stagedossier, meer bepaald de evaluatie van de mentoren, de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie voldoende steun vindt opdat de evaluatie niet als kennelijk onredelijk dient te worden beschouwd.²⁰⁰

"Ten vijfde wordt aangeklaagd dat er volgens de interne beroepsinstantie geen sprake is van positieve feedback, terwijl het tegendeel waar is. De Raad merkt op dat het feedbackformulier in casu op een aantal punten niet duidelijk is. Zo is er met name de vraag of de door verzoekende partij geschreven opmerkingen soms in de eerste en soms in de tweede persoon, gevolgd door soms leesbare, soms onleesbare parafen, haar eigen zelfevaluatie is dan wel opmerkingen van derde personen.

In zoverre echter niet gepreciseerd wordt op welke wijze de stelling dat er ten onrechte geen positieve feedback werd vermeld, tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden, is het onderdeel niet ontvankelijk. In zoverre het onderdeel begrepen moet worden als een klacht over een gebrekkige motivering is het niet gegrond, nu de bestreden beslissing kan volstaan met aan te geven waarom bepaalde competenties niet bereikt werden.²⁰¹

De Raad legt een zorgvuldigheidsplicht op aan de onderwijsinstelling daar hij erop wijst dat bij de inschrijving voor een opleidingsonderdeel 'stage' de instelling, meer dan de student zelf, moet nagaan of de student al dan niet aan alle evaluatiemodaliteiten kon voldoen dan wel dat er obstakels zouden zijn.

"De verwerende partij stelt dat de verzoekende partij op de hoogte was van de modaliteiten van het opleidingsonderdeel en zich maar tijdig had moeten uitschrijven als zij merkte dat zij aan de voorwaarden om geëvalueerd te worden niet kon voldoen, en voorts dat geen bewijs voorligt dat zij daarover verkeerde informatie heeft ontvangen.

¹⁹⁹ R.Stvb.nr.2012/149.

²⁰⁰ R.Stvb.nr.2012/149.

²⁰¹ R.Stvb.nr.2012/150.

Dat doet er niet aan af dat de verwerende partij van meet af aan behoorde te weten dat de verzoekende partij niet kon voldoen aan de evaluatiemodaliteiten, en met name een stage van vijf weken, en de inschrijving voor dat opleidingsonderdeel had moeten weigeren.

Ook al is de verzoekende partij zelf nalatig geweest door zich niet ervan te vergewissen dat haar programma gecorrigeerd was, en zich zo nodig tijdig had moeten uitschrijven, toch is het vooral de verwerende partij die alert genoeg had moeten zijn om ofwel de inschrijving van meet af aan te weigeren, of minstens de aandacht van de verzoekende partij te trekken op de onmogelijkheid om aan de evaluatieformaliteiten te voldoen.

*De gegrondheid van het middel betekent dat de verzoekende partij geacht moet worden zich niet te hebben ingeschreven voor dat opleidingsonderdeel, daarvoor niet geëvalueerd te zijn geweest en het daaraan verbonden leerkrediet niet te hebben verloren. Het middel is gegrond.*²⁰²

5.2. Beroep tegen een examentuchtbeslissing

Dit werkjaar werden er acht – allen ontvankelijk – beroepen tegen examentuchtbeslissingen ingesteld.²⁰³ Er werden drie beroep gegrond verklaard.²⁰⁴

De Raad heeft in dit kader eveneens herhaald dat hij zijn oordeel over de juiste toedracht van de feiten bij de beoordeling van examentuchtbeslissingen niet in de plaats kan stellen van die van bevoegde instanties van de onderwijsinstelling.²⁰⁵ De Raad ziet er in het kader van examentuchtbeslissingen wel op toe of op grond van gegevens in het dossier bepaalde feiten redelijkerwijze als bewezen beschouwd kunnen worden en of de onderwijsinstelling de bewezen geachte feiten terecht als tuchtfeiten kon kwalificeren.

Dit jaar moest de Raad zich buigen over een zaak waarbij een student na afloop van het examen nog een antwoordblad aan de toezichthoudende lector en daarna aan de titularis had aangeboden. De Raad oordeelde dat het enkele feit dat dit blad nog werd aangeboden of dat werd aangedrongen dit blad aan te nemen, geen fraude of poging tot fraude kon zijn, vermits de student wist dat zonder de actieve medewerking (waarover zij geen macht had) van de lector dit opzet niet zou slagen. De Raad oordeelde bijgevolg dat een essentieel element ontbrak om van fraude te kunnen spreken en de examencommissie heeft dit feit dus ten onrechte als een tuchtfeit gekwalificeerd.²⁰⁶

Dit vernietigingsbesluit werd evenwel door de Raad van State in arrest nr. 221.646 van 6 december 2012 vernietigd. De Raad van State oordeelde dat de Raad aan het begrip examenfraude een uitleg gaf die niet verenigbaar is met de definitie daarvan in het OER.

*“Door aldus te oordelen, geeft de bodemrechter aan het begrip examenfraude een uitleg die niet verenigbaar is met de definitie daarvan in artikel [...] van het onderwijs- en examenreglement van verzoekster. Immers, de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft niet zonder meer nagegaan of het aan verweerder ten laste gelegde feit een gedrag in het kader van een examen of de organisatie daarvan uitmaakt, waardoor de student het geheel of gedeeltelijk onmogelijk heeft gemaakt of getracht te maken om een juist oordeel te vormen over zijn kennis, inzicht of vaardigheden. De bodemrechter heeft daaraan een voorwaarde toegevoegd door te stipuleren dat, om van examenfraude te kunnen gewagen, de dader niet in de wetenschap mag verkeren dat een actieve medewerking van een personeelslid van de onderwijsinstelling, waarover hij geen macht heeft, vereist is om het opzet te doen slagen, voorwaarde die niet in artikel [...] van het onderwijs- en examenreglement van verzoekster is vervat.”*²⁰⁷

De Raad heeft, na dit arrest de Raad van State begin 2013 dan ook een nieuwe beslissing genomen. Hierin werd gestipuleerd dat de poging om na het verlaten van het examenlokaal nog een achtergehouden origineel blad van het examen aan het ingeleverde examen te laten toevoegen, als examenfraude kan worden beschouwd in de zin van het Onderwijs- en

²⁰² R. Stvb. nr. 2012/123.

²⁰³ R. Stvb. nrs. 2012/057, 2012/058, 2012/071, 2012/081, 2012/101, 2012/109, 2012, 132, 2012/156.

²⁰⁴ R. Stvb. nrs. 2012/058, 2012/081, 2012/156.

²⁰⁵ R. Stvb. nrs. 2012/058, 2012/081.

²⁰⁶ R. Stvb. nr. 2012/058.

²⁰⁷ RvS. 6 december 2012, nr. 221.646.

Examenreglement. Tevens oordeelde de Raad dat de sanctie die aan deze examenfraude werd gegeven niet kennelijk onredelijk was.²⁰⁸

In een andere zaak had een toezichthouder een opgenomen stem gehoord waarvan hij de bron situeerde bij de desbetreffende student. Bij deze student kon echter geen apparaat worden gevonden dat een stemgeluid kan weergeven en een andere student die op geen halve meter achter verzoekende partij zat, was in het bezit van een geactiveerde gsm. De Raad oordeelde dan ook dat de onderwijsinstelling niet redelijkerwijze kon concluderen dat het opgenomen stemgeluid gesitueerd kon worden bij de verzoekende partij.²⁰⁹

Tevens is het vaste rechtspraak van de Raad dat het hem niet toekomt om te bepalen welke sanctie moet worden opgelegd. Alleen wanneer er een kennelijke wanverhouding is tussen de als bewezen beoordeelde feiten en de zwaarte van de tuchtsanctie is er sprake van een onwettelijke sanctie.²¹⁰

In casu werden twee motieven opgegeven om een tuchtsanctie op te leggen. Ten eerste had de student een eerste, vervalst, medisch attest ingeleverd (wat niet werd betwist). Ten tweede werd een tweede medisch attest ingeleverd dat niet werd opgesteld door de geneesheer die de student had behandeld. Ook dit feit komt als tuchtfeit in aanmerking, vermits de student wist of behoorde te weten dat op basis van het OER *post factum* attesten niet worden aanvaard, zodat haar poging om dit toch te doen als een inbreuk op het OER kan worden beschouwd. Of de student op het tijdstip dat zij behandeld werd, zodanig ziek was dat zij geen examens kon afleggen kan in het midden blijven, nu de hiervoor genoemde twee motieven terecht als bewezen werden aanvaard. Naar het oordeel van de Raad heeft de beroepsinstantie deze bewezen geachte tuchtfeiten ook terecht als zeer ernstig kunnen beschouwen zodat de sanctie dan ook niet onevenredig zwaar was.²¹¹

In een andere zaak oordeelde de Raad dat het gebruik of het willen gebruiken van briefjes, zelfs indien ze niet konden worden benut, een handeling is die tot gevolg heeft dat de competenties niet langer op een juiste wijze kunnen worden beoordeeld. De studente betwist *in casu* niet dat de zelf geschreven briefjes werden gevonden in haar onmiddellijke nabijheid en dat ze haar toebehoren. De Raad stelde vast dat de briefjes weliswaar zeer klein waren, maar bijzonder veel relevante informatie voor het examen bevatten. Volgens de Raad kon niet redelijkerwijs worden aangenomen dat het om steekkaarten voor het instuderen, maar wel degelijk om spiekbriefjes ging. Het feit dat de fraude zich al dan niet heeft voltooid, maakt de sanctie niet onredelijk. De poging tot fraude is niet minder laakbaar dan de fraude die zich realiseert, temeer nu het bestaan van de poging en de intentie is vastgesteld. De Raad vond *in casu* de strafmaat dan ook niet onredelijk.²¹²

Tevens moest de Raad zich dit werkjaar uitspreken over een geval waarbij tekstgedeelten van een paper als plagiaat werden beschouwd. De Raad stelde dat de onderwijsinstelling niet onredelijk heeft gehandeld door de vastgestelde onregelmatigheid evenals de sanctie te betrekken op het volledige opleidingsonderdeel: namelijk geen quoteren voor het gehele opleidingsonderdeel.²¹³

De Raad oordeelde voorts dat conform het OER enkel de vooraf afgesproken hulpmiddelen op het examen mogen worden meegenomen. *In casu* vermeldt de examenopgave als een toegelaten hulpmiddel: Wetboek Sociaal Recht. De student wist of moest weten dat geen

²⁰⁸ R. Stvb. nr. 2012/344.

²⁰⁹ R. Stvb. nr. 2012/081.

²¹⁰ R. Stvb. nr. 2012/101.

²¹¹ R. Stvb. nr. 2012/101.

²¹² R. Stvb. nr. 2012/109.

²¹³ R. Stvb. nr. 2012/132.

andere hulpmiddelen toegelaten waren en dat een juridisch woordenboek en de 'formule Claeys' geen wetboeken sociaal recht zijn.²¹⁴

5.3. Beroep tegen een beslissing inzake vrijstelling

5.3.1. Inleiding

De Raad oordeelde dat er geen verschil bestaat tussen een verzoek tot vrijstelling op basis van EVC of EVK omdat in beide gevallen door de onderwijsinstelling nagegaan moet worden of de verzoeker de voor het opleidingsonderdeel vereiste competenties bereikt heeft.²¹⁵

5.3.2. Redelijkheidsbeginsel

Ook met betrekking tot deze studievoortgangsbepaling heeft de Raad meermaals herhaald dat hij zich niet in de plaats van de instelling kan stellen en enkel kan optreden indien een wettelijke of decretale norm werd geschonden, indien de beslissing onregelmatig tot stand kwam of indien de instelling kennelijk onredelijk handelde.²¹⁶

De Raad merkt overigens, evenals bij erkenningsbetwistingen, terecht op dat het in de eerste plaats aan aanvrager is om een verzoek voldoende gedetailleerd te documenteren zodat de instelling een diepgaande inhoudelijke vergelijking kan maken.²¹⁷ Ontbrekende informatie kan de redelijkheid niet in het gedrang brengen.²¹⁸

De Raad wees voorts op enkele vaste elementen bij de beoordeling van vrijstellingen:

- quasi-unieke karakter van het opleidingsonderdeel²¹⁹
- doelstellingen, leerresultaten en competenties van het opleidingsonderdeel²²⁰

De Raad merkt daarbij op dat een tekort in slechts één van de te bereiken competenties kan volstaan als rechtvaardiging voor een weigering.²²¹ Een beslissing van een instelling om een vrijstelling (op basis van langdurige werkervaring) te weigeren voor het opleidingsonderdeel stage is niet kennelijk onredelijk daar de instelling oordeelde dat voor bepaalde competenties van het opleidingsonderdeel 'stage' niet het vereiste minimumniveau werd gehaald, zelfs indien de werkgever tevreden is over de prestaties van de verzoeker.²²²

De Raad oordeelde dat een beslissing tot weigering van een vrijstelling voor een taalvak in fase 2 wel onredelijk is indien de leerresultaten voor de betrokken taalvakken (fase 2 en 3), zoals weergegeven in de studiefiches en bij gebrek aan volgtijdelijkheid, geen duidelijke inhoudelijke verschillen aangeven op het vlak van juridisch-technische taalcompetenties en praktijkgerichte competenties, en er wel een vrijstelling voor taalvak in fase drie toegekend wordt.²²³ De Raad merkt overigens op dat het verworven karakter van toepassingsgerichte taalcompetenties impliceert dat de student de leerresultaten uit fase 2 bereikt heeft en de competenties verworven heeft.²²⁴

- geen volledige inhoudelijke overeenstemming vereist.²²⁵

²¹⁴ R. Stvb. nr. 2012/057.

²¹⁵ R. Stvb. nr. 2012/085.

²¹⁶ R. Stvb. nrs. 2012/063; 2012/085; 2012/098; 2012/299.

²¹⁷ R. Stvb. nr. 2012/063.

²¹⁸ R. Stvb. nr. 2012/063.

²¹⁹ R. Stvb. nr. 2012/063.

²²⁰ R. Stvb. nrs. 2012/063; 2012/085.

²²¹ R. Stvb. nr. 2012/085.

²²² R. Stvb. nr. 2012/085.

²²³ R. Stvb. nr. 2012/098.

²²⁴ R. Stvb. nr. 2012/098.

²²⁵ R. Stvb. nr. 2012/063.

5.3.3. *Motiveringsbeginsel*

De Raad herinnerde eraan dat bij de weigering van een vrijstelling duidelijk in de motivering moet aangeven waarom en in welke mate de inhoudelijke verschillen tot gevolg hebben dat de doelstellingen van het opleidingsonderdeel waarvoor vrijstelling wordt gevraagd, niet geacht worden te zijn gehaald.²²⁶

5.4. Beroep tegen een beslissing inzake samenstelling studieprogramma

5.4.1. *Redelijkheidsbeginsel*

De Raad heeft herhaald dat absolute handhaving van de volgtijdelijkheidsregel bij weigering tot opname van opleidingsonderdelen niet zonder meer aanvaard kan worden. Een afwijking moet volgens de Raad mogelijk zijn tenzij een toepasselijke regel op gemotiveerde wijze het tegendeel bepaalt.²²⁷

De Raad oordeelde voorts dat het niet kennelijk onredelijk is om een verzoek tot inschrijving voor vier bijkomende opleidingsonderdelen in het tweede semester te weigeren op basis van enerzijds de reeds behaalde studieresultaten – slechts credits behaald voor iets meer dan de helft van de opgenomen studiepunten uit het eerste semester – en anderzijds, de reeds opgenomen normale studielast tijdens het tweede semester, zelfs indien de student aangeeft beter gemotiveerd te zijn wat volgens de Raad niet tot uiting komt in de recente resultaten.²²⁸ De Raad geeft daarmee aan dat een student tegen zichzelf beschermd mag worden in geval van een te ambitieuze studiebelasting.²²⁹

5.4.2. *Motiveringsbeginsel*

Een weigering tot inschrijving voor opleidingsonderdelen moet volgens de Raad bovendien op pertinente argumenten van een student antwoorden om tegemoet te komen aan het motiveringsbeginsel.²³⁰ Het volstaat niet om te verwijzen naar de volgtijdelijkheidsregel, de onmogelijkheid om daarvan af te wijken en het feit dat de student geen examens voor het opleidingsonderdeel ‘wiskunde’ heeft afgelegd indien de student meerdere redenen daarvoor aangeeft: organisatorische redenen voor de uitschrijving, tijdens het vorige academiejaar in eerste zit credits toch voor 10 van de 12 opleidingsonderdelen credits werden behaald, dat zij zou kunnen afstuderen mits alle gevraagde opleidingsonderdelen worden toegestaan, dat zij voor een recht op kinderbijslag minstens voor 27 studiepunten ingeschreven moet zijn.²³¹

Een beslissing tot weigering van inschrijving voor een opleidingsonderdeel schendt naar het oordeel van de Raad de motiveringsplicht indien deze enkel verwijst naar de ‘reglementaire bepalingen zoals vastgesteld in het OER’, omdat de regeling inzake volgtijdelijkheid daarin niet vervat zit, maar wel in de ECTS-fiche vermeld staat, en deze fiche als rechtsgrond voor de weigeringsbeslissing had aangeduid moeten worden.²³²

5.5. Beroep tegen een beslissing inzake studievoortgangsbewaking

5.5.1. *Bindende studievoorwaarden vs. weigering tot herinschrijving*

Sporadisch moest de Raad zich uitspreken over initiële beslissingen tot het opleggen van bindende studievoorwaarden.²³³ Meestal worden de eerste bindende studievoorwaarden niet

²²⁶ R. Stvb. nr. 2012/063.

²²⁷ R. Stvb. nr. 2012/299.

²²⁸ R. Stvb. nr. 2012/056.

²²⁹ R. Stvb. nr. 2012/056.

²³⁰ R. Stvb. nr. 2012/299.

²³¹ R. Stvb. nr. 2012/299.

²³² R. Stvb. nr. 2012/304.

²³³ R. Stvb. nrs. 2012/275; 2012/308.

binnen de decretale beroepstermijn aan de Raad voorgelegd met als gevolg dat de Raad weigert zich bij de beoordeling van een latere studievoortgangsbewakingsmaatregel (bv. een weigering tot inschrijving) uit te spreken over de rechtmatigheid van de eerste maatregel. De Raad heeft dit later genuanceerd door aan te geven dat hij zich niet meer expliciet uitspreekt over de rechtmatigheid van een eerste beslissing, die door de student niet betwist werd, maar dat zij evenwel tot het oordeel kan komen dat een eerste studiebewakingsmaatregel onrechtmatig kan zijn en dat dit de onderwijsinstelling ertoe dwingt zeer nadrukkelijk te motiveren waarom het miskennen van de opgelegde bindende voorwaarden, waarop de weigering eigenlijk steunt, een nieuwe inschrijving in de weg stond.²³⁴

5.5.2. Redelijkheidsbeginsel

De Raad heeft er in de referteperiode meermaals aan herinnerd dat zij slechts een marginaal toezicht houdt op de beslissingen inzake studievoortgangsbewaking. Zo oordeelt de Raad steevast dat het haar niet toekomt om in de plaats van een onderwijsinstelling te beslissen of een persoon zich al dan niet mag inschrijven voor een opleiding.²³⁵ De Raad kan evenmin in de plaats van de instelling oordelen of er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die nopen tot het afwijken van een vastgelegde maatregel.²³⁶ Indien dit wordt opgeworpen door de student, moet de instelling er wel rekenschap van geven.²³⁷ De Raad gaat evenwel na of een studievoortgangsbewakingsbeslissing op regelmatige wijze tot stand is gekomen en of ze de grenzen van de redelijkheid niet te buiten gaat.²³⁸ Ook in het kader van deze betwistingen legt de Raad een inspanningsplicht op aan de student. Het is immers aan de student om de instelling alle nuttige informatie (bv. medische attesten) te bezorgen tijdens het intern beroep. Een instelling kan immers maar rekening houden met de haar bekende stukken en feiten. Indien dit niet het geval is en de instelling er dus geen rekening mee hield, maakte dat de beslissing van de instelling niet (kennelijk) onredelijk.²³⁹

Een beslissing tot het opleggen van bindende studievoorwaarden is niet onredelijk indien de student

- eerder opgelegde studievoorwaarden niet heeft gehaald, zelfs ingeval de student niets te verwijten zou zijn, en indien de instelling heeft opgelegd wat zij denkt haalbaar te zijn.²⁴⁰
- via het puntenbriefje expliciet gewezen werd op de gevolgen van de geldende OER-bepaling en de student *in casu* niet 50% van de ingeschreven studiepunten heeft verworven.²⁴¹

Doorgaans steunt een beslissing van een onderwijsinstelling om een nieuwe inschrijving te weigeren op het niet-naleven van eerder opgelegde bindende studievoorwaarden:

- (a) de feitelijke vaststelling dat niet minstens 50% van de opgenomen studiepunten behaald werden²⁴²;
- (b) de feitelijke vaststelling dat de student niet slaagde voor de opleidingsonderdelen van het eerste jaar volgens de deliberatievoorwaarden in het OER²⁴³.

²³⁴ R. Stvb. nr. 2012/277-305.

²³⁵ R. Stvb. nrs. 2012/070; 2012/250; 2012/271; 2012/279; 2012/284.

²³⁶ R. Stvb. nr. 2012/203

²³⁷ R. Stvb. nr. 2012/220.

²³⁸ R. Stvb. nr. 2012/070

²³⁹ R. Stvb. nrs. 2012/280; 2012/297.

²⁴⁰ R. Stvb. nr. 2012/308.

²⁴¹ R. Stvb. nr. 2012/275.

²⁴² R. Stvb. nrs. 2012/2032012/250; 2012/280.

²⁴³ R. Stvb. nr. 2012/212: De Raad stelde vast dat de student niet voldeed aan de bindende voorwaarde (deliberatievoorwaarden) doordat er meer dan twee tekorten waren.

(c) de feitelijke vaststelling dat de student geen credit behaalde voor een vooraf bepaald opleidingsonderdeel²⁴⁴.

Een weigering tot herinschrijving is volgens de Raad niet (kennelijk) onredelijk indien de student

- geen enkel credit behaalde tijdens de twee voorgaande academiejaren en de instelling oordeelde dat de aangehaalde medische redenen niet voldoende waren om een toekomstig positief resultaat te verzekeren.²⁴⁵
- reeds tweemaal mocht herinschrijven onder bindende voorwaarden zonder dat die bindende voorwaarden nageleefd werden.²⁴⁶ De student haalde immers slechts een beperkt aantal credits waardoor de instelling mocht oordelen dat een nieuwe inschrijving onvoldoende uitzicht op succes biedt.²⁴⁷
- niet in geslaagd is om zowel voor het schakelprogramma als voor de masteropleiding te voldoen aan de bindende voorwaarde dat zij de helft van de studiepunten diende te behalen.²⁴⁸
- tijdens drie opeenvolgende academiejaren niet slaagde voor het opleidingsonderdeel "inleiding tot accountancy", te meer daar de instelling duidelijk de gevolgen daarvan heeft meegedeeld bij de na de eerste examenperiode gegeven toelating tot wijziging van het studieprogramma naar een andere minor waarvoor haar resultaten uiteindelijk ook eerder zwak waren.²⁴⁹
- voor bepaalde opleidingsonderdelen waarvoor ze zes dan wel vier keer zonder succes examen had afgelegd en bovendien niet eens de helft van de credits behaalde.²⁵⁰

De Raad heeft ook meermaals nagegaan of de ingeroepen rechtvaardigingsgronden voor het niet-naleven van de voorwaarden de beslissing van de instelling in het gedrang kon brengen. Zo oordeelde de Raad dat

- een herwonnen sterke motivatie en een uitgebreide praktijkervaring niet van dien aard is om de redelijkheid van een weigeringsbeslissing, die steunt op het niet-naleven van een bindend studieadvies en het eveneens niet behalen van *credits* aan een andere instelling, in het gedrang te brengen.²⁵¹
- De Raad neemt aan dat gezondheidsproblemen een rol gespeeld kunnen hebben bij het niet voldoen aan de bindende voorwaarden, maar wijst de student daarbij wel op het feit dat de student zelf beslist heeft om ondanks deze problemen toch deel te nemen aan de examens terwijl zij allicht uitstel had kunnen aanvragen. In dezelfde zin oordeelde de Raad in een andere zaak dat een rechtvaardiging, nl. medische redenen aangevoerd door de student, voor de gebrekkige studievoortgang ook op zichzelf niet volstaat om de beslissing van de instelling onredelijk te maken.²⁵²

Een weigering tot herinschrijving is daarentegen wel kennelijk onredelijk,

- zelfs indien een student zich voor de vierde maal voor een bepaalde opleiding inschrijft zonder dat er voor een specifiek opleidingsonderdeel een credit behaald werd, indien dat specifieke opleidingsonderdeel *an sich* niet meer bestaat en

²⁴⁴ R. Stvb. nr. 2012/271.

²⁴⁵ R. Stvb. nr. 2012/250.

²⁴⁶ R. Stvb. nr. 2012/268.

²⁴⁷ R. Stvb. nr. 2012/268.

²⁴⁸ R. Stvb. nr. 2012/294: *in casu* betrof het een weigering voor beide programma's.

²⁴⁹ R. Stvb. nr. 2012/271.

²⁵⁰ R. Stvb. nr. 2012/284.

²⁵¹ R. Stvb. nr. 2012/220.

²⁵² R. Stvb. nr. 2012/298.

vervangen is door 2 opleidingsonderdelen met verschillende identificatienummers, aparte examens en een verhoogd aantal studiepunten.²⁵³

Het oude opleidingsonderdeel kan voor de toepassing van de bewakingsmaatregel en de weigering niet als hetzelfde opleidingsonderdeel als de twee nieuwe opleidingsonderdelen beschouwd worden.

- zelfs zonder betwisting dat niet voldaan werd aan de bindende voorwaarden, indien de student slechts drie studiepunten tekortkwam om aan de bindende voorwaarde te voldoen en de student bovendien medische attesten voorgelegd heeft en slechts vroeg om in januari examens te mogen afleggen.²⁵⁴

5.5.3. *Gelijkheidsbeginsel*

De Raad oordeelde dat er geen schending is van het gelijkheidsbeginsel daar de feitelijke verschillen (in behaalde en in nog af te leggen studiepunten) tussen de verzoekende student en een andere student groot genoeg zijn om te besluiten tot niet-vergelijkbaarheid. De instelling kon dus gerechtvaardigd de ene student weigeren en de andere toelaten.²⁵⁵

5.5.4. *Motiveringsbeginsel*

Voor zover een strikt onderscheid tussen enerzijds het motiveringsbeginsel en anderzijds het redelijkheidsbeginsel mogelijk is, heeft de Raad zich toch over schendingen van het eerste beginsel gebogen.²⁵⁶

Een weigeringsbeslissing is voldoende gemotiveerd door te verwijzen naar een gebrekkige studievoortgang en het gebrek aan bewijs voor een gerechtvaardigde afwezigheid tijdens de eerste examenperiode.²⁵⁷

Een beslissing is daarentegen onvoldoende gemotiveerd indien ze steunt op een onjuiste premisse en ook geen antwoord biedt op de door de student aangevoerde argumenten betreffende uitzonderlijke omstandigheden.²⁵⁸ Indien de student tijdens het interne beroep duidelijk aangeeft dat persoonlijke en financiële redenen de oorzaak zijn van het niet-naleven van de bindende voorwaarden en dat deze problemen thans opgelost zijn, dan moet de beroepsinstantie in haar beslissing antwoorden op dat argument.²⁵⁹ De beroepsinstantie kan in elk geval niet stellen dat er geen nieuwe elementen zijn om de eerdere beslissing te hervormen. De argumentatie geeft volgens de Raad niet duidelijk aan waarom het argument van de student niet relevant zou zijn bij de beoordeling van het verzoek tot herinschrijving.

5.5.5. *Onpartijdigheid*

Het is volgens de Raad aan de student om op overtuigende wijze de partijdigheid van een docent aan te tonen.²⁶⁰ Het enkele feit dat de student reeds meermaals een onvoldoende voor het betrokken opleidingsonderdeel gekregen heeft, doet niet blijken van partijdigheid.²⁶¹

²⁵³ R. Stvb. nr. 2012/279.

²⁵⁴ R. Stvb. nr. 2012/243.

²⁵⁵ R. Stvb. nr. 2012/296.

²⁵⁶ R. Stvb. nr. 2012/323.

²⁵⁷ R. Stvb. nr. 2012/297.

²⁵⁸ R. Stvb. nr. 2012/307.

²⁵⁹ R. Stvb. nr. 2012/220.

²⁶⁰ R. Stvb. nr. 2012/070.

²⁶¹ R. Stvb. nr. 2012/277-305.

5.5.6. *Hoorplicht*

Een student moet volgens de Raad voldoende aantonen op welke wijze de hoorzitting chaotisch verliep en in welke zin dat eventuele chaotische verloop het hoorrecht aangetast heeft en de navolgende beslissing onregelmatig heeft gemaakt.²⁶² Er is volgens de Raad geen schending van de hoorplicht indien ten eerste de student daar niet om gevraagd heeft, en er ten tweede ook geen plicht tot horen in het OER ingeschreven staat, en ten derde de procedure voornamelijk schriftelijk is met de mogelijkheid voor de student om aanvullende elementen voor te leggen.²⁶³

5.5.7. *Zorgvuldigheidsbeginsel*

De Raad oordeelde dat een beroepsinstantie zich voldoende ingelicht kan achten ondanks het feit dat er geen hoorzitting werd gehouden (bij gebrek aan verzoek student en geen hoorplicht in OER, maar mogelijkheid tot schriftelijke aanvulling).²⁶⁴

5.5.8. *Schending examenreglement*

Een beslissing is volgens de Raad genomen door een onregelmatig samengestelde beroepsinstantie indien er slechts twee van de zes stemgerechtigde leden (= minderheid) aanwezig waren tijdens de hoorzitting en vragen hebben kunnen stellen, zelfs indien de beslissing achteraf door alle stemgerechtigde leden wordt bekrachtigd.²⁶⁵ Immers, ofwel werd de beslissing genomen door slechts twee leden genomen (= minderheid) en achteraf door de andere leden bekrachtigd waardoor de interne beroepscommissie initieel niet regelmatig was samengesteld. Ofwel werd de beslissing effectief genomen door de zes stemgerechtigde leden en hebben vier leden de student *in casu* niet gehoord, wat volgens de Raad een substantieel vormgebrek is.²⁶⁶

5.6. Beroepen tegen beslissingen inzake gelijkwaardigheid buitenlandse diploma's

5.6.1. *Legaliteitsbeginsel*

De oorsprong van het buitenlandse diploma heeft directe invloed op de toepasselijkheid van het Verdrag van de Raad van Europa en de Unesco betreffende de erkenning van diploma's hoger onderwijs in de Europese Regio (Lissabon 11 april 1997). Daarbij is het van belang dat het land waar het buitenlands diploma werd uitgereikt een verdragspartij is, en dat zowel in het uitreikende land als in België, in het bijzonder voor wat betreft de Vlaamse Gemeenschap, het hiervoor vermelde verdrag geratificeerd werd en in werking is getreden.²⁶⁷ Het is daarbij gelet op de onmiddellijke werking van het verdrag irrelevant of het buitenlandse diploma reeds uitgereikt werd voor de inwerkingtreding van het verdrag in de uitreikende verdragspartij.²⁶⁸ Gelet op dit juridische kader heeft de Raad moeten vaststellen dat het verdrag niet van toepassing is op Marokkaanse diploma's aangezien Marokko geen partij is bij het verdrag.²⁶⁹

Indien het verdrag wel toepasselijk is op de erkenningscontext, dan is het noodzakelijk dat de beslissing over de gelijkwaardigheid niet uitsluitend steunt op een rechtsgrond in het besluit van de Vlaamse regering van 14 oktober 1992, daar dit besluit niet gewijzigd werd sinds de inwerkingtreding van het verdrag in de Vlaamse Gemeenschap.²⁷⁰ Het is in dat

²⁶² R. Stvb. nr. 2012/277-305.

²⁶³ R. Stvb. nr. 2012/290.

²⁶⁴ R. Stvb. nr. 2012/290.

²⁶⁵ R. Stvb. nrs. 2012/277-305; 2012/323.

²⁶⁶ R. Stvb. nr. 2012/323.

²⁶⁷ R. Stvb. nrs. 2012/006; 2012/017; 2012/044; 2012/073; 2012/090; 2012/175.

²⁶⁸ R. Stvb. nr. 2012/006.

²⁶⁹ R. Stvb. nr. 2012/006.

²⁷⁰ R. Stvb. nrs. 2012/006; 2012/017.

geval volgens de Raad onvoldoende duidelijk of de beoordelingscriteria uit het besluit enkel betrekking hebben op de substantiële verschillen zoals bedoeld wordt in het verdrag.²⁷¹ Een beslissing steunt daarentegen wel op een correcte rechtsgrond indien zij verwijst naar het besluit van de Vlaamse regering, in samenhang met het verdrag.

5.6.2. Redelijkheidsbeginsel

Uit de rechtspraak van de Raad blijkt dat de redelijkheid van de weigeringsbeslissing wegens substantiële verschillen aan de hand van verschillende factoren beoordeeld wordt. De Raad herinnert er wel aan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de gelijkwaardigheid in de plaats te stellen van het bestuur.²⁷²

Uit de rechtspraak van de Raad kan afgeleid worden dat de aanvrager in haar relatie met het bestuur een zorgvuldigheidsplicht heeft. De aanvrager moet dus alle relevante informatie ter beschikking stellen van het bestuur.²⁷³ Bijgevolg kan het bestuur niet verweten worden dat er geen rekening werd gehouden met niet-meegedeelde informatie.²⁷⁴

Om gelijkwaardigheid van het buitenlandse diploma met een Vlaamse graad te beoordelen, moet het bestuur de aanvraag grondig onderzoeken en moet zij een beslissing tot weigering van erkenning steeds steunen op substantiële verschillen in de opleiding.

- datum van het diploma²⁷⁵
- professionele ervaring

In eerste instantie oordeelde de Raad positief²⁷⁶, in latere besluiten stelde de Raad dat er, behoudens in uitzonderlijke omstandigheden²⁷⁷, enkel rekening mag gehouden worden met de opleiding die tot het diploma leidt, en niet met latere werkervaring.²⁷⁸

“Het feit dat zij thans onderzoeks- en onderwijsmatig betrokken is bij de sociologie in het algemeen is niet relevant bij de beoordeling van de gelijkwaardig verklaring van het eerder behaalde diploma [met de Vlaamse graad van doctor in de sociologie].”²⁷⁹

- een beslissing tot erkenning van het diploma in een andere Gemeenschap.²⁸⁰

De Raad is voorts van oordeel dat een erkenningsbeslissing door een andere gemeenschap geen rechtsgevolgen teweeg brengt buiten de grenzen zodat er ook niet onderzocht moet worden of een weigering door de Vlaamse Gemeenschap in strijd is met het Unierecht.²⁸¹

“Omdat de erkenning door de Franse Gemeenschap een intern Belgisch gegeven is en er geen rechtsgevolgen zijn buiten de landsgrenzen, dient ook niet onderzocht te worden of de weigering van erkenning van gelijkwaardigheid, terwijl die gelijkwaardigheid al eerder door een andere instantie erkend werd, mogelijk in strijd is met het Europees Unieverdrag.”

- omvang van het opleidingsonderdeel.²⁸²

²⁷¹ R. Stvb. nr. 2012/006.

²⁷² R. Stvb. nrs. 2012/073; 2012/017; 2012/080; 2012/099.

²⁷³ R. Stvb. nr. 2012/017.

²⁷⁴ R. Stvb. nrs. 2012/080; 2012/090.

²⁷⁵ R. Stvb. nr. 2012/006.

²⁷⁶ R. Stvb. nr. 2012/006.

²⁷⁷ R. Stvb. nr. 2012/090.

²⁷⁸ R. Stvb. nr. 2012/099.

²⁷⁹ R. Stvb. nr. 2012/017.

²⁸⁰ R. Stvb. nr. 2012/099.

²⁸¹ R. Stvb. nr. 2012/099.

²⁸² R. Stvb. nrs. 2012/006; 2012/090

“De Raad tekent daarbij wel aan, dat het argument van de verzoekende partij dat het, blijkens de opleidingen aan de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap, om een kwantitatief onbelangrijk opleidingsonderdeel gaat, niet doorslaggevend hoeft te zijn: ook een kwantitatief klein opleidingsonderdeel kan, mits afdoende motivering, intrinsiek belangrijk genoeg zijn om een volledige gelijkwaardigheid in de weg te staan.”

- lokaal gebonden karakter van het opleidingsonderdeel

De Raad is argwanend ten aanzien van argumenten die voortvloeien uit lokaal gebonden opleidingselementen zoals wetgeving, deontologie en de organisatie van geneeskunde omdat dit op gespannen voet staat met de beoordelingscriteria en uitgangspunten in het verdrag.²⁸³ Immers, zulke argumenten zouden ertoe leiden dat een erkenning vrijwel steeds geweigerd kan worden.²⁸⁴

- meester- en bachelorproef: het wetenschappelijk niveau, de theoretische benadering, de methodologie en de interne consistentie.²⁸⁵

De Raad oordeelde dat de lengte van een thesis op zich niet doorslaggevend is.²⁸⁶

- stages: finaliteit, inhoud en duur tussen enerzijds praktijkopleidingen en anderzijds in een opleiding geïntegreerde stages.²⁸⁷
- doctoraat

De Raad aanvaardt naast het decretale vereiste van een openbare verdediging van een proefschrift ook andere opleidingsvereisten, voor zover die in het reglement van de voor het verlenen van de graad bevoegde instelling opgenomen werden en voor zover het niet om een louter instellingsgebonden vereiste gaat.²⁸⁸

5.6.3. Motiveringsbeginsel

De Raad heeft voorts geoordeeld dat een weigeringsbeslissing voldoende gemotiveerd is door de verwijzing naar een gemotiveerd negatief advies over de gelijkwaardigheid voor zover het bestuur de motieven van dat advies tot de hare maakt.²⁸⁹ Indien het bestuur de bestreden beslissing steunt op niet-medegedeelde adviezen en de gebruikte motivering in de beslissing zelf zeer beperkt is, dan is niet voldoen aan de motiveringsplicht.²⁹⁰

“Het blijkt niet dat de verwerende partij de adviezen waar zij haar beslissing op steunt heeft meegedeeld aan de verzoekende partij zodat de motivering die de Raad te beoordelen heeft, beperkt is tot de volgende zinnen:

- in de volgende opleiding valt de verdiepende component te licht uit in vergelijking met de Vlaamse masteropleiding in de geschiedenis, grotendeels doordat de gevolgde opleiding sterk gericht is op een specifieke beroepsuitweg van leraar”;

- het ontbreken van een archivalisch onderzoek in de eindverhandeling hetgeen essentieel is voor een thesis van een Vlaamse masteropleiding.

Uit deze summiere gegevens kan de verzoekende partij noch de Raad opmaken welke precieze tekorten in de opleiding van de verzoekende partij het substantieel verschil uitmaken met de master in de geschiedenis, minstens dat van bachelor in de geschiedenis.”

²⁸³ R. Stvb. nr. 2012/006.

²⁸⁴ R. Stvb. nr. 2012/006.

²⁸⁵ R. Stvb. nrs. 2012/017; 2012/090.

²⁸⁶ R. Stvb. nr. 2012/017.

²⁸⁷ R. Stvb. nr. 2012/073.

²⁸⁸ R. Stvb. nr. 2012/044.

²⁸⁹ R. Stvb. nr. 2012/080.

²⁹⁰ R. Stvb. nr. 2012/175.

5.6.4. Gelijkeheidsbeginsel

De Raad oordeelde in het verlengde daarvan dat personen die wel nuttige informatie aan het bestuur overgemaakt hebben zich niet in dezelfde omstandigheid bevinden als degenen die deze informatie niet hebben overgemaakt.²⁹¹

5.7. Beroepen inzake leerkrediet en overmacht/weigering tot inschrijving

Zoals uit de statistieken blijkt, heeft de Raad dit werkjaar een enorme toevloed aan beroepen inzake leerkrediet en overmacht te verwerken gekregen.

De Raad heeft slechts eenmalig een beroep inzake leerkrediet en overmacht onontvankelijk verklaard wegens het niet-volgen van de interne procedure bij de onderwijsinstelling.²⁹² In de latere rechtspraak heeft de Raad zich zeer welwillend opgesteld om de beroepen, gelet op de persoonlijke problematiek, met betrekking tot de onvankelijkheid coulanter te beoordelen. De reden daarvoor is dat een door de Raad onontvankelijk bevonden beroep immers niet belet dat een student opnieuw een procedure tot teruggave opstart. Zo gaat de Raad een carrousel tegen, die voor geen van de betrokken partijen wenselijk is. Deze soepele houding van de Raad is eveneens ingegeven door het feit dat er geen decretale termijnen zijn om een verzoek tot teruggave in te stellen.²⁹³

Om in aanmerking te komen voor een gegrond verzoek tot teruggave van leerkrediet wordt door de Raad vereist dat een student niet aan alle examenkansen heeft kunnen deelnemen. Dit impliceert dat voor de opleidingsonderdelen waarvoor een student twee examenkansen effectief benut heeft, er geen aanleiding bestaat om tot een teruggave te besluiten.²⁹⁴

Aangezien de gegrondheid van overmachtssituaties te maken heeft met moeilijkheden van veelal persoonlijke aard, zal dit jaarverslag zich beperken tot een abstracte en korte analyse. Bij deze dossiers moet een student de overmachtssituatie op overtuigende wijze aantonen. Daarvoor wordt in bijna alle gevallen verwezen naar medische attesten. Uitzonderlijk voegt een student ook andere attesten, bv. attesten van de politie, bij.

Uit de behandelde beroepen blijkt dat de volgende ingeroepen overmachtssituaties door de Raad in de concrete situatie gegrond werden bevonden:

- Medische problematiek
 - o Ongeval en revalidatie²⁹⁵
 - o Ziekte
 - Blessure²⁹⁶

Deze overmacht geldt in het bijzonder voor opleidingsonderdelen inzake praktijk in opleidingen sport en beweging.

- Psychische problemen
 - Faalangst²⁹⁷
 - Zelfmoordpoging²⁹⁸
 - Overlijden of ziekte van een direct familielid²⁹⁹

²⁹¹ R. Stvb. nr. 2012/090.

²⁹² R. Stvb. nr. 2012/021.

²⁹³ R. Stvb. nr. 2012/178.

²⁹⁴ R. Stvb. nr. 2012/077.

²⁹⁵ R. Stvb. nrs. 2012/001; 2012/285.

²⁹⁶ R. Stvb. nr. 2012/008

²⁹⁷ R. Stvb. nr. 2012/005-007.

²⁹⁸ R. Stvb. nr. 2012/010

- Echtscheiding ouders³⁰⁰
- Relatieproblemen³⁰¹
- Overmachtsproblematiek ten gevolge van externe omstandigheden
 - o Moeilijke thuissituatie³⁰²

Uitzonderlijk wordt na een besluit van de Raad tot teruggave van het leerkrediet ten belope van x studiepunten, door de Raad een correctiebesluit genomen omdat door de Databank Hoger Onderwijs meegedeeld werd dat het aantal door de Raad teruggegeven studiepunten niet overeenkomt met de realiteit inzake leerkrediet.

Met betrekking tot een weigering tot inschrijving wegens onvoldoende (0 of lager) leerkrediet geeft de Raad heel wat marge aan de instelling bij gebrek aan een strikt decretaal kader. Zo stelde de Raad dat *“[i]n de huidige stand van de wetgeving zijn [hem] geen bepalingen bekend die de onderwijsinstellingen zouden verplichten studenten in te schrijven met een leerkrediet gelijk aan of minder dan nul.”*³⁰³

De Raad verwees in zijn besluiten meermaals naar artikel 48 Financieringsdecreet, dat veel beleidsruimte laat aan de instellingen. In een zaak oordeelde de Raad dan ook dat uit de voorliggende stukken, met name het OER, blijkt dat instelling de beleidskeuze heeft gemaakt om geen inschrijvingen toe te laten voor studenten met een negatief leerkrediet, ongeacht of de inschrijving betrekking heeft op een diplomacontract of een examencontract en ongeacht of er al dan niet bijzondere omstandigheden worden ingeroepen.³⁰⁴

Voorts oordeelde de Raad in een andere zaak dat student zich niet in de situatie bevond als beschreven in artikel 48, tweede lid Financieringsdecreet, of het OER zodat er geen reden was om een afwijking toe te staan. De Raad zag ook geen decretale bepaling die zich tegen de beleidskeuze van de instelling verzet. Evenmin ontwikkelt de student argumenten waarom die beleidskeuze nu geen decretale bepaling zich er tegen verzet, onredelijk zou zijn.³⁰⁵

²⁹⁹ R. Stvb. nrs. 2012/011; 2012/332.

³⁰⁰ R. Stvb. nr. 2012/040.

³⁰¹ R. Stvb. nr. 2012/040.

³⁰² R. Stvb. nr. 2012/234.

³⁰³ R. Stvb. nr. 2012/261.

³⁰⁴ R. Stvb. nr. 2012/261.

³⁰⁵ R. Stvb. nr. 2012/257.

Deel IV Cassatieberoepen en algemene opvolging

1. Cassatieberoepen

1.1. Overzicht

Besluit Raad	Beschikking RvS	Arrest RvS
Besluit nr. 2011/026	RvS 26 mei 2011 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 15 februari 2012 vernietiging
Besluit nr. 2011/089	RvS 18 oktober 2011 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 2 mei 2012 vernietiging
Besluit nr. 2011/105	RvS 17 november 2011 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 12 juni 2012 verwerping
Besluit nr. 2011/117	RvS 8 december 2011 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 20 december 2012 verwerping
Besluit nr. 2011/161	RvS 20 december 2011 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 10 juli 2012 verwerping
Besluit nr. 2011/163	RvS 20 december 2011 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 10 juli 2012 verwerping
Besluit nr. 2011/231	RvS 21 februari 2012 cassatieberoep niet toelaatbaar	
Besluit nr. 2012/058	RvS 22 mei 2012 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 6 december 2012 vernietiging
Besluit nr. 2012/086	RvS 6 september 2012 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 12 februari 2013 verwerping
Besluit nr. 2012/099	RvS 16 oktober 2012 cassatieberoep niet toelaatbaar	
Besluit nr. 2012/130	RvS 8 oktober 2012 cassatieberoep toelaatbaar	RvS 2 mei 2013 verwerping
Besluit nr. 2012/174	RvS 27 november 2012 cassatieberoep niet toelaatbaar	
Besluit nr. 2012/320	RvS 19 februari 2013 cassatieberoep toelaatbaar	
Besluit nr. 2012/344		

1.2. Toelaatbaarheid cassatieberoep

Bij een cassatieberoep kan de Raad van State bovendien alleen maar nagaan of het besluit van de Raad overeenkomstig de wet *sensu lato* werd genomen. Dit betekent dat de Raad van State zich niet over de grond van de zaak uitspreekt, m.a.w. “niet in de beoordeling van de zaak zelf treedt”.³⁰⁶ Met andere woorden, de Raad van State kan als cassatierechter een beslissing van NARIC-Vlaanderen waarbij geen gelijkwaardigheid wordt verleend aan het buitenlandse diploma zelf niet onderzoeken. De cassatieprocedure bij de Raad van State is strikt geregeld en vereist enige zorgvuldigheid van de partijen. Voor een onderwijsinstelling, i.e. een rechtspersoon, vereist een toelaatbaar cassatieberoep dat het daartoe gemachtigde orgaan van de instelling beslist heeft om het cassatieberoep in te stellen.³⁰⁷ Aangaande deze bevoegdheid moeten de nodige bewijzen voorgelegd worden.

1.3. Gegrondheid cassatieberoep

Bij arrest van de Raad van State nr. 217.999 d.d. 15 februari 2012 werd besluit nr. 2011/026 vernietigd wegens schending van artikel 149 Grondwet. De Raad van State oordeelde “*dat de Raad als bodemrechter nagelaten heeft om met de vereiste duidelijkheid te motiveren waarop hij zijn overtuiging steunt, om de voor hem gebrachte feiten juridisch correct als een wijziging van de vastgestelde onderwijsvorm te kwalificeren en heeft hij de door de Raad van*

³⁰⁶ RvS. 16 oktober 2012 (beschikking)

³⁰⁷ RvS. 27 november 2012 (beschikking)

State uit te oefenen wettigheidscontrole onmogelijk gemaakt.”. De Raad van State oordeelde dat de Raad niet zijn gedachtegang waarom de weglating van het schriftelijk werkstuk als voorbereiding op het mondeling examen van aard is om te besluiten dat er, in dat laatste geval, niet langer sprake is van een “geïntegreerd mondeling examen”, zoals conform de artikel 134 OER bekendgemaakte en door verwerende partij [student] niet in vraag gestelde examenvorm.

Bij arrest van de Raad van State nr. 219.117 d.d. 2 mei 2012 werd besluit nr. 2011/089 vernietigd wegens schending van artikel II.24, §1 Aanvullingsdecreet omdat de Raad de draagwijdte van het begrip ‘kennisname’ miskent doordat de Raad had aangenomen dat de verzoekende partij niet meer dan vijf dagen voor het indienen van het beroep kennis heeft genomen van de interne beroepsbeslissing terwijl de Raad niet ontkracht dat de aangetekende zending is uitgereikt in persoon op 14 juli 2011 en dus door verzoekende partij in ontvangst genomen werd. Bijgevolg is de Raad er bij voorbaat aan voorbij gegaan dat de adressaat van de beslissing de aangetekende brief in ontvangst heeft genomen en aldus een daad heeft gesteld waardoor deze als bestemming geacht moet worden ervan op de hoogte te zijn. De Raad heeft sinds voorgaand arrest de beoordeling van de vereisten inzake ontvankelijkheid aangepast in de zin van de overwegingen van de Raad van State.

Bij arrest van de Raad van State nr. 221.646 d.d. 6 december 2012 werd besluit nr. 2012/058 vernietigd wegens schending van artikel 96 OER doordat de Raad niet zonder meer heeft nagegaan of het ten laste gelegde feit (achteraf aanbieden van examenkopij) een gedrag is waardoor het geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt om een juist oordeel te vellen over kennis, inzicht of vaardigheden. De Raad heeft daar volgens de Raad van State onterecht de voorwaarde aan toegevoegd dat om van examenfraude te kunnen spreken de dader niet in de wetenschap mag verkeren dat een actieve medewerking van een personeelslid, waarover de student geen macht heeft, vereist is om het opzet te doen slagen daar artikel 96 OER deze voorwaarde niet bevat. De Raad van State geeft aan dat de Raad niet verantwoordt waarom artikel 96 OER zonder de toevoeging niet wettelijk zou zijn.

2. Opvolging

Voor zover daarover enige absolute conclusies getrokken worden, gelet op de beschikbare informatie en het beperkte onderzoek, volgen de onderwijsinstellingen in het merendeel van de dossiers de besluiten van de Raad goed op.

Zo oordeelde de Raad in zijn besluit nr. 2012/067 dat *“de thans bestreden beslissing ook [aangeeft] op welke wijze met de evaluatie van de eerste stageperiode rekening werd gehouden, zodat ook op dit punt de verwerende partij gevolg heeft gegeven aan het besluit van de Raad nr. 2012/031-034 dd. 22 maart 2012 op een begrijpelijke en niet onredelijke wijze”*.³⁰⁸ In een ander dossier oordeelde de Raad dat uit zijn vernietigingsbesluit niet mocht afgeleid worden dat er verplicht een nieuwe mondelinge verdediging georganiseerd moest worden. De Raad stelde in zijn besluit nr. 2012/082 dus dat door geen nieuwe verdediging te organiseren het gezag van gewijsde niet miskend werd.³⁰⁹ In Besluit nr. 2012/311 stelde de Raad ambtshalve vast dat de bevoegde beroepsinstantie van de onderwijsinstelling het gezag van gewijsde van het Besluit nr. 2012/211 wel miskend heeft door zich enkel opnieuw uit te spreken over het al dan niet geslaagd zijn voor twee opleidingsonderdelen, maar niet over het al dan niet geslaagd zijn voor het structureel programmaonderdeel.³¹⁰ De Raad had nochtans in zijn Besluit nr. 2012/211 duidelijk geoordeeld dat *“[in de bestreden beslissing niet gemotiveerd wordt] waarom de verzoekende partij niet geslaagd kan worden verklaard hoewel zij, gelet op de deliberatieregels, daarvoor in aanmerking komt.”*

³⁰⁸ R. Stvb. nr. 2012/067.

³⁰⁹ R. Stvb. nr. 2012/082.

³¹⁰ Begin 2013 kwam er nog een vervolg in dit dossier met een nieuw beroep bij de Raad. Tegen het Besluit van de R. Stvb. nr. 2013/006 werd een toelaatbaar cassatieberoep ingesteld.

In de meeste dossiers waarbij een nieuwe beslissing in opvolging na een vernietiging door de Raad, opnieuw aan de Raad voorgelegd wordt, worden andere bezwaren ingeroepen, die de Raad al dan niet gegrond acht. Zo stelde de Raad bijvoorbeeld in zijn besluit nr. 2012/179 vast dat de beslissing, in opvolging van een vernietigingsbesluit, genomen werd door een onbevoegde instantie en vernietigde om deze en andere redenen de nieuwe beslissing.³¹¹ In besluit nr. 2012/174 stelde de Raad dan weer vast dat de nieuwe beslissing, genomen door de bevoegde instantie, in opvolging van een vernietiging door de Raad, vernietigd moest worden wegens strijdigheid met inhoudelijke decretale bepalingen.³¹²

³¹¹ R. Stvb. nr. 2012/179.

³¹² R. Stvb. nr. 2012/174.

DEEL V Aanbevelingen

Het is aanbevolen om een plaatsvervangende secretaris aan te stellen. De plaatsvervanger zal enkel in geval van overmacht (bv. onbeschikbaarheid wegens ziekte) of afwezigheid van de werkende secretaris tijdelijk een aantal taken overnemen. Deze bijkomende aanstelling is nodig om de continuïteit en de goede werking van de Raad te kunnen verzekeren, in het bijzonder tijdens piekmomenten.